สถาบันพุทธราวาสนาวิชชาธรรมกาย
อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ๗๐๑๓๐

บุญ-ทานกุศล

นวโรตน์ ดำนาดเจริญยิ่ง

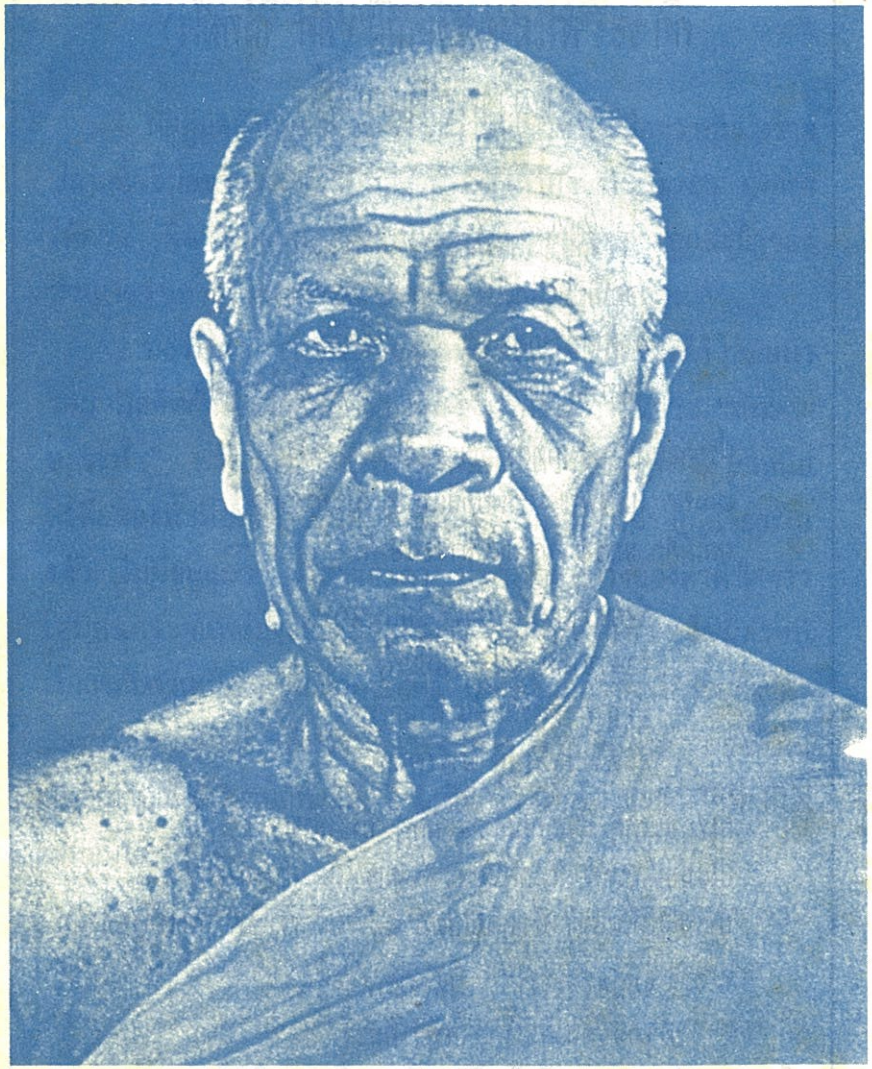

พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)

หลวงพ่อวัดปากน้ำ

ผู้ค้นพบวิชชาธรรมกายของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

"นวโรตน์ ดำนาดเจริญยิ่ง."

คติ ของ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร)
หลวงพ่อวัดป่ากน้ำ

รักษ์ร่างพอสร่างร้าย รอดตน
ยอดเยี่ยม "ธรรมกาย" ผล ผ่องแผ้ว
เลอเลิศล่วงกุศล ใดอื่น
เชิญท่านถือเอาแก้ว ก่องหล้าเรืองสกล

ประกอบเหตุ สั่งเกตผล ทนเอาเถิด ประเสริฐนัก
ไม่หยุด ไม่ถึงพระ ตัวหยุดนี่แหละ เป็นตัวสำเร็จ
ผลไม้ตก นกชุม น้ำเย็นปลาชอบอาศัย

ด้วยความหมั่น มั่นใจ ไม่ประมาท
รักษาอาตม์ ข่มใจ ไว้เป็นดี
ผู้ฉลาด อาจตั้งหลัก พำนักดี
อันห้วงน้ำ ไม่มี มารังควาน

ประกอบเหตุ สั่งเกตผล สนใจเถิด ประเสริฐนัก
ประกอบในเหตุ สั่งเกตในผล สนใจเข้าเถิด ประเสริฐดีนัก
ประกอบที่ในเหตุ สั่งเกตดูในผล สนใจหนักเข้าเถิด ประเสริฐดียิ่งนัก

ชุดบ่อล่อธารา ให้อุตส่าห์ชุดรำไป
ชุดตื้นตื้นน้ำบ่มี ชุดถึงที่น้ำจึงไหล

เกิดมาว่าจะมาหาแก้ว พบแล้วไม่กำ จะเกิดมาทำอะไร
สิ่งที่อยากก็หลอก สิ่งที่หยอกเขาก็ลวง ทำให้จิตเป็นห่วงใย
เลิกอยาก ลาหยอก รีบออกจากกาม เดินตามขันธ์สามเรื่อยไป
เสร็จกิจสิ้นหก ไม่ตกกันดาร เรียกว่านิพพานก็ได้

วิธีปฏิบัติภาวนาเบื้องต้น

นั่งคู้บัลลังก์ขัดสมาธิ เท้าขวาทับเท้าซ้าย มือขวาทับมือซ้าย ปลายนิ้วชี้มือขวาจรดหัวแม่มือซ้าย **อุชุงกายัง ปะนิธายะ** ตั้งกายให้ตรง คือวัดตั้งแต่ปลายนิ้วชี้ของเท้าขวาถึงกลางลูกสะบ้าของหัวเข่าขวาเท่ากับระยะจากบนตาตุ่มขาขวาจรดใต้ลูกคาง

ปะริมุขัง สะติงอุปัฏฐะเปตวา เข้าไปตั้งสติไว้ให้มีหน้ารอบ มีสติทุกเมื่อ เหลือบตาขึ้นนิด ๆ บริกรรมภาวนาว่า **"สัมมา-อะระหัง"** พร้อมกำหนดบริกรรมนิมิต ตรงศูนย์กลางกายเหนือสะดือสองนิ้วมือเป็นดวงแก้วกลมใส เหมือนเพชรลูกที่เจียระไนแล้ว ไม่มีขนแมว โตเท่าแก้วตา ประมาณเท่าวงของตาดำใสขาวเหมือนกระจกที่ส่องเงาหน้า สัณฐานกลมรอบตัว ไม่มีตำหนิเรียบรอบตัวเหมือนดวงแก้วกายสิทธิ์ สติไม่เผลอจากบริกรรมภาวนาและบริกรรมนิมิต บริกรรมทั้งสองนี้พรากจากกันไม่ได้ ต้องให้ติดกันอยู่เสมอในอริยาบถทั้งสี่คือ ยืน เดิน นั่ง นอน ไม่เผลอ ให้มีสติอยู่เสมอมิได้ขาด

บริกรรมภาวนาร้อยครั้งพันครั้ง จนกระทั่งใจค่อย ๆ รวมหยุดอยู่ที่เดียว เห็นดวงนิมิตเกิดเป็นดวงใสขึ้นแล้ว ก็ให้หยุดบริกรรมภาวนา เพ่งอยู่ที่กลางดวงนั้น แล้วทำใจให้หยุดในหยุดที่จุดเล็กใสกลางดวงนั้น ให้ใสหนักขึ้นทุกทีจนเป็นรัศมีของแสงสว่าง ดวงใสนี้เรียกว่า **ดวงปฐมมรรค** กลางดวงนี้เป็นทางไปของพระพุทธเจ้าพระอรหันต์ทั้งหลาย

ทำใจให้หยุดในหยุดที่กลางดวงปฐมมรรคนั้นเข้าทุกทีไม่มี

ถอยออก ก็จะเห็นดวงในดวงและกายในกายใสละเอียดโตใหญ่หนักเข้าทุกที ก็ให้เดินดวงเดินกายคือ เห็นดวงก็เอาใจจรดเข้าที่ศูนย์กลางดวง เห็นกายก็เอาใจจรดเข้าที่ศูนย์กลางกายไม่มีถอยออก (เมื่อทำได้เช่นนี้แล้วก็ให้รีบมาต่อวิชชาธรรมกายกับพระเดชพระคุณหลวงพ่อพระภาวนาโกศลเถร หรือหลวงพ่อชยมงคโล เพื่อวิชชาจะได้พัฒนาไปอย่างถูกต้องต่อไป)

รูปด้านข้างผ่าซีก

แสดงที่ตั้งของดวงนิมิตจากฐานที่ ๑ ถึงฐานที่ ๗

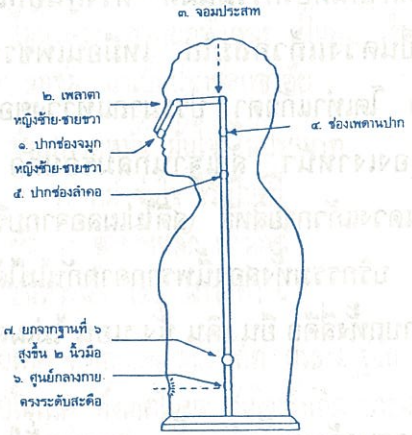

ลักษณะของฐานที่ ๗

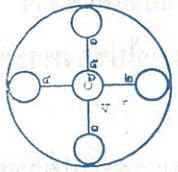

๑. ศูนย์ด้านหน้า - ธาตุน้ำ
๒. ศูนย์ด้านขวา - ธาตุดิน
๓. ศูนย์ด้านหลัง - ธาตุไฟ
๔. ศูนย์ด้านซ้าย - ธาตุลม
๕. ศูนย์กลาง - อากาศธาตุ
๖. ศูนย์กลางของอากาศธาตุ - วิญญาณธาตุ

คำนำ

หนังสือ**บุญ-ทานกุศล**นี้ จัดพิมพ์ขึ้นโดยมูลนิธิ/สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่พระสัทธรรม อันเป็นเครื่องนำไปสู่ความรู้ความเข้าใจในเรื่องของบุญและทานกุศล อันเป็นธรรมสาระเบื้องต้น ตามสภาพความเป็นจริงโดยละเอียดพอสมควร

หนังสือ**บุญ-ทานกุศล**นี้ คณะผู้จัดทำได้รวบรวมจากธรรมบรรยาย ของพระอาจารย์เสริมชัย ชยมงคโล ซึ่งท่านได้บรรยายเรื่องบุญไว้ในโอกาสต่าง ๆ และสำหรับเรื่องทานกุศลนั้นท่านได้บรรยายไว้เมื่อวันเสาร์ที่ ๒ กันยายน ๒๕๓๒ ในการบรรยายธรรมให้แก่สาธุชนผู้สนใจปฏิบัติธรรมในวันเสาร์ต้นเดือน ที่สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย

คณะผู้จัดทำมุ่งหวังว่า หนังสือธรรมะเบื้องต้นเรื่อง**บุญ-ทานกุศล**จะเกิดผลให้ผู้อ่านทุกท่านได้ศึกษาและปฏิบัติใน**ศีลกุศล**และ**ภาวนากุศล** ให้เข้าถึง**อธิศีล อธิจิต อธิปัญญา** อันเป็นธรรมสาระในเบื้องกลางและเบื้องสูงตามลำดับสืบต่อไป หากหนังสือเล่มนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อ่านบ้างแม้เพียงเล็กน้อย คณะผู้จัดทำขออุทิศถวายแด่พระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) หลวงพ่อวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ และคุณครูอุปฌาย์อาจารย์ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน

คณะผู้จัดทำ

๑ เมษายน ๒๕๓๓

อิธ โมทติ เปจฺจ โมทติ
กตปุญฺโญ อุภยตฺถ โมทติ
โส โมทติ โส ปโมทติ
ทิสฺวา กมฺมวิสุทฺธิมตฺตโน.

ผู้ทำบุญแล้ว ย่อมบันเทิงในโลกนี้
ละไปแล้ว ย่อมบันเทิง
ชื่อว่าย่อมบันเทิงในโลกทั้งสอง,
เขาเห็นความบริสุทธิ์แห่งกรรมของตนแล้ว
ย่อมบันเทิงปราโมทย์.

ขุ. ธ. ๒๕/๑๗.

อานิสงส์ผู้นำบุญ

อย่าทำคนเดียว

มีหลายท่านค่อยๆ ทะยอยมาบอกกับอาตมาว่า **"ต้องการสร้างพระประธานในโบสถ์ จะทำคนเดียว"** คนนั้นมาก็บอกว่า **"ขอทำคนเดียว"** คนนี้มาก็บอก **"ขอทำคนเดียว"** แต่อาตมาก็ได้อธิบายไปกับบางท่าน ให้เข้าใจแล้วว่า สำหรับพระประธานนั้นมีเพียงองค์เดียวในอุโบสถ เพราะฉะนั้นเรามาเฉลี่ยบุญกันเถอะ ตั้งใจจะทำเท่าไรก็ทำเลย ไม่มีใครว่าอะไร อีกประการหนึ่งไม่ได้ให้กินความแต่เพียงองค์พระเท่านั้น ให้กินความรวมถึงฐานพระและสิ่งประกอบ ที่ว่าสิ่งประกอบนั้นเป็นอะไรบ้าง ว่าจะยังไม่บอก แต่จะให้รู้เพียงนิดหน่อยก็แล้วกันว่า เป็นสิ่งที่เป็นสิริมงคล แล้วก็มีคุณค่า

เพราะฉะนั้น ถ้าจะว่าถึงเรื่องพระประธานแล้ว ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างทั้งองค์พระประธานทั้งฐาน ตลอดจนอะไรทั้งหมดนี่ ก็คงไม่ต่ำกว่า ๑ ล้านบาทนะคุณโยม ทีนี้ท่านผู้ใดที่คิดจะร่วมกันทำบุญอันนี้ ก็ให้บอกต่อๆ กันไปเลยว่า ในวงเงินประมาณที่ว่านี้แหละ อาตมาใคร่จะเจริญพรให้ทราบกันอีกนิดหนึ่งว่า คุณโยมอย่าไปคิดเพียงว่า บุญจะต้องไปใหญ่อยู่ที่องค์พระ ถ้าไปคิดอยู่อย่างนั้นก็จะหงุดหงิดกัน ทีนี้ถ้าทำบุญแล้วมีความหงุดหงิดเข้า ก็จะเป็นกิเลส โดยเริ่มมาตั้งแต่จะขอทำแต่เพียงผู้เดียว... นี่ อย่างนี้ก็มี บางคนก็ยังใจกว้างหน่อยว่า เออ...คนอื่นจะทำด้วยก็ดี

ผู้นำคนเนื่องจากผลผู้นำบุญ

ความจริงเรื่องของบุญนี่เป็นเรื่องใจกว้างนะ ต้องใจกว้าง

ไม่ใช่ใจแคบ เพราะบุญเป็นเครื่องกำจัดกิเลส ใจจะได้ใส สภาพของใจมันใหญ่ตรงที่มันใสนะ เป็นอย่างนี้คุณโยม อาตมาจะบอกให้ ความจริงแท้ๆนี่ **ถ้าจะนึกว่าทำบุญอะไร จะได้เป็นผู้นำคนก็คือ บุญที่เกิดจากการเป็นผู้นำบุญนั่นเอง** คืออะไร คือการบอกบุญ ชักนำคนอื่นเข้ามาในกองการกุศล มีทานกุศล ศีลกุศล ภาวนากุศล นี่แหละผลบุญจึงจะส่งให้เป็นผู้มีบริวารสมบัติ เมื่อมีบริวารสมบัติตัวเองก็เป็นผู้นำ แต่ผู้ที่ร่วมอนุโมทนาบุญก็อย่าไปคิดอย่างน้อยใจว่า เอ...แล้วเราจะต้องไปกินน้ำใต้ศอกคนอื่นละกระมัง ไม่ใช่ บุญจะส่งว่า ถ้าเรายังมีสติปัญญาความสามารถน้อยกว่าผู้อื่น ที่เขาเป็นผู้นำบุญ เราก็อนุโมทนาบุญ ร่วมบุญไปกับเขาได้ และในโอกาสเช่นนี้ ก็จะเป็นเหตุเป็นผลให้เรามีพลัง กลายเป็นผู้นำบุญต่อไปอีกได้ เหมือนอะไร? เหมือนว่าแต่เดิมเราก็เป็นพนักงานเจ้าหน้าที่หรือข้าราชการชั้นตรี เมื่อมีคุณสมบัติเพียงพอเมื่อใด ก็เป็นชั้นโทแล้วก็ชั้นเอก แล้วก็ได้ตำแหน่งหัวหน้ากองเป็นหัวหน้าเขา เราจะมีอธิบดีที่ดี ถ้าเรารู้จักอนุโมทนาบุญที่ดี รู้จักเลือกผู้นำบุญที่ดี ก็จะได้ผู้นำที่ดี แล้วกำลังของเราก็จะสูงขึ้นๆ ไปเป็นลำดับ นี่คือลักษณะของบุญในทานกุศล จะให้ผลในอาการอย่างนี้

ดั่งกษัตริย์ไร้บัลลังก์

เพราะฉะนั้นจะไปกลัวไย ที่เราจะอนุโมทนาบุญคนอื่น และ**เราจะคิดแต่เพียงว่าจะตามคนอื่น ไยไม่คิดจะนำคนอื่นบ้างละหรือ?** การเป็นผู้นำบุญนั่นแหละ บุญจะส่งให้เป็นผู้มีบริวารสมบัติ แล้วนั่นก็หมายถึงว่า การเป็นหัวหน้าหรือผู้นำ เป็นที่เคารพสักการะบูชา หรือเป็นปูชนียบุคคลแก่ผู้อื่น ไม่ใช่มัวไปแย่งกันว่าพระประธานนี้ อยากจะทำคนเดียว มันจะกลายเป็นกิเลสชะส่วน

หนึ่ง แล้วบุญก็พลอยไม่สะอาดไปด้วย เอ้า! ถ้าอยากจะสร้างพระประธาน ทำบุญลงไปเลย เสียสละลงไปเลย แม้เราอยากจะสร้างทั้งองค์ ก็ทำลงไปเลยทั้งองค์ ใครเขาจะมาร่วมก็อนุโมทนาบุญกับเขา คุณโยม พึงเข้าใจอีกประการหนึ่งว่า **"พระประธานไม่มีฐานตั้งอยู่ น่าดูไหม?"** และ **"มีแต่พระมีฐาน ไม่มีโบสถ์ อยู่ได้ไหม?"** นี่ขอให้คิดดูให้ดี

อุปมาว่า แม้เราจะอยากเป็นกษัตริย์ เราเป็นกษัตริย์ไม่มีบัลลังก์ จะเป็นอย่างไรบ้าง? อื้อ เป็นกษัตริย์ไร้บัลลังก์

ถ้าเป็นกษัตริย์มีบัลลังก์ แต่ไม่มีปราสาทราชวัง ไม่มีประเทศอยู่ ได้ไหม?

หรือ ถ้าเป็นกษัตริย์มีบัลลังก์ มีปราสาทราชวัง มีประเทศอยู่ แต่ไม่มีบริวาร ไม่มีพลเมืองที่ซื่อสัตย์ จงรักภักดี จะอยู่ได้ไหม?

เห็นไหมล่ะ เพราะฉะนั้น บุญที่เราจะได้ทำนี้ มันได้บุญรวมกันไปหมดเลย ดังนั้นเราจึงควรมาคิดช่วยกันสร้างโบสถ์ก่อนโดยเป็นทั้งผู้นำบุญ ชักชวนผู้อื่นให้มาร่วมบุญ ก็จะได้อานิสงส์คือบริวารสมบัติเหมือนกับว่า มีพื้นดิน มีประเทศ มีพลเมือง นี่อุปมานะ เป็นบริวารสมบัติ แล้วเราค่อยมาสร้างพระประธาน พร้อมด้วยรัตนบัลลังก์ด้วยกัน พอถึงตอนนั้นก็กลายเป็นของเล็กน้อยแล้วก็เพียง ๑ ล้านบาทเศษเท่านั้นนี่ เพราะบางทีเพียงเจ้าภาพ ๒-๓ เจ้าก็ครบแล้ว เพราะฉะนั้นเราต้องสร้างหมดทั้งประเทศนะ เหมือนใคร? ก็เหมือนต้นๆ ตระกูลของพระพุทธเจ้าของเรานะซิ

ก่อนเป็นศากยวงศ์

ต้นตระกูลศากยวงศ์ ท่านทราบไหมว่า มีความเป็นมาอย่างไร เริ่มแต่สมัยก่อนพุทธกาลเป็นเวลาย้อนหลังไปนาน มีพระเจ้า-

โอกกากราชและมเหสี ที่มีพระราชโอรส ๔ พระราชธิดา ๕ รวมเป็น ๙ พระองค์ ต่อมาพระมเหสีองค์นั้นก็เสด็จทิวงคต ท่านก็มีมเหสีใหม่ และต่อมาก็ประสูติราชโอรส ๑ องค์ มเหสีใหม่ก็อยากจะให้ลูกของตนเองเป็นใหญ่ เมื่อเวลาเหมาะก็ทูลขอพรจากพระเจ้าโอกกากราช ซึ่งพระองค์ก็ลั่นพระวาจาไปว่า จะขออะไรก็จะให้ ทั้งนี้ก็ด้วยรักในพระมเหสีและราชโอรส พระนางจึงทูลทันทีว่าขอราชบัลลังก์ให้โอรสของตน เลยจบกัน โอรสองค์ใหญ่เลยไม่ได้ราชสมบัติ ด้วยพระเจ้าโอกกากราชได้ทรงพลั้งพระโอษฐ์ไปแล้ว เลยจำต้องให้ราชโอรสราชธิดาทั้ง ๙ องค์ไปสร้างเมืองขึ้นใหม่ ซึ่งอยู่ในเขตสักกะชนบท อันเป็นส่วนเหนือของชมพูทวีป ทั้ง ๙ พระองค์พร้อมอำมาตย์ ๘ คนและข้าราชบริพาร ก็ไปก่อตั้งเมืองขึ้นโดยคำแนะนำของท่านกบิลดาบส เมื่อสร้างเสร็จก็ได้ชื่อว่า "นครกบิลพัสดุ์"

ในสมัยนั้นพวกกษัตริย์ถือเอาความบริสุทธิ์ในการสืบสายเลือด ดังนั้นพระราชโอรสกับพระราชธิดาทั้ง ๘ องค์ ยกเว้นพระธิดาองค์ใหญ่ ก็ได้มีงานพิธีวิวาหมงคลขึ้นเป็น ๔ คู่ แล้วจึงได้ตั้งวงศ์ขึ้นเป็น **"ศากยวงศ์"** นี่คือวงศ์ต้นๆ ของพระพุทธเจ้า หลังจากนั้นไม่นานพระเชษฐภคินี คือพระธิดาองค์ใหญ่เกิดมีความรักกับเจ้าครองนครเทวทหะ ก็ได้มีการอภิเษกสมรสไปตั้งวงศ์ใหม่ ชื่อ **"โกลิยวงศ์"** ต่อแต่นั้นมา ๒ วงศ์นี้ก็มีการแต่งงานกันมาตลอด เพื่อรักษาวงศ์อันบริสุทธิ์ไว้ จนมาถึงพระเจ้าสุทโธทนะและเจ้าชายสิทธัตถะซึ่งมีพระนางพิมพายโสธราเป็นมเหสีอย่างนี้เป็นต้น นี่ก็เป็นตัวอย่างว่า เขาได้พากันสร้างกันทั้งเมืองเลยนะ บุญที่ส่งให้สามารถทำได้เช่นนั้นก็คือ บุญที่เกิดจากทานกุศล ซึ่งได้ทำไว้ทุกสิ่งทุกอย่างที่ประกอบกันขึ้น อย่างเช่นพวกเราช่วยกันสร้าง

สถาบันฯ สร้างโบสถ์ และจึงไปสร้างพระประธาน นี่แหละที่สร้างกันได้อย่างนั้นก็ด้วยอานิสงส์ทำนองนี้

บุญตามให้ผล

ตามเรื่องราวในพระไตรปิฎกบางตอนก็แสดงไว้ว่า แม้เพียงถือศีล ๘ แล้วตั้งจิตอธิษฐาน อยากจะเกิดเป็นพระราชโอรสพระราชธิดาของพระเจ้าแผ่นดิน เมื่อแตกกายทำลายขันธ์แล้ว ก็ได้ไปบังเกิดตามนั้นเหมือนกัน จะเห็นว่าเรื่องบุญนี่ เมื่อจิตใจสะอาดแล้วอธิษฐานไปด้วยดีแล้วนี้ หรือหากแม้ไม่ได้อธิษฐาน บุญก็ย่อมทำหน้าที่เองให้ผลเอง อย่าได้สงสัยเลย เท่าที่ได้เล่ามาให้คุณโยมฟังมานี้ ก็เพื่อให้ท่านทั้งหลายได้มีจิตใจที่กล้าหาญ รื่นเริงที่จะประกอบการบุญการกุศลที่ดีทุกอย่าง โดยไม่เฉพาะเจาะจง **แต่ให้รู้จักเขตหรือเนื้อนาบุญที่อุดมแก่การสร้างบุญสร้างกุศล** ดั่งพันธุ์พืชที่ดี บรรยากาศที่ดี มีการดูแล ประคบประหงมที่ดี ทั้งทาน ศีล และภาวนา ลงท้ายก็คือการอบรมจิต ดำเนินไปตามแนวนี้แล้วก็จะมีแต่ความสุขแต่ฝ่ายเดียว ขอให้โปรดแจ้งข่าวอันเป็นมงคลนี้ต่อๆไปด้วย นะคุณโยมนะ ช่วยกันสร้างตามกำลังศรัทธา ตามความสามารถของทุกท่านนะ อาตมาขอให้ข้อคิดไว้เพียงนี้

อานิสงส์ผู้นำคน เนื่องจากผลผู้นำบุญ

การปฏิบัติธรรมโครงการพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย
วัดสระเกศฯ ทุกวันอาทิตย์
เริ่มเมื่อปี ๒๕๒๓ ภายในพระอุโบสถวัดสระเกศฯ

บุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ประการ

บุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ประการ คือ สิ่งอันเป็นที่ตั้งแห่งการทำบุญ หรือกล่าวอย่างง่ายๆว่า การกระทำที่เกิดเป็นบุญ เป็นกุศล แก่ผู้กระทำดังต่อไปนี้

๑. บุญสำเร็จได้ด้วยการบริจาคทาน (ทานมัย) คือการเสียสละนับแต่ทรัพย์ สิ่งของ เงินทอง ตลอดจนกำลังกาย สติปัญญา ความรู้ความสามารถ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้อื่นโดยส่วนรวม รวมถึงการสละกิเลส โลภะ โทสะ โมหะ ออกจากจิตใจ จนถึงการสละชีวิตอันเป็นสิ่งมีค่าที่สุดเพื่อการปฏิบัติธรรม

๒. บุญสำเร็จได้ด้วยการรักษาศีล (สีลมัย) คือการตั้งใจรักษาศีล และการปฏิบัติตนไม่ให้ละเมิดศีล ไม่ว่าจะเป็นศีล ๕ หรือศีล ๘ ของอุบาสก อุบาสิกา ศีล ๑๐ ของสามเณร หรือ ๒๒๗ ข้อของพระภิกษุเพื่อการรักษากาย วาจา และใจ ให้บริสุทธิ์สะอาดพ้นจากกายทุจริต ๔ ประการ คือ ละเว้นจากการฆ่าสัตว์ ละเว้นจากการลักทรัพย์ ละเว้นจากการประพฤติผิดในกาม และเสพสิ่งเสพติดมึนเมา อันเป็นที่ตั้งแห่งความประมาท วจีทุจริต ๔ ประการ คือไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดปด ไม่พูดเพ้อเจ้อ และไม่พูดคำหยาบ มโนทุจริต ๓ ประการ คือ ไม่หลงงมงาย ไม่พยาบาท ไม่หลงผิดจากทำนองคลองธรรม

๓. บุญสำเร็จได้ด้วยการภาวนา (ภาวนามัย) คือการอบรมจิตใจ ในการละกิเลส ตั้งแต่ขั้นหยาบไปจนถึงกิเลสอย่างละเอียด ยกระดับจิตใจให้สูงขึ้นโดยใช้สมาธิและปัญญา รู้ทางเจริญและทางเสื่อม จนเข้าใจอริยสัจจ์ ๔ คือ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ และมรรค ก็จะเป็นทางไปสู่ความพ้นทุกข์ บรรลุมรรค ผล นิพพานได้ในที่สุด

๔. บุญสำเร็จได้ด้วยการประพฤติอ่อนน้อมถ่อมตนต่อผู้ใหญ่ (อปจายนมัย) คือการให้ความเคารพผู้ใหญ่และผู้มีพระคุณ ๓ ประเภท คือ ผู้มีวัยวุฒิ ได้แก่พ่อ แม่ ญาติพี่น้องและผู้สูงอายุ ผู้มีคุณวุฒิ หรือคุณสมบัติ ได้แก่ ครูอาจารย์ พระภิกษุสงฆ์ และผู้มีชาติวุฒิ ได้แก่ พระมหากษัตริย์ และเชื้อพระวงศ์

๕. บุญสำเร็จได้ด้วยการขวนขวายในกิจการที่ชอบ (เวยยาวัจจมัย) คือ การกระทำสิ่งที่เป็นคุณงามความดี ที่เกิดประโยชน์ต่อคนส่วนรวมโดยเฉพาะทางพระพุทธศาสนา เช่น การชักนำบุคคลให้มาประพฤติปฏิบัติธรรม มีทาน ศีล ภาวนา เป็นต้น ในฝ่ายสัมมาทิฏฐิ

๖. บุญสำเร็จได้ด้วยการให้ส่วนบุญ (ปัตติทานมัย) คือการอุทิศส่วนบุญกุศล ที่ได้กระทำไว้ ให้แก่สรรพสัตว์ทั้งปวง การบอกให้ผู้อื่นได้ร่วมอนุโมทนาด้วยทั้งมนุษย์และอมนุษย์ ได้ทราบข่าวการบุญการกุศลที่เราได้กระทำไป

๗. บุญสำเร็จได้ด้วยการอนุโมทนา (ปัตตานุโมทนามัย) คือการได้ร่วมอนุโมทนา เช่น กล่าวว่า "สาธุ" เพื่อเป็นการยินดียอมรับความดีและขอมีส่วนร่วมในความดีของบุคคลอื่น ถึงแม้ว่าเราไม่มีโอกาสได้กระทำ ก็ขอให้ได้มีโอกาสได้แสดงการรับรู้ด้วยใจปีติยินดีในบุญกุศลนั้น ผลบุญก็จะเกิดแก่บุคคลที่ได้อนุโมทนาบุญนั้นเองด้วย

๘. บุญสำเร็จได้ด้วยการฟังธรรม (ธัมมัสสวนมัย) คือการตั้งใจฟังธรรมที่ไม่เคยได้ฟังมาก่อน หรือที่เคยฟังแล้วก็รับฟังเพื่อได้รับความกระจ่างมากขึ้น บรรเทาความสงสัยและทำความเห็นให้ถูกต้องยิ่งขึ้น จนเกิดปัญญาหรือความรู้ก็พยายามนำเอาความรู้และธรรมะนั้นนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ สู่หนทางเจริญต่อไป

๙. บุญสำเร็จด้วยการแสดงธรรม (ธัมมเทสนามัย) คือการแสดงธรรมไม่ว่าจะเป็นในรูปของการกระทำหรือการประพฤติปฏิบัติ ด้วยกาย วาจา ใจ ในทางที่ชอบ ตามรอยบาทองค์พระศาสดาให้เป็นตัวอย่างต่อบุคคลอื่น หรือการนำธรรมไปขัดเกลากิเลสอุปนิสัยเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น ให้เกิดความเลื่อมใสศรัทธามาประพฤติปฏิบัติธรรมต่อไป

๑๐. บุญสำเร็จได้ด้วยการทำความเห็นให้ตรง (ทิฏฐุชุกัมม์) คือความเข้าใจในเรื่อง บาป บุญ คุณ โทษ สิ่งที่เป็นแก่นสารสาระหรือที่ไม่ใช่แก่นสารสาระ ทางเจริญ ทางเสื่อม สิ่งอันควรประพฤติ สิ่งอันควรละเว้น ตลอดจนการกระทำความคิดความเห็นให้เป็นสัมมาทิฏฐิอยู่เสมอ

บุญกิริยาวัตถุทั้ง ๑๐ ประการนี้ ผู้ใดได้ปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งหรือยิ่งมากจนครบ ๑๐ ประการแล้ว ผลบุญย่อมเกิดแก่ผู้ได้กระทำมากตามบุญที่ได้กระทำ ยิ่งได้มีการเตรียมกาย วาจา ใจ ให้สะอาดบริสุทธิ์ ตั้งใจจรดเข้าสู่ศูนย์กลางกาย หยุดในหยุดเข้าไปแล้วก็ยิ่งได้รับบุญที่มหาศาลตามความละเอียดประณีตที่เข้าถึงยิ่งๆ ขึ้นไป

ปุญฺญานิ ปรโลกสฺมึ ปติฏฺฐา โหนฺติ ปาณินํ.

บุญเป็นที่พึ่งของสัตว์ในโลกหน้า.

สํ. ส. ๑๕/๒๖. องฺ. ปญฺ จก. ๒๒/๔๔. ขุ. ชา. ทสก. ๒๗/๒๙๔.

ต่อมาสถานที่ในพระอุโบสถคับแคบ จึงย้ายมาปฏิบัติธรรม
ณ ศาลาการเปรียญ วัดสระเกศฯ ทุกวันอาทิตย์
และทุกเย็นวันจันทร์กับวันพฤหัสบดี จนถึงปัจจุบัน

หาบุญได้ ใช้บุญเป็น

เนื่องจากมีผู้อยากทราบว่า ที่พระเดชพระคุณ**หลวงพ่อวัดปากน้ำ** หรือ **หลวงพ่อสด ได้เคยแสดงพระธรรมเทศนาไว้เกี่ยวกับ "การหาบุญได้"** และ **"ใช้บุญเป็น"** นั้นเป็นอย่างไร เมื่อกล่าวถึงเรื่องการหาบุญได้และใช้บุญเป็นก็เป็นเรื่องของบัณฑิตผู้มีปัญญา ผู้มีปัญญารู้จักทางเจริญ รู้จักทางเสื่อม รู้จักประโยชน์ปัจจุบัน รู้จักประโยชน์ภายหน้า รู้จักธรรมะหรือสิ่งที่เป็นแก่นสารสาระ และสิ่งที่มิใช่แก่นสารสาระตามที่เป็นจริง คุณสมบัติดังกล่าวนี้เป็นคุณสมบัติของ **"บัณฑิต"** ความจริงคุณสมบัติของบัณฑิตผู้รู้ หรือผู้มีปัญญานั้นมีมากกว่านี้ แต่นี่เป็นเพียงส่วนหนึ่งที่จะนำมากล่าวในหัวข้อหาบุญได้ใช้บุญเป็นนั้นเป็นอย่างไร **หาบุญได้ใช้บุญเป็น**นั้นมีความหมายไปถึงว่า**รู้จักวิธีทำบุญเพื่อให้ได้บุญที่บริสุทธิ์ที่สุด และบุญนั้นเมื่อบริสุทธิ์ที่สุดย่อมให้ผลเป็นความสันติสุข และเป็นความเจริญรุ่งเรืองแก่เราผู้บำเพ็ญนั้นอย่างดีที่สุดทั้งในปัจจุบันและในอนาคต** ในปัจจุบันมีความหมายทั้งอย่างแคบและอย่างกว้างว่า ปัจจุบันหมายถึงขณะนี้ และปัจจุบันหมายถึงปัจจุบันภพหรือภพนี้ ส่วนอนาคตหมายถึงเวลาที่ถัดออกไปจากปัจจุบันนี้เป็นต้นไป จนถึงหมายถึงข้ามภพข้ามชาติ ญาติโยม สาธุชนทั้งหลายพึงเข้าใจว่า สัตว์โลกทั้งหลาย ตราบใดที่อวิชชาคือความไม่รู้แจ้งในสภาวะธรรมและสัจจธรรมคือ อริยสัจ ๔ ตามที่เป็นจริง ก็ยังต้องเวียนว่ายตายเกิดอยู่ในสังสารจักรนี้ ไม่มีที่สิ้นสุด และการเวียนว่ายตายเกิดนั้นย่อมต้องประสบทุกข์บ้าง สุขบ้างตามกรรม ย่อมเป็นผู้ที่มีคุณความดี หรือความชั่ว มีมนุษย์สมบัติสวรรค์สมบัติที่หยาบ ประณีตแตกต่างกันไปตามกรรม เพราะ

ฉะนั้น สัตว์โลกทั้งหลายที่มีปัญญาจึงพึงต้องทำเหตุเป็นกรรมดีที่จะส่งผลให้เป็นความเจริญรุ่งเรืองและสันติสุขด้วยมนุษย์สมบัติ ด้วยสวรรค์สมบัติ และเจริญยิ่งๆ ขึ้นเป็นนิพพานสมบัติ

ทาน ศีล ภาวนา

คุณความดีเบื้องต้นที่จะให้ประโยชน์สุขแก่ผู้ประกอบบำเพ็ญทั้งในปัจจุบันและในอนาคต นั้นก็คือ**ทานกุศล** ทานกุศลจัดเป็นบุญอย่างหนึ่ง ในบุญกิริยาวัตถุหลายๆ อย่าง แต่อย่างย่อ **บุญกิริยาวัตถุ ๓** ประการ คือ **ทาน ศีล** และ**ภาวนา** อย่างกว้างเป็นบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ประการ อย่างพิสดารนับไม่ถ้วน ขึ้นชื่อว่าบุญ นับไม่ถ้วน ความดีมีมากนับไม่ถ้วน **การกระทำความดีทั้งหมดใด ๆ ก็ตามที่มีสภาวะเป็นธรรมปฏิบัติเครื่องชำระกิเลสออกจากใจ** ให้กาย วาจา และใจ สะอาด บริสุทธิ์ **ธรรมปฏิบัตินั้นชื่อว่า "บุญ"** และ **ธรรมปฏิบัติใดที่ส่งผลให้ผู้ประกอบบำเพ็ญนั้นได้รับความเจริญรุ่งเรืองและสันติสุขทั้งในปัจจุบันและต่อไปภายหน้า ธรรมปฏิบัตินั้น ก็ชื่อว่า "บุญ"**

ในส่วนของทานกุศล ก็มีผลเป็นธรรมปฏิบัติเครื่องกำจัดกิเลส ความตระหนี่เหนียวแน่น ความขาดปัญญา ไม่รู้บาป บุญ คุณโทษ ไม่รู้ทางเจริญทางเสื่อม ความเห็นแก่ตัว เห็นแก่ประโยชน์สุขส่วนตัว หรือพวกพ้องหมู่เหล่าให้หมดสิ้นไปจากจิตสันดาน **ทานกุศลจึงจัดเป็น "บุญ"** อย่างยิ่งประการหนึ่ง เพราะเป็นธรรมเครื่องกำจัดกิเลสออกจากจิตใจ และเป็นธรรมเครื่องบำรุงผู้ประพฤติปฏิบัติธรรมให้เจริญรุ่งเรืองและให้บริสุทธิ์ทั้งด้วยกาย วาจา และด้วยใจ

ทางของบารมี อุปบารมี ปรมัตถบารมี

ที่ว่าให้ความเจริญรุ่งเรืองนั้นเป็นอย่างไร ก็คือว่า บุญนั้นเมื่อประกอบบำเพ็ญมากเข้าๆ แก่กล้าเข้า แก่กล้าคือ กล้าเสียสละ ยอมเสียสละด้วยปัญญา รู้ว่าการเสียสละนี้กระทำไปเพื่อประโยชน์สุขแก่ผู้อื่น เสียสละไปในสิ่งที่เป็นสาระประโยชน์ มิใช่เป็นไปในเรื่องราวหรือสิ่งที่ไร้สาระ ธรรมปฏิบัติอย่างนี้เมื่อแก่กล้าเข้าก็จะกลั่นตัวเองเป็นบารมี บารมีนั้นเมื่อผู้ประกอบบำเพ็ญแก่กล้าเข้าก็จะกลั่นตัวเองเป็นอุปบารมีและปรมัตถบารมี ตามลำดับ

บุญบารมีที่ผู้ประกอบบำเพ็ญไว้ด้วยดี ต่อเนื่อง เจริญด้วยธรรมปฏิบัตินั้นยิ่งๆ ขึ้นไปก็จะมีผลสำคัญ ในการที่จะเป็นบาทเป็นพื้นฐาน เป็นอุปการะให้บุญและบารมีอื่นๆ เจริญตามไปด้วย บุญบารมีเหล่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุญบารมีที่จะเป็นพลวปัจจัยให้ได้บรรลุมรรค ผล นิพพาน ที่สิ้นสุดแห่งทุกข์ทั้งปวงได้ และบุญบารมีที่จะเจริญงอกงามตามกันไปนั้น ได้แก่ ศีลบารมี เนกขัมมบารมี ปัญญาบารมี วิริยบารมี ขันติบารมี สัจจบารมี อธิษฐานบารมี เมตตาบารมี อุเบกขาบารมี รวมเรียกว่า บารมี ๑๐ ทัศ บารมี ๑๐ ทัศ นี้ หากเจริญเต็มส่วนเป็นอุปบารมี ปรมัตถบารมีแล้ว ย่อมเป็นพลวปัจจัยให้ได้บรรลุมรรค ผล นิพพาน ที่สิ้นสุดแห่งทุกข์ทั้งปวงได้ เพราะฉะนั้น เฉพาะทานบารมีอย่างเดียวจึงนับเป็นการประพฤติปฏิบัติธรรมที่เป็นบุญเป็นกุศลอย่างยิ่ง

บุญบารมีทุกประการที่ได้กล่าวมาแล้วนั้นอยู่ที่ใด อยู่ที่ใจ ใจมีที่ตั้งถาวรอยู่ที่ศูนย์กลางกำเนิดธาตุธรรมเดิม ตรงศูนย์กลางกายเหนือระดับสะดือ ๒ นิ้วมือนั้นแหละ เป็นที่ตั้งของธรรมในธรรมของสัตว์โลก เป็นที่ตั้งของกายในกายและจิตในจิต เป็นต้นธรรมในธรรมนั้นก็คือ บุญหรือบาป หรือธรรมชาติกลางๆ ไม่ดี

ไม่ชั่ว บุญของผู้ที่ประกอบบำเพ็ญและเจริญรุ่งเรืองมาดีแล้วนั้นจะปรากฏเห็นได้อยู่ตรงกลางกำเนิดธาตุธรรมเดิมนั้นเอง ถ้าเอาใจไปหยุดรวมเป็นจุดเดียวกันตรงนั้นจะเห็นดวงบุญ ธรรมชาตินี้ปรากฏอยู่ตรงศูนย์กลางกำเนิดธาตุธรรมเดิมของสัตว์โลกแต่ละรูปแต่ละคน เพราะฉะนั้นตรงกลางกำเนิดธาตุธรรมเดิมนี้จึงเป็นทะเลบุญ และเป็นศูนย์กลางที่สั่งสมบุญ ที่ตรงนั้นจึงชื่อว่า **"ธรรม"** แต่ธรรมะ ณ ที่นี้ตามมหาสติปัฏฐานสูตรตรงนี้หมายเอาธรรม ๓ ฝ่าย คือฝ่ายบุญกุศล ฝ่ายบาปอกุศล และฝ่ายกลาง ๆ ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเจริญขึ้นอีกฝ่ายหนึ่งก็จะหายไป ประดุจดังแสงสว่าง หรือความขาว ใส ละเอียด ประณีตปรากฏขึ้น ความมืด ความหยาบ ความขุ่นมัว ย่อมหมดไป บุญที่บำเพ็ญดีแล้ว ย่อมเป็นธรรมชาติที่ชำระบาปอกุศลได้เช่นนั้นเหมือนกัน โดยเหตุนี้ พระพุทธองค์จึงทรงแสดงธรรมปฏิบัติให้แก่ผู้มีปัญญาว่า **พึงมีสติพิจารณาเห็นธรรมในธรรม ณ ภายใน** เราจะเห็นธรรมชาติว่าเรานั้นมีธรรมชาติฝ่ายที่เป็นบุญกุศล หรือเป็นบาปอกุศล หรือธรรมชาติฝ่ายกลาง ๆ มากน้อยเพียงไร แต่ว่า**การเห็นนั้น เห็นได้ไม่ง่าย ถ้าไม่เอาใจไปรวมหยุดเป็นจุดเดียวกันตรงนั้นได้ เห็นไม่ได้** ก็ได้แต่เพียงรู้เพียงคิดเอา เพียงตรึกเอา พิจารณาเอาด้วยสติสัมปชัญญะธรรมดาว่า ขณะนี้ใจเราเป็นบุญหรือเป็นบาป เรียกว่าพิจารณาเห็นจิตในจิต เป็นบุญรู้เรื่องบุญรู้เรื่องบาปว่ามีปรากฏอยู่ในกิริยา การกระทำของเราทางกาย ทางวาจาและทางใจ ก็เป็นความรู้ว่าเป็นธรรมในธรรม เรียกว่ามีสติพิจารณาเห็นธรรมในธรรม ว่าสิ่งที่เราประพฤติปฏิบัติไปนั้นเป็นบุญหรือเป็นบาป เป็นความดี หรือความชั่ว แต่ถ้าประพฤติปฏิบัติตามแนววิชชาธรรมกายแล้ว หลวงพ่อท่านรู้จุดสำคัญคือที่ตั้งของบุญ อยู่ตรงกลางกำเนิดธาตุธรรมเดิม เพราะ

ฉะนั้น ปรากฏการณ์นี้จะปรากฏอยู่ตรงกลางกำเนิดธาตุธรรมเดิมให้เห็นบุญเป็นดวงใส บริสุทธิ์ พร้อมด้วยขนาด โตใหญ่ของบุญบารมี อุปบารมี ปรมัตถบารมี และถ้าละเอียดขึ้นไปแล้ว ยังกลั่นตัวเองเป็นรัศมี กำลัง ฤทธิ์ อำนาจ สิทธิ เฉียบขาด (อำนาจ ณ ที่นี้หมายถึงอำนาจของการปกครองธาตุธรรม ซึ่งสูงขึ้นไป)

บุญนี้แหละอยู่ตรงกลางกำเนิดธาตุธรรมเดิมที่สะสมกันแล้วกลั่นตัวเองเป็นบารมี อุปบารมี ปรมัตถบารมี จะส่งผลสะท้อนย้อนกลับมาสู่สัตว์โลกที่ประพฤติปฏิบัติธรรมที่เป็นบุญเป็นกุศลนั้น ให้ได้รับแต่สิ่งที่เป็นความสุขความเจริญรุ่งเรืองและสันติด้วย ถ้าหากว่ารู้จักหาบุญได้และใช้บุญเป็น

"รู้จักหาบุญได้" เป็นอย่างไร?

เฉพาะในส่วนของทานกุศล เรามาพูดจุดนี้เสียก่อน ทานกุศลนั้นประกอบด้วยบุญกุศลที่เราเสียสละ ที่เราบริจาคไปใน ๒ ทางใหญ่ๆ ประการที่หนึ่ง คือ บริจาคหรือเสียสละทรัพย์สิน ความสุขส่วนตน เวลา สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ สละขาดออกจากใจ นี้เรียกว่า **"อามิสทาน"** อีกประการหนึ่งเป็นการสละ โดยการกำจัดธรรมชาติที่เป็นบาปอกุศลหรือเป็นความชั่วที่มีอยู่ในสันดานแล้วก็ดี ที่ยังไม่มีแต่อาจจะมีขึ้นก็ดี เราเสียสละออกไปและป้องกันไม่ให้เกิดอีก อันนี้ชื่อว่า **"ธรรมทาน"**

ธรรมทานนั้นเป็นการเสียสละกิเลสออกไป ซึ่งเสียสละออกได้ใน ๓–๔ วิธีใหญ่ๆ วิธีหนึ่ง คือ ปฏิบัติตนเองด้วย

(๑) **ทานกุศล** เสียสละความสุขส่วนตัว ทรัพย์สินแม้ชีวิตเลือดเนื้อ ร่างกาย สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ ให้ผู้อื่นที่เรียก

ว่า อามิสทาน

(๒) **ศีลกุศล** รักษากาย วาจา ใจ ให้เรียบร้อยดี ไม่มีโทษแก่ผู้ใด ทั้งแก่ตนเองและทั้งผู้อื่น

(๓) **ภาวนากุศล** ทำใจให้ใสสะอาด บริสุทธิ์และเจริญปัญญารู้แจ้งในสภาวะของธรรมชาติและสัจจธรรมตามที่เป็นจริงในพระพุทธศาสนา คือ ทุกขสัจจะ สมุทัยสัจจะ นิโรธสัจจะ และมรรคสัจจะ นี่เป็นทาง มรรค ผล นิพพาน รวมเรียกว่า ธรรมปฏิบัตินั่นเอง เครื่องกำจัดกิเลสเหตุแห่งทุกข์ทั้งหลายคือให้ทั้งอามิสทานและปฏิบัติกำจัดขัดเกลากิเลสของตนเองอีกด้วย และสนับสนุนชักนำ เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นในการกระทำความดี ซึ่งข้อนี้สำคัญ เช่น ท่านทั้งหลายมาบำรุง สนับสนุนผู้ประพฤติปฏิบัติธรรมในโครงการกิจกรรมของ**สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** และการสนับสนุนนี้ยิ่งมีประโยชน์ คือ คณะผู้บริหารยิ่งทำประโยชน์ตนประโยชน์ท่านให้กว้างขวางขึ้นไปเพียงใด ละเอียดลึกซึ้งและสูงขึ้นไปเพียงใด ผลย่อมตอบแทนมาถึงท่านให้ได้รับผลเป็นวิบากสูงขึ้นเพียงนั้น นี่เรียกว่าสนับสนุนให้ธรรมเป็นทาน อย่างเช่นท่านทั้งหลายกำลังจะไปร่วมบุญกุศลทอดผ้าพระกฐินที่สถาบันฯ โดยเสด็จพระกุศลกับพระวรชายาฯ เป็นต้น อีกประการหนึ่งชักนำตั้งแต่บิดามารดา ครูอาจารย์ ญาติมิตร ผู้มีอุปการะคุณ และเพื่อนทั้งหลายผู้ที่ยังไม่มีศรัทธาในทานกุศล ศีลกุศล ภาวนากุศลให้เกิดมีศรัทธาขึ้น ผู้ที่มีศรัทธาอยู่แล้วให้มีศรัทธายิ่งขึ้น นี่ปฏิบัติเองหนึ่งสนับสนุนหนึ่ง แนะนำชักนำผู้อื่นหนึ่ง เป็นธรรมทาน โดยเฉพาะ **ชักนำพ่อแม่ ผู้มีอุปการะคุณ ครูอาจารย์ที่ยังไม่มีศรัทธาให้มีศรัทธาโดยถูกต้อง ที่มีศรัทธาแล้วให้มียิ่งๆ ขึ้นไป ในทานกุศล ศีลกุศล ภาวนากุศล ได้ชื่อว่าเป็นผู้มีกตัญญูกตเวทิตาธรรมอย่าง**

เยี่ยมยอด บูรพาจารย์บางท่านได้แสดงถึงว่า ยิ่งกว่าการให้อามิสทานหรือบูชาท่านด้วยอามิสทานเสียอีก ซึ่งความจริงก็เป็นเช่นนั้นเพราะนั่นจะเป็นเสบียงเลี้ยงตนแก่ผู้มีอุปการะคุณแก่เราให้เจริญรุ่งเรืองขึ้นไปอีกด้วย

(๔) **ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น**ในทางความประพฤติปฏิบัติที่สะอาด บริสุทธิ์และประณีตยิ่งๆ ขึ้นไป ผู้ปฏิบัติตนไม่ดี ไม่ว่าในทางใดก็ตาม ได้ชื่อว่าเป็นผู้แจกอธรรม ส่วนผู้ที่ปฏิบัติดีด้วยกาย วาจา ใจ จึงชื่อว่าผู้แจกธรรมะ นี้ว่าด้วยทานกุศลประเภท**ธรรมทาน**

"การใช้บุญเป็น" เป็นอย่างไร?

ถ้าเราหาบุญได้แล้วไม่ประพฤติปฏิบัติธรรมยิ่งๆ ขึ้นไป **บุญนั้นมี แต่บางทีบาปหรือกรรมมันบัง** ท่านคงเคยได้ยิน **ถ้าไม่ต้องการให้บาปอกุศลหรือกรรมบัง** ทำอย่างไร? **เมื่อเราบริจาคทานจงทำทานให้ครบวงจร ทั้งอามิสทานและธรรมทาน ธรรมทานนั้นปฏิบัติเอง ชักนำผู้อื่นให้ปฏิบัติ และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นให้ปฏิบัติ** นี้ ๓ ประการเป็นอย่างน้อย เมื่อปฏิบัติเองก็ปฏิบัติในทาน ศีล สมาธิ ปัญญา เพื่อไปสู่วิมุตติ และวิมุตติญาณทัสสนะทางตรง และทั้งทาน ศีล ภาวนา ซึ่งเป็นธรรมเครื่องกำจัดกิเลสเหตุแห่งทุกข์ทั้งหลาย และเป็นธรรมที่จะเป็นเหตุให้ส่งผลเป็นความเจริญรุ่งเรืองด้วยมนุษยสมบัติ สวรรค์สมบัติ นิพพานสมบัติ

ทำอย่างไร บุญอยู่ที่ไหน ได้กล่าวไว้แล้ว อยู่ตรงกลางกำเนิดธาตุธรรมเดิม **เมื่ออยากจะให้บุญนั้นบริสุทธิ์อยู่เสมอ และให้บุญนั้นส่งผลให้เราเต็มที่ ทั้งบริสุทธิ์และสมบูรณ์ จงเอาใจไปจรดที่ทะเลบุญตรงศูนย์กลางกำเนิดธาตุธรรมเดิม** บุญหยาบจะเริ่ม

เห็นได้เป็นดวงใส ด้วยทานกุศล และถ้าจรดละเอียดเข้าไปๆ จะเห็นและเข้าถึงบารมี อุปบารมี และปรมัตถบารมีที่อยู่ตรงกลางกำเนิดธาตุธรรมเดิมของเราทุกกายสุดหยาบสุดละเอียด แต่การที่เอาใจไปจรดตรงนั้นได้ก็ด้วยศีล เพราะฉะนั้นเมื่อเข้าถึงธรรมฝ่ายบุญกุศลแล้ว กาย วาจา ใจ ของเราบริสุทธิ์แล้วก็จะถึงศีลบริสุทธิ์ ศีลบริสุทธิ์ในกัมมัฏฐานอยู่ตรงกลางกำเนิดธาตุธรรมเดิมอีกเช่นกัน กลางดวงบุญนั่น เพราะมีศีล ศีลนั้นคือความบริสุทธิ์เจตนา ความคิดอ่าน ทั้งหลายทางใจ กาย วาจา ก็บริสุทธิ์ตามด้วย และกลางดวงศีลมีธรรมปฏิบัติที่บริสุทธิ์อีก คือ จิตบริสุทธิ์ หรือเรียกว่า **"จิตยิ่ง"** หรือ **"สมาธิยิ่ง"** กลางดวงสมาธิเป็น **"ดวงปัญญา"** กลางดวงปัญญาเป็น **"ดวงวิมุตติ"** กลางดวงวิมุตติเป็น **"วิมุติญาณทัสสนะ"** กลางดวงวิมุตติญาณทัสสนะถึงกายสุคติของเรา ภพสุคติของเราด้วยมนุษยธรรมคือ **"บุญ"** อยู่ตรงกลางนั่นแหละ เมื่อเราจรดให้ใสสะอาดบริสุทธิ์อยู่เสมอแล้ว บุญย่อมส่งผล เพราะของละเอียด ยิ่งละเอียดขึ้นไปเท่าไร ด้วยบุญ ด้วยบารมีของ**มนุษย์** ละเอียดเข้าไปของ**ทิพย์** ของ**รูปพรหม** ของ**อรูปพรหม** จนถึง **"ธรรมกาย"** คือ **กายธรรม เจริญด้วยบุญ บารมี รัศมี กำลังฤทธิ์ ยิ่งขึ้นสุดละเอียดเข้าไปเท่าไร สุดละเอียดเราเชื่อมถึงบุญศักดิ์สิทธิ์ บารมี รัศมี กำลังฤทธิ์ได้เท่าไร ย่อมส่งผลมาจากภาคผู้เลี้ยง ผู้สอด ผู้ส่ง ผู้สั่ง ผู้บังคับ ผู้ปกครอง ต้น ๆ ในอายตนนิพพาน ส่งผลมาเป็นความสุข ความเจริญรุ่งเรืองสู่กายหยาบ คือ กายมนุษย์ ให้กอปรด้วยเป็นผู้มีสติ มีปัญญาอันเห็นชอบ ให้ดำเนินชีวิตไปสู่ทางเจริญ รุ่งเรืองและสันติสุข ไม่ดำเนินไปในทางเสื่อม**

ถ้ารักษาดวงบุญที่ละเอียดบริสุทธิ์อยู่อย่างนี้เสมอ จะได้

รับผลอย่างนี้ และประการสำคัญที่สุด **การดำเนินชีวิตนั้นจะไปสู่แต่ความสุขความเจริญด้วยมนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ นิพพานสมบัติโดยตรงแต่ฝ่ายเดียว** นี่แหละเรียกว่า **"หาบุญได้ ใช้บุญเป็น"** ไม่ต้องไปใช้ที่ไหน ใช้ที่กาย วาจา ใจ สะอาดบริสุทธิ์ **หาบุญหาทั้งหยาบเป็นอามิสทาน หาทั้งละเอียดเป็นธรรมทาน ไปจนถึงใจ ทั้งกาย วาจา ใจ ทั้งหยาบและละเอียด หาแล้วต้องรักษาไว้ ถ้าไม่รักษาเดี๋ยวมีบุญแต่กรรมมันบัง ต้องรักษา ต้องปฏิบัติ ขจัดขัดเกลากิเลสเครื่องเศร้าหมอง เครื่องกีดกั้นบุญของเราไม่ให้ให้ผลเวลามีความทุกข์เดือดร้อน มีอันตรายใดๆ จะเกิดขึ้น หรือป้องกันไม่ให้เกิดขึ้นได้ด้วยบุญโดยจรดใจไว้ที่ทะเลบุญให้สุดละเอียดเข้าไป ก็จะได้รับผลเป็นความเจริญ รุ่งเรืองและสันติสุขทั้งทางโลกและทางธรรมแต่ฝ่ายเดียว**

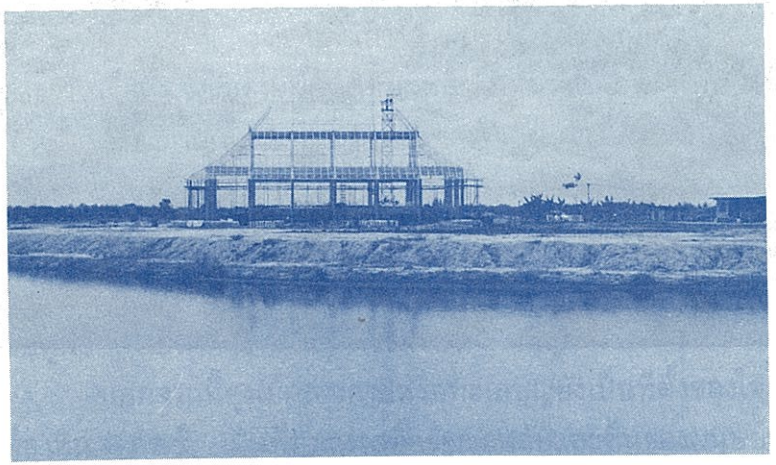

ศาลาอเนกประสงค์ เริ่มก่อสร้างปี ๒๕๒๖ เสร็จปี ๒๕๒๘

ท้องนาที่เวิ้งว้าง เร่งปรับสร้างโดยเร็วไว
อบรมพระในทันใด เพื่อให้ได้ตามเจตนา

ทะเลบุญ

ทะเลบุญคืออะไร ทะเลบุญคือสภาพที่เปรียบเสมือนศูนย์รวมของบุญอันมากมายมหาศาล ไม่มีขอบเขตจำกัด ผู้ที่จะสามารถตักตวงบุญได้จะต้องเป็นผู้ที่ประพฤติปฏิบัติในส่วนที่จะเกิดบุญอย่างใดอย่างหนึ่ง ในบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ประการจึงจะสามารถตักตวงบุญจากทะเลบุญได้ ยิ่งผู้ที่สามารถเข้าถึงความละเอียดประณีตในการปฏิบัติธรรม ก็สามารถที่จะเข้าถึงการตักตวงบุญที่ละเอียดประณีตในทำนองเดียวกันได้

ทะเลบุญอยู่ที่ไหน ทะเลบุญอยู่ที่ศูนย์กลางกาย ที่มีอยู่ภายในตัวของทุกคน ยิ่งกลางของกลางกาย ยิ่งเข้าสู่ทะเลบุญที่ละเอียดยิ่งขึ้น เหตุที่ทะเลบุญอยู่ที่ศูนย์กลางกายเพราะว่า เป็นที่ตั้งของกำเนิดธาตุธรรมเดิมของมนุษย์ อันเป็นจุดที่รวมทั้งบุญที่ได้กระทำสะสมมาแล้วนับภพนับชาติไม่ถ้วน เป็นศูนย์กลางกายและใจในการกำจัดกิเลสภายในให้หมดสิ้นไปสู่มรรค ผล นิพพาน เป็นที่รวมของกายในกาย ณ ภายใน และใจตั้งแต่กายสุดหยาบจนถึงสุดละเอียด นับแต่กายมนุษย์จนถึงกายที่ละเอียด ณ ภายในเข้าไปจนถึงกายพระหรือกายธรรมที่เรียกว่า ธรรมกาย ซ้อนอยู่ ณ ภายใน การจรดใจที่ศูนย์กลางกายจึงเท่ากับการจรดใจถูกตรงกับศูนย์กลางองค์พระ ซึ่งเป็นที่รวมของทะเลบุญนั่นเอง

นอกจากนี้ศูนย์กลางกายหรือทะเลบุญยังเป็นที่ตั้งของใจ คือ เห็น จำ คิด รู้ เป็นที่ตั้งแห่งสติอยู่ขณะหลับและตื่นของมนุษย์ เป็นจุดเริ่มต้นและจุดสุดท้ายของชีวิตคือมาเกิดและจะไปเกิด จะเริ่มจากจุดนี้

ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ จึงเป็นที่รวมของความสำคัญที่ได้กล่าวมาแล้ว บุญกุศลที่จะเกิดขึ้น จึงอยู่ที่ความสามารถ ความบริสุทธิ์ของแต่ละคนที่จะเข้าถึงทะเลบุญหรือศูนย์กลางกายมากน้อยเพียงใด

การเข้าถึงทะเลบุญ โดยการบำเพ็ญบุญกุศลที่ได้กล่าวไว้ในบุญกิริยาวัตถุ ๑๐ ประการ เมื่อก่อนจะกระทำ ขณะกระทำ และหลังจากกระทำจึงให้เอาใจจรดลงไปที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ อยู่เสมอ ซึ่งจะตรงกับทะเลบุญ ผลบุญที่ได้รับก็จะบังเกิดแก่ผู้กระทำมากน้อยตามความละเอียดประณีตของใจ โดยเฉพาะการปฏิบัติเจริญภาวนาตามแนววิชชาธรรมกายที่หลวงพ่อวัดปากน้ำ พระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) ท่านแนะนำให้เอาใจไปตั้งไว้ฐานที่ ๗ ซึ่งเป็นศูนย์กลางกาย ตรงกับทะเลบุญ ย่อมได้รับผลบุญโดยตรงตามระดับภูมิธรรมที่เข้าถึงและปฏิบัติได้

ผู้ทำบุญแล้ว ย่อมยินดีในโลกนี้
ละไปแล้ว ย่อมยินดี
ชื่อว่ายินดีในโลกทั้งสอง,
เขาย่อมยินดีว่าเราทำบุญไว้แล้ว
ไปสู่สุคติ ย่อมยินดียิ่งขึ้น

ขุ. ธ. ๒๕/๑๗.

เริ่มการอบรมพระกัมมัฏฐาน รุ่นที่ ๑
เมื่อวันที่ ๒๓ กุมภาพันธ์ถึง ๘ มีนาคม ๒๕๒๕

การอบรมพระกัมมัฏฐานเป็นประจำ ปีละ ๒ รุ่น
ณ สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย
นับแต่ก่อตั้งสถาบัน ปี ๒๕๒๕-๒๕๓๐
ในเดือนพฤษภาคม และธันวาคม ของทุกปี ระหว่างวันที่ ๑-๑๕
มีพระภิกษุสงฆ์เข้ามารับการอบรมแล้วประมาณ ๔,๐๐๐ รูป

บุญอันประณีต

ทานกุศลประเภท**อามิสทาน รู้จักหาบุญเป็น ทำอย่างไร?** ประการแรก พึงเข้าใจ พึงพิจารณา ว่า**บุญจะปรากฏอย่างสะอาดบริสุทธิ์ และให้ผลอย่างรุ่งเรือง สมบูรณ์ที่สุด ขึ้นอยู่ที่เหตุที่ปัจจัย** ซึ่งอยู่ที่ (๑) ผู้ให้ คือ ทายก (๒) ผู้รับ ปฏิคาหก จะเป็นบุคคลหรือคณะบุคคล (๓) ทรัพย์สินหรือสิ่งของที่เราให้ ถ้าหากว่าบริสุทธิ์ในสามฝ่ายนี้แล้ว ก็ได้ชื่อว่าทานกุศลนั้นมีความบริสุทธิ์ในสามฝ่าย ฝ่ายผู้ให้ ฝ่ายผู้รับ และสิ่งที่ให้ ความบริสุทธิ์ของทานกุศลประเภทนี้เองที่ให้ผลเป็นความเจริญรุ่งเรืองและสันติสุขสะท้อนย้อนกลับมาสู่ผู้ให้เป็นทับทวีนับภพนับชาติไม่ถ้วน ติดตามให้ผลจนกว่าจะได้บรรลุถึงมรรค ผล นิพพาน เป็นที่สุดแห่งทุกข์นั้น **ในการให้นั้น ผู้ใดต้องการบำเพ็ญบุญบารมีให้เจริญต้องทำเองและเป็นผู้ให้เอง อยู่เฉยๆจะให้มีบุญบารมีขึ้นมาอย่างนั้นย่อมไม่ได้ อุปมาดั่งอาหาร ใครกิน ใครอิ่ม ไม่กินก็ไม่อิ่ม ผู้มีบารมีก็เพราะเขาได้สร้างบารมี ถ้าไม่สร้าง ยังจดๆจ้องๆอยู่ บุญบารมีก็ไม่เกิดขึ้น เพราะฉะนั้นบุญบารมีจึงเป็นสิ่งที่ต้องสร้างขึ้นในฝ่ายตัวเราและด้วยตัวเราเป็นสำคัญ** สร้างบารมีนั้นทั้งทำเองและทั้งชักนำผู้อื่นเข้ามาด้วย จึงจะส่งผลให้เต็มที่และสมบูรณ์ ว่าเราได้ประกอบบำเพ็ญทั้งอามิสทานและธรรมทาน ว่าเราได้เป็นผู้ปฏิบัติธรรมในทาน ศีล ภาวนา เพื่อให้เจตนา ความคิดอ่านทั้งหลายบริสุทธิ์และรอบรู้สิ่งที่เป็นสาระ และไม่เป็นสาระ เมื่อเราจะให้จึงต้องบริสุทธิ์ที่เจตนาและบริสุทธิ์ที่กาย วาจา ใจ ใจนั้นต้องบริสุทธิ์ที่ปัญญาอีกด้วย นี้เป็นอาการของบัณฑิต พระพุทธองค์ได้แสดงไว้ว่าการทำบุญนั้น จริงๆแล้วท่านสรรเสริญการเลือกทำบุญ รู้จักการทำบุญที่

บริสุทธิ์และให้บุญนั้นส่งผลให้อย่างสมบูรณ์ที่สุด เสมือนหนึ่งการปลูกต้นไม้ย่อมมุ่งหมายที่จะได้ผลดก รสดียิ่งๆขึ้นไป เพราะฉะนั้น **ฝ่ายผู้ที่จะให้ต้องทำตนให้บริสุทธิ์ด้วยกาย ด้วยวาจา ด้วยใจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้วยปัญญา ว่าควรทำบุญเพื่อบำรุงโครงการหรือกิจกรรมใด ของคณะบุคคลใดหรือสำนักใด จึงจะเกิดประโยชน์ในทางช่วยขจัดขัดเกลากิเลสตนและผู้อื่น เพื่อสร้าง "พระในใจคน และในใจตน" เพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่มวลมนุษย์อย่างกว้างขวางที่สุด ก็จะเป็นผลดีที่สมบูรณ์ที่สุด**

รู้จักเลือก

การให้หรือทำบุญกับบุคคลที่ไม่ควรให้ และไม่ให้หรือไม่ทำบุญกับคนหรือคณะบุคคลที่ควรให้ เวลามีอันตรายแล้วไม่มีสหายที่จริงใจมาช่วยเกื้อหนุนเรา นี้เป็นพุทธวจนะในลักษณะนี้ (อเทยฺเยสุ อททํ ทานํ เทยฺเยสุ โย ปเวจฺฉติ อาปาสุ พฺยสนํ ปตฺโต สหายํ อธิคจฺฉติ **ผู้ใดไม่ให้ทานในคนที่ไม่ควรให้ ยอมให้ในคนที่ควรให้ ผู้นั้นประสบความเสื่อมเพราะอันตราย ย่อมได้สหาย** อาเทยฺเยสุ ททํ ทานํ เทยฺเยสุ นปฺปเวจฺฉติ อาปาสุ พฺยสนํ ปตฺโต สหายํ นาธิคจฺฉติ **ผู้ใดให้ทานในบุคคลที่ไม่ควรให้ ไม่ให้ในคนที่ควรให้ ผู้นั้นถึงความเสื่อมเพราะอันตราย ย่อมไม่ได้สหาย** ขุ.ชา.จตุกฺก.๒๗/๑๒๙) กล่าวเนื้อความว่า **ผู้ทำบุญหรือให้ทานกับบุคคลที่ไม่ควรให้ แต่ไม่ทำกับบุคคลที่เราควรให้ ผู้นั้นเวลามีอันตรายจะไร้สหายที่พึ่งอันประเสริฐ คือจะไม่มีกัลยาณมิตรแม้เป็นที่พึ่งได้จริงจะพบแต่มิตรปฏิรูปเอาเป็นที่พึ่งแท้จริงไม่ได้** นี้เป็นความหมายอย่างหนึ่ง **แต่ถ้าผู้ที่รู้จักทำบุญกับคนที่ควรทำหรือคณะบุคคลที่ควรทำ** (วิเจยฺยํ ทานํ สุคตปฺปสตฺถํ การเลือกให้ อันพระสุคตทรงสรรเสริญ สํ.ส. ๑๕/๓๐

ขุ.ชา.อฏฺฐก. ๒๗/๒๔๙. เปต. ๒๖/๑๙๗.) **ไม่จำต้องทำในบุคคลหรือคณะที่ไม่ควรทำ เวลามีอันตรายแล้ว ผู้ที่ทำถูกต้องย่อมได้สหายอันประเสริฐ** กล่าวคือ **จะได้กัลยาณมิตรแท้เป็นสหายที่พึ่งได้จริง** แต่ถ้าทำผิด คือ ให้ทานกับบุคคลที่ไม่ควรให้ และไม่ให้กับบุคคลหรือคณะที่ควรให้ เวลามีอันตรายไม่ได้ที่พึ่งอันประเสริฐ นี้เป็นคำสอนของพระพุทธเจ้าที่มีอยู่ บางท่านอาจเข้าใจว่า ทานไม่ให้เลือก **ทำบุญหรือให้ทาน ขึ้นชื่อว่าทานไม่ว่าจะให้แก่สรรพสัตว์ใดก็ตาม ย่อมได้ผลเป็นบุญทั้งสิ้น** แต่ผลที่ได้มานั้นจะเป็นผลแต่ในทางรุ่งเรืองเสมอไปนั้น ไม่ใช่อย่างนั้น เช่น บุคคลที่ทำทานกับบุคคลหรือคณะบุคคลที่เป็นพาลชน หรือมีจิตใจที่เป็นพาล (คำว่า "พาล" แปลว่า อ่อนที่สติปัญญา) ก็ได้แก่ ผู้ประพฤติผิดศีล ทุศีล เป็นต้น

แม้ผลบุญจะส่งมาให้เป็นความเจริญรุ่งเรือง เป็นโภคทรัพย์ แต่โภคทรัพย์นั้น เมื่อได้รับเข้ามาแล้วกลับกลายเป็นโภคทรัพย์ที่นำมาซึ่งความเดือดร้อน อย่างเช่น ท่านทั้งหลายคงจะได้ยินประเทศในตะวันออกกลางมีทรัพยากรน้ำมันเป็นมหาเศรษฐี แต่ไม่ได้อยู่ดีมีสุข รบราฆ่าฟันกันไม่หยุดหย่อน นี่เป็นตัวอย่างที่เห็นได้ **มิได้หมายความว่าทำบุญแล้วจะไม่ได้บุญ บุญได้ แต่ได้บุญที่คละเคล้าด้วยบาปของบุคคลผู้รับคือ ปฏิคาหก ให้ผลมาเป็นทรัพยากรที่กลับกลายมาสร้างความเดือดร้อนให้แก่ตนเอง เพราะฉะนั้นการทำบุญต้องเลือกพอสมควร** สำหรับเราที่มีทรัพยากรน้อย เพราะว่าการทำบุญกับใคร ย่อมได้รับผลบุญหรือได้เสวยบุญร่วมกับบุคคลนั้น ถ้าบุคคลนั้นเป็นคนทุศีล ไม่จริงใจ หรือคณะบุคคลนั้นทำงานในสิ่งที่ไร้สาระ ทำงานที่ประกอบไปด้วยกิเลส ตัณหา อุปาทาน ผลที่ออกมาก็ไปเสวยผลบุญจากทานกุศลเช่นนั้น และผลบุญนั้นก็จะกลับกลายให้เป็นมิจฉา-

ทิฏฐิ และถึงรบราฆ่าฟันกันได้ หรือห่างไกลจากพระสัทธรรมของพระพุทธเจ้า ทำให้การดำเนินชีวิตและบำเพ็ญบารมีนั้นเนิ่นออกไป กว่าที่จะเข้าถึงมรรค ผล นิพพาน ได้โดยทางตรง ง่าย ลัด ก็จะเนิ่นออกไป เพราะฉะนั้นพระพุทธองค์จึงทรงแสดงความจริงข้อนี้ไว้ แต่พึงเข้าใจว่า ไม่ว่าจะให้แก่สัตว์ดิรัจฉาน คนพาล หรือบัณฑิต ผลของทานย่อมส่งแต่ส่งในลักษณะใดก็เป็นดังตัวอย่างที่ยกไว้ให้ทราบแล้ว

ชื่อว่าบัณฑิต

ถ้าทำบุญกับบุคคลหรือคณะบุคคลที่ประพฤติปฏิบัติสะอาดบริสุทธิ์ ให้สะอาดบริสุทธิ์ยิ่งๆ ขึ้นไปและยังช่วยให้ผู้อื่นประพฤติปฏิบัติที่ดีที่ชอบยิ่งๆ ขึ้นไป เช่น การสร้างพระในใจคน และสร้างแม่พิมพ์คือ พระวิปัสสนาจารย์เพื่อให้สร้างพระในใจคน ยิ่งๆ ขึ้นไปอย่างนี้ นี้เป็นตัวอย่างมิใช่เฉพาะสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกายเท่านั้น ที่ไหนก็ได้ที่เขาทำดีอย่างนี้ ผลบุญจะได้ทั้งมนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ และจะเป็นพลวปัจจัยให้ถึงนิพพานสมบัติได้ตรง เพราะกอปรด้วยสติปัญญาอันเห็นชอบทั้งฝ่ายปฏิคาหก ทั้งฝ่ายทายก เห็นว่าการทำบุญนี้ เป็นสาระประโยชน์จริงๆ และฝ่ายปฏิคาหก ซึ่งเป็นผู้ที่ประกอบบำเพ็ญความดีสร้างแม่พิมพ์คือวิทยากรที่จะให้ไปสั่งสอน ชักนำ และปฏิบัติตนให้ดียิ่งๆ ขึ้นเรื่อยๆ เป็นทับทวี อย่างนี้มีผลสูงมาก และมุ่งตรงไปยังมรรค ผล นิพพาน ไม่อ้อมค้อม เพราะคนเราจะดีหรือชั่ว อยู่ที่ปัญญาที่บริสุทธิ์ ความบริสุทธิ์กาย วาจา ใจ จะเกิดขึ้นด้วยปัญญาอันบริสุทธิ์ ซึ่งมีพื้นฐานมาจากสัมมาสมาธิ ศีล และทานที่บริสุทธิ์ **ผู้ที่เข้าใจสิ่งที่เป็นสาระตามที่เป็นจริงชื่อว่าบัณฑิต และผู้รู้จักประโยชน์ปัจจุบัน ประโยชน์อนาคต รู้จักหาบุญได้ใช้บุญเป็น ก็ชื่อว่าบัณฑิต**

บุญส่งผลตามเจตนา

พระเดชพระคุณหลวงพ่อพระภาวนาโกศลเถร ท่านเคยแสดงธรรมสั้นๆ เป็นข้อคิดว่า **"บุญส่งผลตามเจตนา"** จึงใคร่ขอนำธรรมะนี้มาขยายความ ขอให้เข้าใจว่าบุญส่งผลตามเจตนานี้มีองค์ประกอบที่สำคัญอยู่ ๓ ประการ คือ

๑. **ทำบุญด้วยความเต็มใจ** เมื่อจิตเกิดเป็นกุศล มีความเต็มใจ จงทำบุญหรือปวารณาว่าจะทำบุญ ตามความพร้อมในขณะนั้น เมื่อถึงเวลาที่บุญจะให้ผล (กาลสมบัติ) บุญจะส่งผลให้ตามเจตนาที่เป็นกุศลเต็มที่โดยพลัน โดยไม่มีอุปสรรคขัดขวาง แต่ถ้าทำบุญอย่างเสียมิได้ หรือด้วยความลังเล ผัดผ่อน เสียดาย ผลบุญที่ได้รับก็จะไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย ไม่ฉับพลันเหมือนใจของเราที่ลังเลเช่นกัน

๒. **ทำบุญด้วยความศรัทธา** ศรัทธาที่ว่านี้ต้องตั้งอยู่บนความมีเหตุมีผล ที่เรียกว่าศรัทธาบริสุทธิ์จากกิเลส ผลบุญจากการที่ทำบุญอย่างศรัทธาที่มีเหตุมีผลนี้ จะเกิดปัญญาในการทำบุญ ปัญญาในการรู้รักษาตัวรอด ปัญญาในการหาบุญได้ ใช้บุญเป็น แม้ชาตินี้ยังฐานะไม่ดีนักก็สามารถอยู่อย่างสุขสบายในการทำมาหากินไปได้ ไม่ฝืดเคือง ตรงข้ามกับผู้มีทรัพย์มากแต่ถ้าไม่รู้จักใช้ทรัพย์ในการทำบุญ คือไม่มีปัญญาที่จะใช้ทรัพย์นั้นให้เกิดบุญ ดังคำกล่าวที่ว่า "บุญมาปัญญาช่วย ที่ป่วยก็หาย ที่หน่ายก็รัก บุญไม่มา ปัญญาไม่ช่วย ที่ป่วยก็หนัก ที่รักก็หน่าย"

๓. **ทำบุญให้ถูกบุญ** คือ การทำบุญให้ถูกสถานที่และบุคคลเพื่อเป็นเนื้อนาบุญ เช่น ทำบุญเพื่อทำนุบำรุงธรรมปฏิบัติ และผู้มาปฏิบัติขัดเกลากิเลส เพื่อการเผยแพร่ธรรมะที่มีวัตถุประสงค์

และการดำเนินงานที่จะเป็นประโยชน์แก่พุทธบริษัท

บุญที่บุคคลได้ตั้งใจกระทำทั้ง ๓ ประการนี้ บุญย่อมส่งผลตามเจตนาอย่างเต็มเปี่ยม ปรุงแต่งให้เกิดในภพภูมิที่ดี เกิดในปฏิรูปเทศ มีปัญญา เจริญรุ่งเรืองในบวรพุทธศาสนาฝ่ายสัมมาทิฏฐิแต่ส่วนเดียว

การปฏิบัติธรรมทุกวันเสาร์ต้นเดือนเป็นประจำ
การสวดมนต์ รักษาศีล เจริญภาวนา และถวายสังฆทาน
ณ สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย

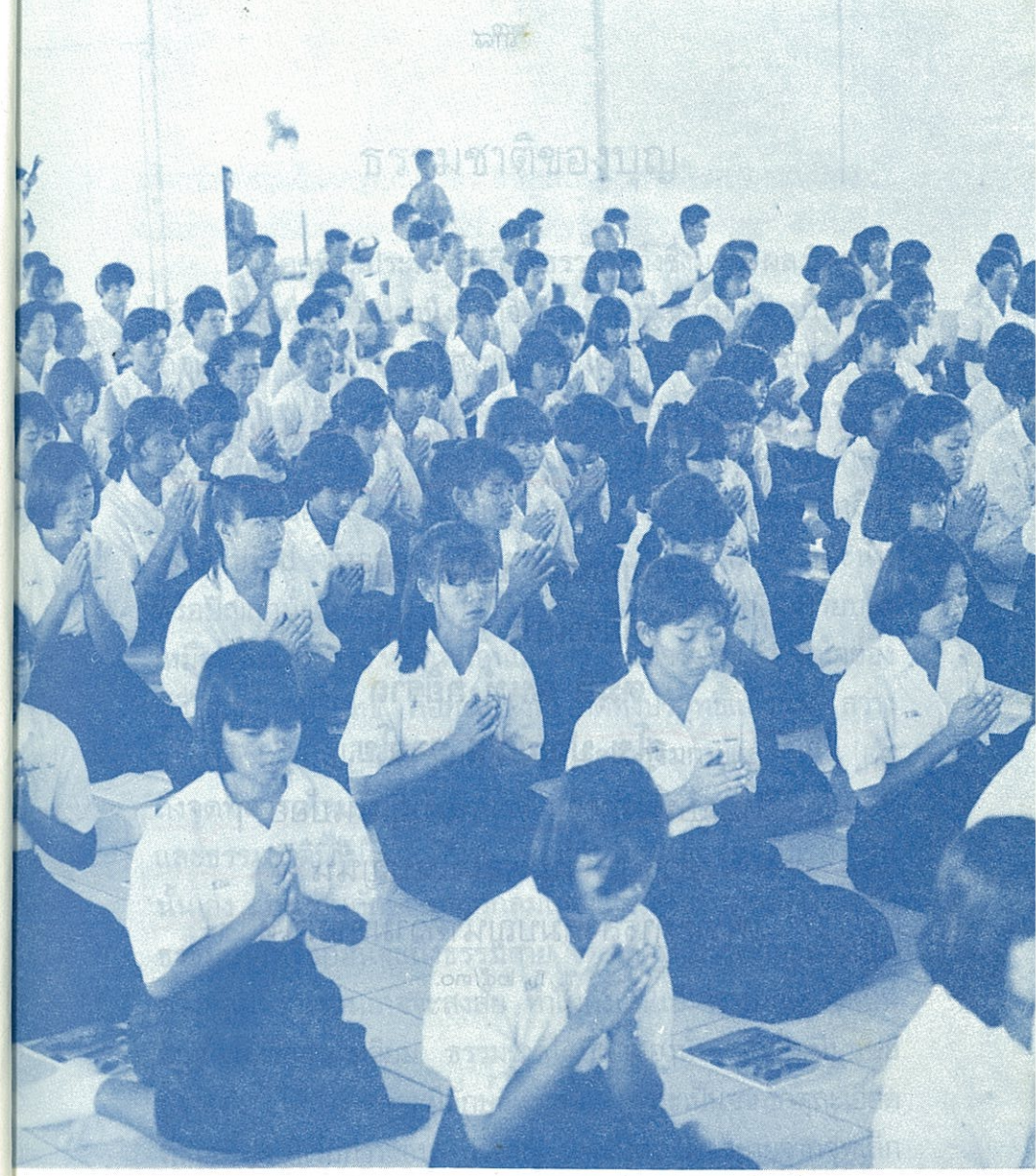

เยาวชนเห็นคุณค่า จึ่งได้มาปฏิบัติธรรม
รักษาศีลฝึกน้อมนำ องค์พระไว้ในกายตน
การอบรมธรรมปฏิบัติสำหรับเยาวชนภาคฤดูร้อน เดือนเมษายนของทุกปี

ปุญฺญญฺเจ ปุริโส กยิรา
กยิราเถนํ ปุนปฺปุนํ
ตมฺหิ ฉนฺทํ กยิราถ
สุโข ปุญฺญสฺส อุจฺจโย.

ถ้าบุรุษพึงทำบุญ ควรทำบุญนั้นบ่อย ๆ
ควรทำความพอใจในบุญนั้น
เพราะการสั่งสมบุญนำความสุขมาให้.

ขุ. ธ. ๒๕/๓๐.

ธรรมชาติของบุญ

บุคคลที่จะประพฤติปฏิบัติธรรมให้ถึงซึ่งมรรค ผล นิพพานได้นั้น สิ่งหนึ่งจะต้องคำนึงถึงคือ บารมี การสร้างบารมี บารมีนั้นเกิดแต่บุญ วันนี้จะพูดเรื่องบุญบารมีให้ท่านทั้งหลายทราบ บุญคืออะไร บุญ คือ เครื่องกำจัด เครื่องชำระบาปอกุศล หรือธรรมะภาคดำ ภาคกลางๆให้หมดไปจากจิตใจ จิตใจที่เป็นบุญเป็นกุศลนั้นจึงใส สะอาด บริสุทธิ์ ยิ่งบริสุทธิ์ยิ่งสว่าง ตรงกับพระบาลีว่า ธมฺโม ปทีโป จริงอยู่พูดในฐานะนักปริยัตินั้น เขาก็ว่า ธรรมะนั้นหรือปัญญานั้นเปรียบอุปมาได้ดังแสงสว่าง ธรรมะนั้นเปรียบได้เหมือนดั่งแสงสว่าง หรือเหมือนแสงสว่าง แต่จริงๆแล้ว จิตใจของผู้ที่ใสสะอาดบริสุทธิ์ คือทั้งใสทั้งสะอาดทั้งบริสุทธิ์แล้วนั้น สว่างจริงๆด้วย ถ้าปฏิบัติธรรมตามแนววิชชาธรรมกายแล้วก็เห็น ถ้าถึงจุดที่ควรเห็นแล้วก็เห็น ถ้าถึงธรรมกายแล้วเป็นอันเห็นเลยและธรรมชาตินี้ไม่ได้อยู่ที่ไหน อยู่ที่กำเนิดธาตุธรรมเดิมของท่านนั้นเอง เห็นเป็นลักษณะดวงกลมใสสว่าง สำหรับผู้ที่ปฏิบัติได้ถึงธรรมกายหรือก่อนจะถึงธรรมกาย ดวงปฐมมรรคก็จะเห็นเป็นดวงกลม บางท่านอาจจะสงสัย ทำไมถึงเห็นเป็นดวงกลม ไม่เป็นสี่เหลี่ยมหรือสามเหลี่ยม ธรรมชาติใดที่เป็นเองนั้น โดยไม่มีมนุษย์ปรุงแต่ง ให้สังเกตดูจะมีลักษณะกลม เพราะเป็นจากธาตุละเอียดที่เล็กที่สุด ที่เรียกว่า 'อนู' 'ปรมาณู' นั่นแหละ เมื่อขยายจากจุดเล็กที่สุดในมิติเท่ากันโดยรอบก็ย่อมกลม เป็นธรรมชาติที่กลม และใสสะอาดบริสุทธิ์ แปลว่าธรรมชาติเครื่องชำระจิตใจให้ใสบริสุทธิ์จากเครื่องเศร้าหมองคือกิเลส อยู่ที่ไหน อยู่ที่กำเนิดธาตุธรรมเดิมกลางดวงธรรมที่ทำให้เป็นกายของแต่ละกาย ที่จิตใจใสสะอาด

และนี้เองเฉพาะที่เป็นบุญเป็นกุศล สำหรับความเป็นมนุษย์ จึงเรียกว่า **"มนุษยธรรม"** บุญนี้มีอะไรบ้าง กล่าวโดยย่อมี ๓ อย่าง คือ **ทานกุศล** บุญจากการบริจาคทานอย่างหนึ่ง **ศีลกุศล** บุญจากการรักษาศีลอย่างหนึ่ง **ภาวนากุศล** บุญจากการพัฒนาจิตใจโดยการทำสมาธิให้จิตใจนั้นปลอดจากกิเลสนิวรณ์ แล้วก็เจริญปัญญาเพื่อกำจัดความไม่รู้ เรียกว่าการเจริญภาวนา นี่กล่าวโดยย่อ **ทาน ศีล ภาวนา**

บารมี ๓๐ ทัศ

แต่ถ้ากล่าวโดยละเอียดแล้ว **คุณความดีทั้งหลายที่เราทำแล้วนั้นชื่อว่า "บุญ" เป็นเครื่องกำจัดบาปอกุศล** ยกตัวอย่างเช่น **ทาน** การให้ การบริจาค ท่านบริจาคทรัพย์สิน ความสุขส่วนตัว สละเวลาเพื่อประโยชน์แก่คนอื่น หรือเพื่อสาธารณประโยชน์ ก็เป็นธรรมชาติเครื่องกำจัดความตระหนี่เหนียวแน่น ความเห็นแก่ตัวแก่ตน เห็นแก่พวกพ้อง ญาติมิตรหมู่เหล่า นี่แหละที่ว่า **บุญ** เป็นธรรมชาติเครื่องกำจัดกิเลสเครื่องเศร้าหมองจากจิตใจของเรา เพราะฉะนั้นทานกุศลจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างหนึ่ง เมื่อแก่กล้าเข้าก็จะกลั่นตัวเองเป็น **"บารมี"** ตั้งอยู่ตรงกลางศูนย์กลางกายเรานั้น บุญกุศลที่ทำให้ดวงบุญซึ่งตั้งอยู่ตรงศูนย์กลางธาตุธรรมเดิมโตขึ้น ๑ คืบ จะกลั่นเป็นบารมีได้ ๑ องคุลีมือ ใสละเอียดยิ่งกว่าบุญ ความดีที่แก่กล้าระดับบารมี ค่อยๆโตขึ้นจนโต ๑ คืบเจ้าของจะกลั่นตัวเองเป็น **"อุปบารมี"** ได้ ๑ องคุลีมือ แล้วก็อุปบารมีนั้นเอง แก่กล้าหนักเข้าก็จะกลั่นตัวเองเป็น **"ปรมัตถบารมี"** ได้ ๑ องคุลีมือ ปรมัตถบารมีของท่านผู้ใดเต็มส่วน ๑ คืบ และเกื้อหนุนให้บารมีอื่นๆอีก ๙ ข้อ รวมเป็น ๑๐ ข้อคือ ทานบารมี ศีลบารมี

เนกขัมมบารมี ปัญญาบารมี วิริยะบารมี ขันติบารมี สัจจบารมี อธิษฐานบารมี เมตตาบารมี อุเบกขาบารมี ทั้ง ๑๐ ข้อนี้เป็นปรมัตถบารมีเต็มส่วนได้ ๑ คืบของผู้เป็นเจ้าของ ผู้นั้นมีสิทธิ์ มีโอกาส มีพลังพอ ที่จะบรรลุมรรค ผล นิพพาน ได้ รวมเรียกว่าบารมี ๓๐ ทัศ เพราะฉะนั้น **ทานบารมี**จึงเป็นเรื่องที่ท่านทั้งหลายไม่ควรละเลย ทานบารมีนั้นหมายถึงการให้ การบริจาค การเสียสละทรัพย์สิน สิ่งของส่วนตัวเอง สละเวลา สละความสุข สละวิทยาการ ความรู้ความสามารถ สติปัญญาของเราเอง เพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่น สูงขึ้นไปอีกถึงให้ธรรมเป็นทาน ที่พูดมารวมประมวลเป็น **"อามิสทาน"** คือทานมีลักษณะเป็นวัตถุสิ่งของ แต่ช่วงต่อการเริ่มเสียสละวิทยาการความรู้เริ่มเป็นธรรมทานแล้ว และ **"ธรรมทาน"** ที่แน่ที่สุดก็คือ สั่งสอนผู้อื่นด้วยพระสัทธรรมของพระพุทธเจ้าที่ท่านได้ตรัสไว้ดีแล้ว ชักนำผู้อื่นให้เข้ามาศึกษาปฏิบัติธรรม และเมื่อมากเข้าๆ ปฏิบัติตน ชำระกิเลสของตนให้หมดไปจากจิตสันดาน ก็เป็นธรรมทาน คือเราเสียสละธรรมะภาคดำ ภาคกลางๆ ให้หมดไปจากจิตสันดานของเรา นี่ก็เป็นธรรมทานเหมือนกัน สูงยิ่งไปกว่าเดิมอีก และปฏิบัติตนดำรงตนอยู่ในฐานะผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ หรือรองลงมาในฐานะของผู้ที่กำลังขจัดขัดเกลากิเลสออกจากจิตสันดาน ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบตามรอยบาทพระพุทธองค์ให้เป็นเยี่ยงอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น อันนี้ก็เป็นธรรมทานที่เลิศยิ่งไปกว่า

ไม่หยุดไม่ถึงธรรม

เพราะฉะนั้นท่านจะเห็นว่า ทานกุศลเพียงข้อเดียวนั้น มีความกว้างตั้งแต่เสียสละความสุขส่วนตนเพื่อสละความเห็นแก่ตัว สละความโลภ ความยึดมั่นถือมั่นอยู่ ที่จริงๆแล้วไม่จีรังยั่งยืน ไม่

เป็นสาระประโยชน์ สละทรัพย์เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น สละให้ลูกหลาน คนใกล้ชิดของเราก็เป็นทานเหมือนกัน ก็ได้ประโยชน์ส่วนหนึ่ง แต่สละให้ผู้อื่นที่ไม่ใช่ลูกหลานของเราโดยตรง สำหรับผู้ที่มีเงินเหลือเพื่อให้เป็นประโยชน์แก่พุทธศาสนา ให้มีลักษณะกลมกลืนเป็นทั้งทานกุศลและเป็นธรรมทานยิ่งเป็นอานิสงส์มาก เพราะสละความเห็นแก่ตัว ความเห็นแก่ตัวนี้ไม่ใช่เฉพาะตัว เห็นแก่บุตร ภรรยา ครอบครัว สามี ลูกหลาน ก็เป็นความเห็นแก่ตัว แต่ก็ยังดีกว่าผู้ที่มีทรัพย์แล้วยังไม่ให้แม้แต่ลูกหลาน จนตัวตายตัวก็ไม่ได้ประโยชน์ ลูกหลานก็ยุ่ง ไปจนถึงผู้ที่สละอย่างเป็นระเบียบ จนสุดท้ายสละเพื่อประโยชน์แก่สาธารณะ ซึ่งเป็นทานเบื้องสูง การให้ทานเป็นของเยี่ยมขึ้นไปตามลำดับ ตั้งแต่อามิสทาน สูงขึ้นไปเป็นธรรมทาน และทานนี้เองเมื่อแก่กล้ามากเข้าจะกล้าเสียสละตั้งแต่ครอบครัว ห่างจากครอบครัวไปปฏิบัติธรรม แม้ท่านทั้งหลายมาทำกิจอันสูงสุดของท่าน ณ บัดนี้ ชั่วคราว ก็แปลว่าเราเสียสละครอบครัว ซึ่งจะเป็นอย่างไรก็ไม่รู้ แต่ถ้าท่านยังมีจิตใจห่วงกังวลผูกยึดอยู่ ท่านยังสละไม่หมด จิตใจท่านก็ยังมีจิตใจฝ่ายบาปอกุศล คือ **"อุปาทาน"** ซึ่งเป็นเหตุให้เกิดภพเกิดชาติอยู่ แต่ก็ยังดีที่ได้มาปฏิบัติธรรม **แต่ถ้าใครมาแล้ว ใจเสียสละ ๒-๓-๔ ชั่วโมงนี้ หรือแม้ชั่วนั่งธรรมะครึ่งชั่วโมงนี้ ให้ความวิตกห่วงใยทั้งหลายขาดจากใจ นี่เป็นธรรมทานอันเยี่ยมปรากฏในจิตใจของท่าน สะอาดหมดจดจนถึงขั้นตัดภพ ตัดชาติให้สั้นเข้า ถึงนิพพานเร็ว** ใจหยุดเร็ว **ถ้าคนวางไม่หมด ไม่หยุด ไม่ถึงธรรม** การถึงธรรมด้วยการอ่าน การจำ นั่น "สัญญา" แต่ถ้าถึงธรรมด้วยใจหยุดใจนิ่ง "ถึงด้วยใจ" และถ้าหยุดในหยุด กลางของหยุดต่อไป ถึงนิพพานได้ ถึงธรรมกายแล้วละเอียด ๆ เข้าไป หยุดนิ่งถึงนิพพานได้ ทานกุศลดีอย่างนี้ ทานกุศลนี้เป็นพื้นฐานสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะมีอานิสงส์

ติดตามให้ผลแก่ท่านไปทุกภพทุกชาติ ไม่สูญเปล่า แต่ถ้าทรัพย์สมบัติถูกเก็บไว้เฉย ๆ ไม่ได้ใช้ประโยชน์ก็สูญเปล่า ตายไปก็เอาไปไม่ได้ แต่ถ้าเราให้ประโยชน์แก่สาธารณะเป็นบุญกุศล ทับทวีขึ้นเป็นบารมี อุปบารมี ปรมัตถบารมีแก่กล้า เราจะกล้าเสียสละต่อไปได้ ถึงเสียสละอวัยวะ เลือดเนื้อ และแม้ชีวิตก็สละได้ และการสละเลือดเนื้อ บุตร ภรรยา ข้าทาส ได้นั้น คือ ปรมัตถบารมี นี่เป็นแค่ทานบารมี เมื่อบารมีทั้งหลาย ทั้ง ๑๐ ข้อ เต็มส่วนถึงปรมัตถบารมีนั้นแล้ว ผู้หวังเพียงปกติสาวกก็มีสิทธิ์ที่จะบรรลุอรหัตผลนั้นได้ แต่ผู้ที่ปรารถนาสูงกว่านั้น บารมีก็ต้องทำมากกว่านั้น

ทำบุญอย่างผู้มีปัญญา

เพราะฉะนั้น**ทานกุศลเป็นเรื่องดีและเป็นพื้นฐานให้ท่านรักษาศีลได้สะดวก เพราะติดตามให้ผลเป็นโลกียทรัพย์ให้ท่านไม่เดือดร้อน ท่านสามารถจะรักษาศีลได้โดยไม่ต้องวิตกกังวลมาก** จะสังเกตว่าผู้ที่มานั่งธรรมะไม่ได้นั้น ปัจจัยหนึ่งนั้น คือชีวิตประจำวันนั้นต้องร้อนรุ่ม ต้องคิดต้องทำแต่การทำมาหาเลี้ยงชีพ ถ้าพอฐานะปานกลางก็มาได้ ฐานะน้อยหน่อยแต่ภาระน้อยก็มาได้ แต่ถ้ามันเดือดร้อนไปทั่วแล้วมาไม่ได้ มารักษาศีลเจริญภาวนาทำความดี มาไม่ได้ ทั้ง ๆ ที่ใจอยากทำ และแม้บวชเป็นพระภิกษุสงฆ์ไปแล้ว ถ้าท่านทำทานบารมีมาดีก็จะส่งผลเป็นปัจจัยสี่ให้ท่านมีใช้พอเหมาะแก่อัตภาพ ให้ท่านปฏิบัติไปถึงมรรคผล นิพพานได้สะดวก แต่ถ้าท่านมีจิตศรัทธาที่จะสร้างบารมีไปสูงกว่านั้น เช่น เป็นอสีติมหาสาวก อัครสาวก พุทธอุปฐาก พุทธบิดา พุทธมารดา เป็นต้น หรือสูงขึ้นไปเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้า พระสัพพัญญูพุทธเจ้า ทานบารมีของท่านที่ทำไว้ด้วยดีแล้วนั้นจะติดตามให้ผลให้ท่านสามารถ

สร้างบำเพ็ญบารมีให้สูงยิ่งๆขึ้นไป กว้างไกลออกไปตามฐานะของท่านได้ทุกภพทุกชาติ **เพราะฉะนั้นทานบารมีนี้จึงเป็นเครื่องรองรับเราให้ปฏิบัติความดีได้ถึงที่สุด** เพราะฉะนั้น**ทานบารมีนั้นพึงทำ และพิจารณาเอาว่า ควรจะทำทานอะไร ที่ไหน อย่างไร กับใคร ตามฐานะ ตามกำลังของเราจึงจะได้ผลดีที่สุด** เรามีฐานะน้อย ก็เหมือนกับมีพืชพันธุ์น้อยที่จะเพาะปลูก ก็ต้องเลือกดิน ถ้าจะปลูกตรงไหนก็ได้ ก็อาจได้ผลน้อย ไม่พอจับจ่ายใช้สอย แต่ถ้าเลือกดินดี แม้เรามีพันธุ์น้อยมีทุนน้อย มันก็พอใช้ได้หรือดีขึ้นให้เราเพียงพอ **ถ้าใครจะถือว่าการเลือกบุคคลและสถานที่ทำบุญแปลว่ายังมีกิเลส แต่อาตมาว่า "มีปัญญา"** เพราะ**ทั้งสิ้นทั้งปวงแล้ว "ต้องมีปัญญา"** ปัญญาเจริญขึ้นไปแล้วแม้เราไม่มีเงินสักบาทเดียวก็ทำบุญได้ คือชักจูงคนที่เขาไม่มีจิตใจในทานกุศล ศีลกุศลให้เขามาศรัทธาโดยสัมมาทิฏฐิ ก็ได้บุญ และเมื่อเขามาทำบุญ เราอนุโมทนากับเขาเราก็ได้บุญ ใจเราก็สะอาดตามคนอื่นไปด้วย **คนเห็นความดีว่าเป็นความดีก็คือ "คนดี"** นี่แหละคือผลหรืออานิสงส์ของการอนุโมทนาบุญ **บางคนขอทำคนเดียว ก็เจริญคนเดียว แต่บางคนทำบุญแล้วให้คนอื่นรู้ด้วย เขาจะได้อนุโมทนาบุญด้วย ผู้นั้นจะได้บริวารสมบัติเพิ่มเป็นธรรมดา บุญก็ต่อบุญ ใจก็ต่อใจ**

บุญย่อมเจริญแก่ผู้ให้เป็นนิจ

เจ้าประคุณสมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ เจ้าอาวาสวัดสามพระยา
เจ้าคณะใหญ่หนกลาง กรรมการมหาเถรสมาคม
เป็นประธานเปิดการอบรมพระกัมมัฏฐานแด่พระพระสงฆ์ รุ่นที่ ๑๑
เมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๒๙ ณ สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย

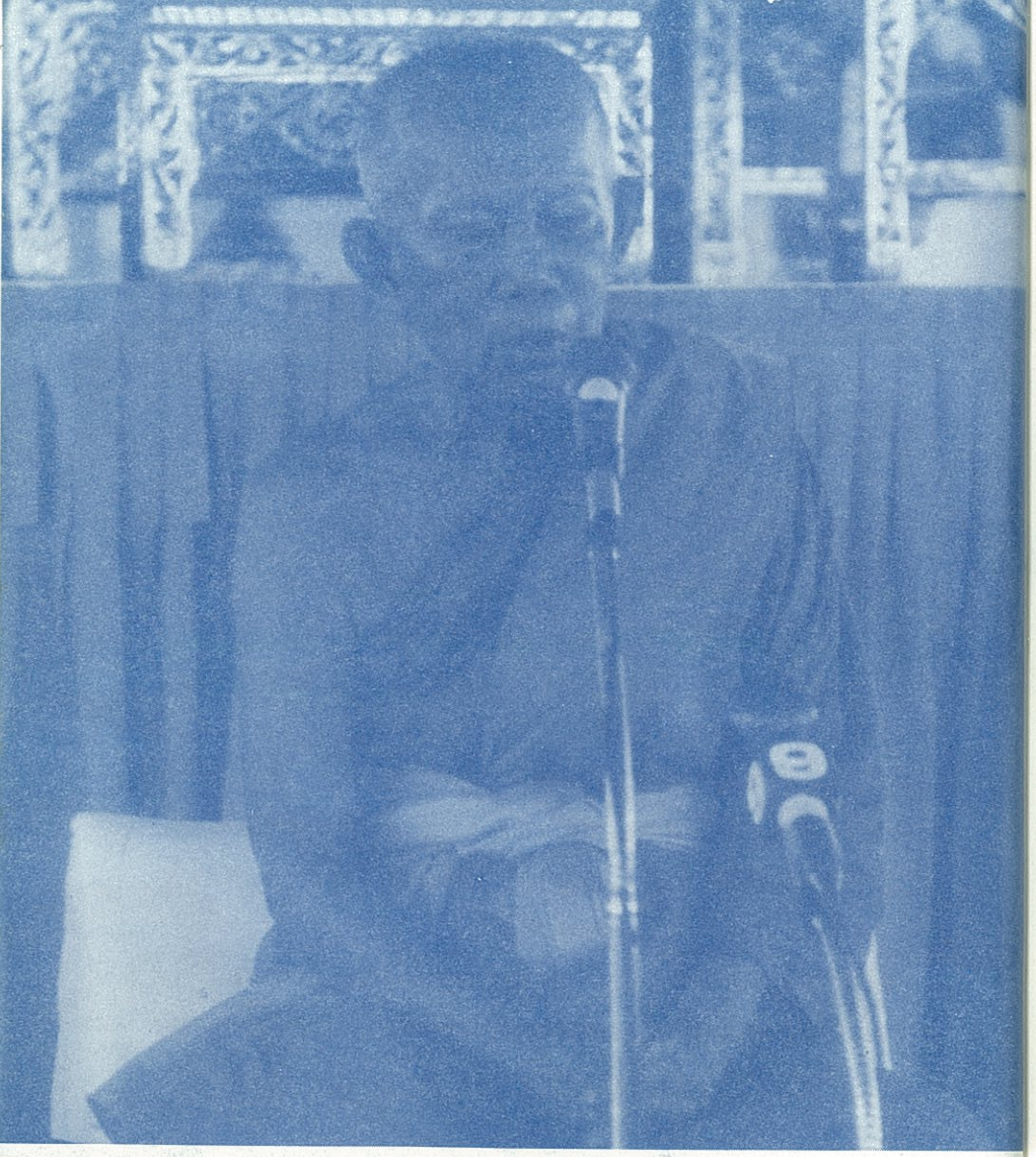

เจ้าประคุณสมเด็จพระธีรญาณมุนี (สนิท เขมจารี ป.ธ. ๙)
เจ้าอาวาสวัดปทุมคงคาราชวรวิหาร เจ้าคณะภาค ๑
กรรมการมหาเถรสมาคม เป็นประธานเปิดการอบรมพระกัมมัฏฐาน
แด่พระสงฆ์ รุ่นที่ ๑๒
เมื่อวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๓๑ ณ สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย

หยุดเพื่อเข้าถึงบุญ

การเจริญภาวนาวิชชาธรรมกายมีหลักอยู่นิดเดียวเท่านั้น คือ **"หยุด"** ตัวเดียว หยุดในหยุด กลางของหยุด กลางของกลาง กำเนิดธาตุธรรมเดิมของแต่ละกายสุดหยาบสุดละเอียด เท่านั้นแหละ เมื่อหยุดเข้าไปแล้วก็ในกาย ไม่ว่าจะเป็นสังขาร หรือวิสังขารของธรรมกาย ก็มีดวงกับกายเท่านั้นแหละ กายในส่วนที่เป็นสังขารของกายมนุษย์ มนุษย์ละเอียด ทิพย์ ทิพย์ละเอียด พรหม พรหมละเอียด อรูปพรหม อรูปพรหมละเอียด ซึ่งเป็นกายในกายในภพสาม นี้เรียกว่า**รูป** แล้วส่วนที่เรียกว่า **"ดวง"** นั่น ประกอบด้วยอะไร ประกอบด้วย **"ธรรม"** ธรรม ๓ ฝ่าย ฝ่ายขาว ฝ่ายกลาง ฝ่ายดำ เมื่อเราหยุดในหยุดกลางของหยุด ไปถูกธรรมฝ่ายขาว ฝ่ายสัมมาทิฏฐิ ละเอียดเรื่อยไป เมื่อสุดละเอียดของธรรมซึ่งตั้งอยู่บนธาตุกลางกำเนิดธาตุธรรมเดิมที่เราเรียกว่าปฐมมรรคนี่ เมื่อสุดละเอียดด้วยคุณความดี คือ ศีล สมาธิ ปัญญา สูงขึ้นไปเป็นอธิศีล อธิจิต อธิปัญญา เราก็จะถึงกายและดวงของกายอื่นๆ ที่ละเอียดๆ ณ ภายใน ต่อๆไปจนสุดละเอียดของกายในภพสาม

ดวงนั้นนอกจากประกอบด้วยธรรมและธาตุซึ่งตั้งอยู่บนธาตุนั้นแล้ว ยังประกอบด้วย**เห็น จำ คิด รู้** ซึ่งเฉพาะในกายในภพสามนี้ เห็น จำ คิด รู้ ในแต่ละภายนั้นขยายส่วนหยาบมาจากธาตุละเอียดของขันธ์ ๕ คือ ธาตุละเอียดของรูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณ ซึ่งตั้งอยู่ที่กลางกำเนิดของธาตุธรรมเดิมของแต่ละกาย ไปสุดหยาบไปสุดละเอียด เห็น จำ คิด รู้ นี้แหละ ที่เราเข้ากลางของกลาง เพื่อเข้าสู่ธรรมชาติที่เป็นฝ่ายบุญฝ่ายกุศล ส่วนธรรมชาติฝ่ายบาปอกุศล ธรรมดำหรือธรรมกลางนั้นก็จะจางไปเรื่อยๆ

เห็น จำ คิด รู้ จึงเบิกบาน โตใหญ่ใสละเอียดไปตามธาตุและธรรมของกายในกายแต่ละกายจากหยาบ ละเอียดเข้า ละเอียดเข้าไปก็โตใหญ่ใสละเอียดเข้าไปจนสุดละเอียดนั่น นี่ของกายในภพสาม สุดละเอียดของกายในภพสามก็ถึงดวงถึงกาย

ธาตุล้วน ธรรมล้วน

"ดวง" ก็คือ **"ธรรมะ"** นั่นเอง ของธาตุล้วนธรรมล้วน นับตั้งแต่ธรรมกายโคตรภู โคตรภูละเอียด โสดา โสดาละเอียด สกิทาคา สกิทาคาละเอียด อนาคา อนาคาละเอียด อรหัต อรหัตละเอียด ทับทวีเป็นเถา ชุด ชั้น ตอน ภาค พืด จนสุดละเอียดนั้นแหละ สุดละเอียดนี้ก็เป็นธาตุล้วนธรรมล้วน ล้วนนี้ยังไม่ล้วนแท้นะ จะบอกเสียก่อน **ธาตุล้วนธรรมล้วนที่แท้** คือ **ที่เป็นพระนิพพาน** คือ**ธรรมกายที่บรรลุอรหัตผลแล้ว จึงเบิกบานเต็มธาตุเต็มธรรม**แล้ว **ไม่ถอยหลังอีกแล้วโดยเด็ดขาด** คือไม่มีต่ำลงมา คือสูงไปสุดสูง นั่นแหละ ธาตุล้วนธรรมล้วนแท้ๆ ถ้าตั้งแต่ธรรมกายโคตรภูไปยังไม่ถึง ขึ้นไปจนถึงอริยบุคคล ธรรมกายมรรค ธรรมกายผลจริงๆ ก็นับว่าเป็นแท้เหมือนกัน แต่แท้ยังไม่แท้หมดจด ยังไม่ใช่วิสุทธิสัตว์ จะเป็นหมดจดแท้ๆ เมื่อเป็นถึงนิพพาน พระนิพพาน ธรรมกายตรัสรู้ของพระพุทธเจ้า ธรรมชาตินี้ก็ยังมีดวงกับกายนั่นแหละ แต่ดวงกับกายนั่นเป็นธาตุล้วน คือ ธรรมที่ทำให้เป็นธรรมกาย **ธรรมกายเราไม่เรียกว่ารูป ใจเราก็ไม่เรียกว่านาม ไม่มีนามไม่มีรูป** เพราะนามรูปเกิดแต่สังขาร สังขารเกิดแต่อวิชชา ธรรมกายที่สุดละเอียดเข้าไปเท่าไรนั้นยิ่งปราศจากอวิชชา ธาตุล้วนธรรมล้วน ซึ่งสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านเรียกว่า **"ธรรมภูต"** ความอุบัติขึ้นแห่งความบริสุทธิ์ ธรรมะอันนี้หมายถึง

ธรรมที่บริสุทธิ์ฝ่ายบุญกุศล เรียกว่า **"ธรรมภูต"** หรือ **"ธรรมกาย"** หรือ**หมู่ธรรมอันประมวลไว้ซึ่งความบริสุทธิ์ เห็นได้เพราะเป็นอายตนะ บางทีเขาเรียกว่า พรหมภูต ความอุบัติขึ้นอย่างประเสริฐ คือ ไม่ต้องตกอยู่ในอาณัติแห่งพระไตรลักษณ์ เกิด แก่ เจ็บ ตายอีกต่อไป ไม่เป็นอนิจจัง ไม่เป็นทุกขัง ไม่เป็นอนัตตา จึงเรียกว่าพรหมกาย คือ หมู่ธรรมที่บริสุทธิ์ ที่ประเสริฐ** เพราะฉะนั้นเราทำธรรมะไปนี่ เราชำระกิเลสไปในตัวอยู่ในสภาวะของวิกขัมภนวิมุตติ หรือตทังควิมุตติ หลุดพ้นชั่วคราว สำหรับท่านที่ทำได้บ้างเดี๋ยวแวบเห็น เดี๋ยวแวบหาย อันนี้ก็เป็นทางสู่ **สมุจเฉทวิมุตติ** นิสสรณวิมุตติต่อไปอีก นิสสรณะนั้นก็เป็นปกติเหมือนพระนิพพาน เรียกว่า "นิสสรณวิมุตติ" หรือ "นิสสรณนิโรธ" เป็นนิโรธดับหยาบไปหาละเอียดตลอดเวลา เพราะฉะนั้นธรรมของเราก็เป็นขั้นเป็นตอนไปอย่างนี้

เข้าสู่สุดละเอียด

นี่เป็นเพียงส่วนที่เราเข้าถึงเท่านั้น แต่ส่วนที่ทำวิชชาไปสู่สมุจเฉทวิมุตติ หรือนิสสรณวิมุตติ **ในวิชชาธรรมกายนั้น เราทำสมถวิปัสสนากัมมัฏฐานคู่กัน โดยความเป็นนิโรธ หรือมีนิโรธเป็นโคจร ดับหยาบไปหาละเอียด ดับสมุทัยปหานอกุศลจิตของกายในภพสาม** จึงชื่อว่าละเอียดเข้าไปเป็น**ปฐมมรรค มรรคจิต มรรคปัญญา**ของ**กายธรรม**นั่น เพื่อไปสู่**โลกุตตรมรรค เป็นปฐมมรรค มรรคจิต มรรคปัญญา**ของกายธรรม อันนี้เราทำไปดับหยาบไปหาละเอียด

วิชชานี้หลุดพ้นไปด้วยการข่มกิเลสนั้น เสมือนกับยิงจรวดขึ้นพ้นแนวแรงดึงดูดของโลกด้วยการบังคับแนวดิ่งขึ้นไป พ้น

แนวแรงดึงดูดของโลกก็ตั้งทิศทางเข้าสู่ มุ่งตรงต่อธาตุล้วนธรรมล้วน เป็นขั้นตอนของการเจริญภาวนาวิชชาธรรมกายชั้นสูง กล่าวคือเข้าสู่ขั้นของการคำนวณ คำนวณธาตุธรรม เห็นจำคิดรู้ที่สะอาดบริสุทธิ์ของธรรมกาย ที่มีจักรพรรดิภาคผู้เลี้ยงซ้อนอยู่ สุดละเอียดเข้าไปๆ เป็นภาคผู้สอด ผู้ส่ง ผู้สั่ง ผู้บังคับ ผู้ปกครอง ต้นธาตุต้นธรรมในอายตนนิพพานเป็น

จักรพรรดิภาคผู้เลี้ยง เลี้ยงอะไร? เลี้ยง ๒ อย่างคือ ภาคผู้เลี้ยงฝ่ายบุญก็เลี้ยงด้วย**ธรรมฝ่ายบุญกุศล**นั้นอย่างหนึ่ง **จิตใจนั้นจะเป็นบุญกุศล กาย วาจา ใจ ก็บริสุทธิ์เรียบร้อยดี** เลี้ยงจากสุดละเอียดเข้ามาทีเดียว ต่อเนื่องกันมาจนถึงสุดหยาบกายมนุษย์ใจก็เป็นบุญกุศล เพราะใจมนุษย์หยาบนี่ไปเชื่อมอยู่กับจักรพรรดิของธรรมกายที่สุดละเอียด มันเนื่องกันอย่างนี้ ความจริงจักรพรรดิมีประจำทุกกาย มีภาคผู้เลี้ยงทุกกาย ตั้งแต่กายมนุษย์ไปจนถึงสุดละเอียดมีเท่าไรมีเท่ากัน นี่ภาคผู้เลี้ยง แล้ว**เลี้ยงด้วยผลของกรรมดี** อีกประการหนึ่ง คือเมื่อสัตว์ทำกรรมดีไปเรื่อยๆ ก็ทางฝ่ายพระก็จะเก็บเหตุเข้าไปสุดละเอียด ถึงเครื่องธาตุเครื่องธรรม แล้วก็ปรุงผลส่งออกมายังภาคผู้เลี้ยงอีกเช่นกัน เพราะฉะนั้น**ภาคผู้เลี้ยง**คือ**จักรพรรดิฝ่ายบุญนี่ทำหน้าที่อย่างนี้**

ผู้เลี้ยงฝ่ายบาปอกุศล หรือฝ่ายกลางๆ ก็ทำหน้าที่ตรงกันข้าม ให้ผลเป็นทุกข์ มีกาย มีวาจา และมีใจที่ไม่สะอาด เพราะฉะนั้นการทำวิชชาเข้าไปนั้น ย่อมรู้ ย่อมเห็น ไปตามลำดับภูมิธรรมแต่ละท่านอย่างนี้ **การเจริญภาวนาตามแนววิชชาธรรมกายจึงต้องทำนิโรธ หยุดในหยุด กลางของหยุด และดับหยาบไปหาละเอียดเข้าไปจนสุดละเอียดเรื่อยไป ไม่ถอยหลังกลับ**

ตรงศูนย์กลางภาคผู้เลี้ยงก็มี **"ภาคผู้สอด"** สอดอะไร? สอดวิชชา ยกตัวอย่างง่ายๆ สอดวิชชาอะไร? เฉพาะที่สอดเข้ามาสุดหยาบถึงกายมนุษย์ในธาตุธรรม เห็นจำคิดรู้ของกายมนุษย์ พึงเข้าใจว่าภาคผู้สอดฝ่ายบุญเขาสอดทาน ศีล ภาวนา ภาคบุญเขาสอดมาอย่างนี้ เพื่ออะไร? เพื่อเก็บหรือดับอวิชชาของภาคมารที่เขาก็ประมูลฤทธิ์สอดธรรมที่เป็นบาปอกุศลมาเหมือนกัน สอดอะไร? สอดอภิชฌา วิสมโลภะ พยาบาท มิจฉาทิฏฐิ นี่แหละอยู่ท่ามกลางกำเนิดธาตุธรรมเดิมของกายมนุษย์นั่นแหละ เพราะฉะนั้น เราทำไปยิ่งละเอียดเท่าไร เราก็จะได้ธาตุธรรมของภาคผู้เลี้ยง ผู้สอด ผู้ส่ง ผู้สั่ง ผู้บังคับ ถึงภาคผู้ปกครอง ถึงต้นธาตุต้นธรรมที่เป็นฝ่ายบุญกุศลฝ่ายสัมมาทิฏฐิเชื่อมถึงกันตลอดหมด ภาคบาปอกุศลเขาก็พยายามตัดวิชชาด้วยอวิชชาของเขาในหลายรูปแบบ ซึ่งท่านจะได้ยินชื่อซึ่งฟังแล้วแปลกๆ หู เฉพาะคนที่ไม่รู้นะ คนที่เขารู้เพราะเข้าถึงแล้ว เพราะฉะนั้นนี้เป็นจุดเดียวที่เล่าให้ฟัง เพื่อให้รู้ว่าวิชชาชั้นสูงทำทำไม เพื่ออะไร? เพื่อเก็บธาตุและธรรมของภาคมารหรือฝ่ายบาปอกุศลในธาตุธรรม เห็นจำคิดรู้ของแต่ละกาย ณ ภายในจากสุดหยาบไปสุดละเอียดถึงต้นธาตุต้นธรรมของเขา เราละเอียดไปเท่าไร มีอานุภาพเป็นการเก็บธาตุธรรมภาคมารหรือฝ่ายบาปอกุศลให้เหลือเป็นแต่ธาตุธรรมของฝ่ายบุญกุศลเข้าไปจนสุดละเอียดไปเพียงนั้น

ถ้าทำบุญช้าไป ใจจะยินดีในบาป

อยู่กลดเพียงสี่ศอก ไม่ต้องบอกว่าสุขไฉน
ความสุขอยู่ที่ใจ ใช่บ้านใหญ่แต่ทุกข์ทน
การอยู่กลดปฏิบัติธรรม ณ สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย
อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ในระหว่างการอบรมพระกัมมัฏฐาน

รัศมีแห่งบุญ

*โดย จิระภา เศวตนันทน์**

เมื่อเรามีสิ่งของที่พอแบ่งปันให้ผู้อื่นได้ เราก็อยากที่จะแบ่งปันให้แก่ญาติพี่น้องหรือบุคคลที่เรารู้จักบ้าง การที่เราจะส่งสิ่งของหรือของฝากให้กับใครสักคน ยิ่งการฝากสิ่งของที่มองไม่เห็นให้กับบุคคลที่ไม่สามารถมองเห็นด้วยตาแล้ว เรายิ่งอยากทราบว่าของฝากที่เราส่งไปให้นั้นถึงผู้รับหรือไม่ ของฝากที่ว่านี้คือ "บุญ" ส่วนผู้รับคือบุคคลที่ไม่สามารถมองเห็นได้ เพราะไม่ใช่มนุษย์

เมื่อข้าพเจ้าทำบุญ นอกจากผลบุญย่อมเกิดขึ้นกับตัวข้าพเจ้าแล้ว ข้าพเจ้าก็จะอุทิศบุญให้กับญาติพี่น้อง พ่อแม่ของข้าพเจ้าที่เสียชีวิตไปแล้วด้วย แต่บางรายภพภูมิที่ท่านเหล่านั้นไปเกิดค่อนข้างลำบาก เนื่องจากเคยก่อกรรมทำบาปอกุศลหลายๆ อย่างเมื่อครั้งเป็นมนุษย์ เช่นการประพฤติผิดศีล ไม่เป็นสัมมาทิฏฐิ มีความตระหนี่ในการที่จะทำบุญบริจาคทาน ไม่สนใจหรือเห็นคุณค่าของการรักษาศีล ยิ่งการภาวนาอบรมจิตใจแล้วแทบไม่รู้จักไม่สนใจเลย ทำให้มีสภาพความเป็นอยู่ในภพภูมิที่ลำบาก ร่างกายโทรมหมองคล้ำ อดอยาก แม้แต่เสื้อผ้าอาภรณ์ก็แทบจะไม่มี ข้าพเจ้าทำบุญแล้วก็ตั้งใจอุทิศส่วนบุญกุศลให้กับเขาเหล่านั้นไปที่ศูนย์กลางกายฐานที่ ๗ บอกเขาเหล่านั้นให้มารับบุญ ให้อนุโมทนาบุญ เมื่อเขาอนุโมทนาบุญที่เราอุทิศให้แล้ว ได้เห็นสภาพความลำบากที่ร่างกายหิวโหย ทรุดโทรมในภพภูมิเดิมหายไป ร่างกายกลับเปลี่ยนไปตามภพใหม่ เป็นสุคติ เป็นกายทิพย์ มีรัศมีภายในกายสว่างขึ้น แต่งกายสวยงาม พ้นจากความทุกข์ทรมานอย่างเห็นได้ชัด สิ่งนี้ทำให้ข้าพเจ้าดีใจที่การส่งของฝาก คือ "บุญ" ให้ สามารถ

---

* วิทยากรสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย

ส่งไปถึงมือผู้รับที่ไม่ใช่มนุษย์ได้ ซึ่งเป็นผลพลอยได้เพียงเล็กน้อยของการปฏิบัติธรรมที่สามารถพิสูจน์ได้จริง นอกจากอุทิศส่วนบุญให้กับญาติพี่น้องแล้ว ผู้ที่มาอนุโมทนาบุญกับเรานั้น ยังมีอีกมากมายนับไม่ถ้วน

ข้าพเจ้าจะขอเล่าประสบการณ์บางส่วนที่ได้พบเห็นทุกครั้งที่มีการทำบุญ ที่**สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี** ไม่ว่าจะเป็นการอบรมพระกัมมัฏฐานแด่พระสงฆ์ การอบรมเยาวชน พิธีทอดกฐิน ผ้าป่า และการปฏิบัติธรรม ฯลฯ สิ่งที่ข้าพเจ้าได้พบเห็น คือ อานุภาพของพระประธานที่**ศาลาอเนกประสงค์** จะเห็นแสงสว่างพุ่งออกมาจากพระเศียรพระพุทธรูปประธาน สว่างไสวครอบคลุมพื้นที่บริเวณสถาบันฯ เต็มไปหมด (ซึ่งต่อมาภายหลังได้ทราบว่าที่พระเศียรของพระพุทธรูปประธานได้มีพระบรมสารีริกธาตุบรรจุอยู่ นอกจากนี้ในองค์พระและฐานพระยังได้บรรจุพระผงสมเด็จธรรมกาย พระหยก และวัตถุมงคลต่างๆไว้ด้วย)

ในระหว่างงานบุญกุศลทุกครั้ง ได้มองเห็นเหล่าเทวดา นางฟ้า พรหม เต็มทั่วท้องฟ้าสว่างไสว ระยิบระยับเต็มทั่วไปหมด มากมายเหลือคณานับได้ มาร่วมอนุโมทนาบุญกับเรา แม้แต่พวกเปรต อสุรกาย ที่มีอุปนิสัยในกิจการบุญกุศลก็พลอยมาอนุโมทนาบุญด้วย ผลบุญที่หมู่เทวดา นางฟ้า และพวกพรหมที่มาได้อนุโมทนาปรากฏให้เห็นนั้น วรกายงดงามมีรัศมีสว่างไสว ระยิบระยับทั่วไปหมด กระทำทักษิณาวรรตประคองอัญชลีเวียนขวา ด้วยอาการนอบน้อมในบุญกุศลเต็มสถาบันฯ เต็มท้องฟ้า เต็มจักรวาล หลังจากที่เขาเหล่านั้นได้อนุโมทนาบุญแล้ว ผลบุญก็ส่งให้เห็นเป็นปัจจุบันธรรม กล่าวคือ วรกายและอาภรณ์ที่งามระยิบระยับนั้นก็ยิ่ง

เปล่งรัศมีสว่างไสวระยิบระยับไปทั่วท้องฟ้ามากยิ่งขึ้น ส่วนพวกเปรต อสุรกาย สัตว์นรกที่ตกระกำลำบากอยู่ในความมืดมน หิวโหยทุรนทุราย หนาวเหน็บเจ็บปวด เมื่อเราแผ่เมตตาและผลบุญให้ พวกที่พอมีอุปนิสัยในบุญเนื่องจากเคยได้กระทำมาบ้างแล้ว ก็พลอยเปลี่ยนภพภูมิดีขึ้น ผิวพรรณงามเปล่งปลั่งขึ้น มีอาภรณ์ห่อหุ้มร่างกายสวยงาม สว่างไสวขึ้น ความทุกข์ทรมาน หิวโหยก็พลันหายไป พวกที่มีบาปกรรมน้อยหน่อยก็พลอยเปลี่ยนภพภูมิดีขึ้นเป็นเทวดาไปบ้างก็มี เป็นมนุษย์ก็มี

การทำบุญ อุทิศส่วนบุญ ให้ผู้อื่นได้อนุโมทนาบุญ หากยังไม่ได้สัมผัสด้วยตัวท่านเองแล้วก็ยากที่จะอธิบายได้ แต่ขอให้ทุกท่านเชื่อว่าบุญที่ได้กระทำไปนั้นส่งผล นอกจากส่งผลถึงตัวท่านเองแล้ว ถ้าท่านยังมีโอกาสอุทิศส่วนบุญให้ผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว และอยู่ในภพภูมิอื่นที่พอจะมีอุปนิสัยในบุญกุศล มาอนุโมทนาบุญกับเราบ้าง ถึงแม้จะไม่เห็นก็ตาม จงเชื่อเถอะว่า มีผู้มาอนุโมทนาบุญกับเราอยู่ตลอดเวลา อยู่เสมอๆ และบุญกุศลที่เราได้อุทิศส่วนบุญให้ไปแล้ว และที่เขาได้อนุโมทนาบุญไปแล้วนั้น ย่อมจะส่งผลย้อนกลับมาสู่เราเป็นทับทวี **ประดุจเรามีเทียนอันจุดสว่างไสวอยู่แล้ว ยังให้ผู้อื่นมาต่อเทียนกับเราอีก แสงเทียนที่มีผู้มาต่อจากเราเพิ่มขึ้นเพียงใด ย่อมยังความสว่าง คือ เป็นบุญบารมีแก่เราเพิ่มมากขึ้นเป็นทับทวีแก่เราเพียงนั้น**

สุโข ปุญฺญสฺส อุจฺจโย.

ความสั่งสมขึ้นซึ่งบุญ นำสุขมาให้.

ขุ. ธ. ๒๕/๓๐

ในการอบรมพระกัมมัฏฐานฯ พระภิกษุสงฆ์จะถือธุดงควัตร
คือฉันภัตตาหารจากบิณฑบาต และฉันเพียงมื้อเดียว
โดยมีสาธุชนนำภัตตาหารมาถวาย และเป็นเจ้าภาพภัตตาหาร

"บุญเป็นของกลาง"

*แม่ชีจินตนา บุญประเสริฐ**

ในคัมภีร์ทางพระพุทธศาสนาที่สำคัญชื่อ **"ทีฆนิกายมหาวัคค์"** ส่วนที่ว่าด้วย**มหาสมยสูตร** ซึ่งเรียกตามความเข้าใจในภาษาไทยว่า **"สูตรว่าด้วยการประชุมใหญ่"** เนื้อความพระสูตรกล่าวถึงเมื่อคราวที่พระผู้มีพระภาคเจ้า ประทับอยู่ ณ ป่ามหาวัน ใกล้กรุงกบิลพัสดุ์พร้อมด้วยพระสงฆ์สาวกราว ๕๐๐ รูป และได้ปรากฏต่อมาว่า เทพชั้นสุทธาวาส ๔ ตน เข้าใจว่ามีเทวดาจาก ๑๐ โลกธาตุมาประชุมกัน เพื่อเฝ้าพระพุทธเจ้า พวกตนจึงได้พากันมาเฝ้าบ้าง และในครั้งนั้น พระบรมศาสดาสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงได้ตรัสเล่าถึงการที่เทวดามาประชุมใหญ่ พร้อมทั้งตรัสประกาศชื่อของเทวดานั้นๆ ให้พระสงฆ์สาวกทราบด้วย

จะเห็นได้ว่าเรื่องของชาวสวรรค์คือพวกเทวดานั้นได้มีมานานแล้ว แม้ในสมัยพุทธกาล และถ้าชาวพุทธจะได้ค้นคว้าศึกษาถึงเรื่องเหล่านี้ก็จะพบว่า ตลอดพระชนม์ชีพของพระพิชิตมารนั้นได้ทรงพบและแก้ปัญหาต่างๆ ให้เหล่าเทพยดาเสมอๆ ไม่ละเว้นแม้แต่ท้าวสักกะเทวราช ดังมีปรากฏใน **สักกปัญหสูตร** เช่นกัน

ก่อนที่จะนำเอาประสบการณ์ของตนเองบางส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานของสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย ในการปฏิบัติธรรมที่ได้รู้เห็นมาเป็นเครื่องยืนยันให้ทราบว่า อันเรื่องของบุญกุศลนั้น อย่าว่าแต่มนุษย์อย่างเราเท่านั้นเลยที่ได้กระทำกันอยู่ แม้แต่เทวดาทั้งหลายต่างก็หาโอกาสสร้างบุญกุศลกระทำความดีเช่นกัน **เพราะบุญเป็นของกลางใครทำใครได้**

เมื่อราวปี พ.ศ. ๒๕๑๖ ผู้เล่าได้เริ่มถือศีล ๕ และปฏิบัติธรรมอย่างจริงจังโดยสม่ำเสมอ และเพิ่มเป็นศีล ๘ ในวันพระและ

---

* วิทยากรสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย

วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพราะได้เริ่มเข้าใจและสัมผัสได้กับสิ่งที่ไม่สามารถมองได้ด้วยตาเปล่าของคนทั่วไป ระหว่างนั้นผลจากการฝึกฝนในเรื่องของการเจริญภาวนาก็ได้รุดหน้าไปเรื่อยๆ จนถึงปี พ.ศ. ๒๕๒๐ จึงได้เริ่มรักษาศีล ๘ โดยตลอด คงเป็นด้วยอำนาจแห่งศีลและการปฏิบัติธรรมที่ได้สะสมมาอย่างต่อเนื่อง จึงเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๔ จิตใจก็ปรารภถึงวิถีชีวิตในเนกขัมม์มากยิ่งขึ้น และที่สุดก็ได้พาตนเองไปสู่ชีวิตที่สงบ ร่มเย็น ขาวสะอาด คือการได้บวชเป็นแม่ชีที่วัดบวรนิเวศวิหาร โดยมีเจ้าประคุณสมเด็จพระญาณสังวรเป็นผู้บวชให้

ดังคำกล่าวว่า "บุญเท่านั้น เป็นที่พึ่งของเราทั้งหลาย ทั้งในโลกนี้และโลกหน้า" จึงเมื่อวันที่ ๑๗ พ.ย. ๒๕๒๘ ในฐานะเจ้าภาพร่วมโดยเสด็จพระกุศลกับพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี พระวรชายาฯ เพื่อทอดผ้าพระกฐินที่สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย ขณะที่นั่งรอรับเสด็จอยู่บนศาลาอเนกประสงค์ที่กว้างใหญ่ขาวสะอาด แต่ได้รองรับผู้คนมากมายที่มาจากหลายที่หลายแห่ง เพื่อร่วมงานบุญกุศลใหญ่ครั้งนี้ แล้วสายตาก็มองเห็นพระสงฆ์รูปหนึ่งกำลังเดินทักทายผู้คนอยู่ เมื่อใกล้เข้ามาจึงรู้ว่าเป็นท่านอาจารย์เสริมชัยนั่นเอง ท่านกำลังพูดคุยกับคนนั้นทีคนโน้นทีด้วยความอ่อนโยนและมีเมตตา และเมื่อท่านเดินเข้ามาใกล้ ข้าพเจ้าก็เกิดอาการรับสัมผัสขึ้นอย่างรวดเร็ว ขนตามผิวลุกชัน ผิวกายรู้สึกซ่าไปหมด จิตใจชื่นบานเป็นปีติที่รับได้ ในขณะที่ท่านเดินผ่านเข้ามาใกล้ เมื่อจิตรับทราบแล้ว ญาณก็รับรู้ต่อไปอีกว่าท่านอาจารย์รูปนี้ ได้รับบารมีมาจากเบื้องบน ซึ่งทรงคุณค่าสูงสุด

เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๕ พ.ค. ๒๕๒๙ หลังจากทำวัตรสวดมนต์ก็เจริญภาวนาอันเป็นกิจปกติธรรมดาที่กระทำอยู่เสมอ และเมื่อ

อารมณ์จิตอยู่ในความสงบจากนิวรณ์ทั้งหลายอยู่นั้น ก็เกิดคำสั่งขึ้นท่ามกลางความสงบว่า "ถึงเวลาแล้วให้ไปช่วยเขา" และนั่นคือวันเริ่มต้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างจริงจังในโครงการเผยแพร่พระสัทธรรมตามแนววิชชาธรรมกาย เมื่อเริ่มต้นที่วัดสระเกศฯ ก็ได้ไปช่วยงานที่สถาบันฯ ในเวลาต่อมา ซึ่งความจริงก็ไม่ได้ตั้งใจจะไปพิสูจน์อะไรในตัวท่านอาจารย์เสริมชัย แต่ก็ได้รู้เองเห็นเองในหลายสิ่งหลายอย่าง และชอบใจในความมีน้ำใจเสียสละอย่างแท้จริงของท่านที่ไม่ปิดบังวิชาความรู้ ทำให้ตนเองเกิดมีกำลังใจเสียสละขึ้นอีก และตั้งใจจะช่วยทำงานให้แก่สถาบันฯ ต่อไป เมื่อได้ทำหน้าที่เป็นวิทยากรอยู่ที่ดำเนินสะดวก วันหนึ่งเวลาราว ๑๙.๐๐ น. เผอิญวันนั้นไม่ได้ขึ้นบนศาลากับคนอื่นๆ เพราะไปนั่งอยู่ที่เต้นท์หลวงพ่อ และเกิดมีใจนึกสนุก จึงได้ขยายข่ายญาณทัสนะดูไปรอบๆ บริเวณสถาบันฯ จึงได้เห็นว่าเหล่าโอปปาติกะและภูมิเทวดาจำนวนมาก แต่งกายเรียบร้อย สะอาดสอ้าน มีใบหน้ายิ้มแย้มอย่างผู้มีความสุข พากันเดินเข้ามาแล้วนั่งอยู่รอบกายข้าพเจ้า แล้วเริ่มนั่งกันในท่าขัดสมาธิ เมื่อดูพิจารณาไปก็พบว่ามีหลายท่านที่นุ่งห่มงดงามด้วยผ้าสไบเฉียง มีความตั้งใจจะประพฤติดีและใฝ่ในบุญกุศล ข้าพเจ้าจึงเดินวิชชาต่อไปและได้ช่วยให้พวกเขาได้เข้าใจในธรรมะของพระพุทธเจ้ามากยิ่งขึ้น และนี่เองได้มีส่วนช่วยให้เกิดมีกำลังเพิ่มมากขึ้น ที่จะคิดช่วยเหลือคนอื่นๆ ต่อไป ในเมื่อภพภูมิอื่นๆ เขาก็ยังไม่ทอดธุระแล้วเราจะวางเฉยได้อย่างไร เพราะวิสัยของบัณฑิตย่อมเพียรมุ่งแสวงหาหนทางแห่งความดีเป็นนิจ

วันหนึ่งหลังจากนั่งเจริญภาวนาทำวิชชากันใกล้จะเลิกเพื่อหยุดพักท่ามกลางสายฝนที่โปรยพรำๆ อยู่ ท่านอาจารย์ได้สั่งให้ทำ

วิชชาเก็บฝนก่อนที่จะพัก และเมื่อสิ้นสุดเวลาแห่งการนั่งภาวนาอึดใจต่อมาฝนก็หยุด พร้อมๆ กับเกิดปรากฏการณ์ธรรมชาติที่สวยงามขึ้น เริ่มด้วยมีแสงสีเหลืองอร่ามสดใสสว่างขึ้นจับบริเวณอาคารศาลาอเนกประสงค์ที่ได้นั่งทำภาวนากันนั้น ขณะที่หลายคนกำลังแปลกใจกับแสงสีเหลืองที่ปกคลุมศาลาอยู่ ธรรมชาติก็สร้างความตื่นตาตื่นใจขึ้นอีกด้วยการที่ค่อยๆ มีรุ้งเกิดขึ้นครอบศาลาเป็นชั้นๆ หลายสีสวยงามมาก ทุกคนเห็นชัดเจนว่าได้เกิดรุ้งถึง ๓ วง แต่ละวงยังประกอบด้วยสีต่างๆ หลายชั้น ครอบไว้เป็นระยะๆ หลายคนรู้สึกชื่นใจกับการที่ได้รู้เห็นสิ่งอัศจรรย์ของธรรมชาติอย่างใกล้ตัวเช่นนี้ ในคืนนั้นเองข้าพเจ้าก็ได้รับการบอกเล่าจากบรรดาเทวดาที่อยู่ที่สถาบันฯ ว่า ได้มีพวกเทพได้ช่วยกันทำเรื่องอัศจรรย์นั้นขึ้นเป็นการอนุโมทนา การเจริญภาวนาวิชชาธรรมกายชั้นสูงของผู้ปฏิบัติภาวนาในวันนั้นเป็นพิเศษ

เมื่อได้ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยการเป็นวิทยากรนี้ บุญคืออานิสงส์จากการนี้ได้กลับย้อนส่งให้ตัวเราเองมีผลก้าวหน้าในการปฏิบัติธรรม ได้เข้าถึงสภาวะธรรมต่างๆ ตามความเป็นจริง ธรรมะบังเกิดขึ้นในใจและเจริญงอกงามยังผลให้รู้ละปล่อยวางได้มากขึ้นไปกว่าเดิม มีความเสียสละและให้อภัย เพราะจิตกอปรด้วยเมตตาธรรม ปรารถนาจะช่วยเหลือผู้อื่น มีความสงบเย็นและความตั้งใจมั่นที่จะตัด จะละวางสิ่งต่างๆ ที่เป็นอกุศลแก่จิตใจ มีความโกรธขุ่นเคืองเป็นต้น ได้ปรากฏหล่อเลี้ยงอยู่ภายในตลอดเวลา บุญนี้สำคัญนักเพราะได้ส่งผลให้เกิดปัญญาใคร่ครวญพิจารณาอยู่เสมอ จิตใจจึงอาจหาญร่าเริงมีเมตตาแม้แต่ผู้ที่ล่วงเกินด้วยความเห็นผิด ครั้นเมื่อปฏิบัติถูกต้องมากยิ่งขึ้น ท่ามกลางความสะดวกทั้งหลายที่อยู่โดยรอบ เช่น บรรยากาศของธรรมชาติ

ที่ดี มีครูอาจารย์ที่เป็นกัลยาณมิตรอย่างแท้จริง อาหารการกินสะดวกสบายเช่นนี้ ความสงบอันเกิดจากการได้เจริญภาวนาพิจารณาสภาวะธรรมต่างๆ ก็ได้เป็นตัวเร่งให้มีปัญญาสว่างไสวนำไปสู่มัชฌิมาปฏิปทาอย่างยิ่ง

วันนั้นเป็นวันที่ ๑ มี.ค. ๒๕๓๐ ก่อนวันคล้ายวันเกิดของท่านอาจารย์หลายวัน เนื่องจากท่านจะต้องเดินทางไปต่างจังหวัดเพื่อไปประกอบสมณกิจที่สำคัญ บรรดาศิษย์ที่เคารพนับถือ จึงได้กำหนดให้ร่วมกันถวายมุทิตาจิตเป็นการล่วงหน้า ในวันดังกล่าวจึงมีผู้คนมากมายได้พากันมาเจริญภาวนาร่วมกัน พวกเราได้เตรียมจัดพุ่มดอกไม้บูชากันมาเป็นชุดๆ อย่างสวยงามตามกำลังที่ทำได้เพื่อจะถวายท่านหลังจากนั่งภาวนากันเสร็จ แต่เมื่อเจริญภาวนาไปไม่นานก็ได้เห็นว่า ในบริเวณศาลาการเปรียญวัดสระเกศฯ นั้นมิได้มีแต่พวกเราผู้ปฏิบัติเจริญภาวนาอยู่เท่านั้นไม่ แต่ได้มีเหล่าเทพบุตร เทพธิดาหลายพวกหลายกลุ่ม มาชุมนุมกันมากมายพร้อมด้วยพุ่มพานที่จัดแต่งด้วยดอกไม้สีสรรงดงาม มีทั้งชุดเล็กชุดใหญ่ที่ออกแบบแปลกตาแปลกใจในความวิจิตรบรรจงที่เหล่าเทพยดาจัดทำมา อย่างที่พูดได้ว่าของๆ เราที่ได้เตรียมมานั้นสู้ไม่ได้ทีเดียว และได้รับรู้ว่าเทพทั้งหลายนี้มาเพื่อแสดงการสักการะบูชาท่านเช่นกัน

จึงเห็นได้ว่าบุคคลผู้ตั้งใจสร้างคุณความดี ย่อมได้รับการสรรเสริญอยู่เสมอ อย่าว่าแต่เพียงมนุษย์ผู้อยู่ในภพที่หยาบเช่นนี้เลย แม้เทวดาทั้งหลายต่างก็มีใจเป็นกุศล และปรารถนาจะได้สร้างบุญกุศลให้เกิดขึ้นในตนทั้งสิ้น ด้วยเพราะว่า**บุญเป็นของกลางๆ ที่ใครทำผู้นั้นย่อมได้รับ** เป็นเช่นนี้นานมาแล้ว แม้ในสมัยพุทธกาลก็เช่นกัน ดังปรากฏเป็นหลักฐานในพระสูตรต่างๆ ของพระพุทธศาสนา

ศรัทธาสาธุชน ที่หวังผลอันกว้างไกล
อเนกประสงค์ใช้ จึงเป็นนามที่ตามมา

ศาลาอเนกประสงค์ ณ สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย

มโนปุพฺพงฺคมา ธมฺมา มโนเสฏฺฐา มโนมยา,
มนสา เจ ปทุฏฺเฐน ภาสติ วา กโรติ วา,
ตโต นํ ทุกฺขมเนฺวติ จกฺกํว วหโต ปทํ.

ธรรมทั้งหลาย มีใจเป็นหัวหน้า
มีใจเป็นใหญ่ สำเร็จแล้วด้วยใจ
ถ้าบุคคลมีใจร้ายแล้ว พูดอยู่ก็ดี ทำก็ดี
ทุกข์ย่อมไปตามเขาเพราะเหตุนั้น
ดุจล้อหมุนไปตามรอยเท้าโคผู้นำแอกไปอยู่ฉะนั้น.

ขอเชิญร่วมสร้างอุโบสถ (วิหารธรรมกาย) วัดหลวงพ่อสด ฯ

ในสถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

อุโบสถ เป็นหัวใจสำคัญของวัด ด้วยว่าเป็นวิหารที่ประดิษฐานพระประธานแทนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นเขตที่ต้องกำหนดเพื่อการทำสังฆกรรมที่สำคัญต่าง ๆ ของพระภิกษุสงฆ์ มีการบรรพชาอุปสมบทกุลบุตรทั้งหลาย การสวดและรับฟังปาฏิโมกข์ตามพระวินัยพุทธบัญญัติของพระบรมศาดา เพื่อทบทวนความบริสุทธิ์กายวาจาใจของพระภิกษุสงฆ์ร่วมกัน เป็นการรักษาพระธรรมและพระวินัยของพระพุทธเจ้าไว้มิให้วิบัติคลาดเคลื่อนและสูญหาย อุโบสถหลังนี้เป็นอุโบสถสองชั้นในงบประมาณการก่อสร้าง ๑๕ ล้าน กำหนดจะก่อสร้างเสร็จในปลายปีพ.ศ.๒๕๓๓ จะได้ใช้พื้นที่ชั้นล่างเป็นสถานที่อบรมและปฏิบัติภาวนาธรรม เพื่อสร้างพระในใจคน เพื่อสร้างพระวิปัสสนาจารย์และวิทยากรให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ได้เป็นกำลังสำคัญที่จะช่วยกันสืบพระบวรพุทธศาสนาให้ยืนยาวยิ่ง ๆ ขึ้นไป

ขณะนี้ได้มีผู้เป็นเจ้าภาพแล้วประมาณ ๑๒.๕ ล้านบาท ยังขาดอยู่อีกประมาณ ๒.๕ ล้านบาท จึงขอเชิญชวนสาธุชนทุกท่านร่วมเป็นเจ้าภาพสร้างปูชนียสถานที่สำคัญนี้โดยพร้อมเพรียงกัน จักเป็นมหากุศลทับทวี เพิ่มพูนบารมี รัศมี กำลังฤทธิ์ ฯลฯ แก่ท่านต่อ ๆ ไปไม่มีที่สิ้นสุด แล.

อานิสงส์ของการสร้าง "วิหารธรรมกาย"

ซึ่งต่อไปจะได้ยกฐานะขึ้นเป็น

"อุโบสถ-วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม"

(เมื่อจดทะเบียนเป็นวัดแล้ว)

หากจะพิจารณาจากประโยชน์ที่ใช้สอยก็จะพบว่าเป็นทั้งอามิสทานและธรรมทานพร้อมเสร็จ ซึ่งให้ผลมากเป็นมหานิสงส์แก่ผู้สร้างถวายอย่างยิ่ง กล่าวคือ

๑. เป็น**อามิสทาน** ในฐานะที่เป็นถาวรวัตถุทาน ซึ่งเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธปฏิมาจำลอง "ธรรมกาย" แห่งองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๓ องค์ คือ **"พระพุทธชัยมงคล"** สำเร็จด้วยหยกพม่าสีเขียว-ขาวแกมม่วง ขนาดหน้าตัก ๒๑ นิ้ว จะประดิษฐานเป็นพระประธานประจำอุโบสถ **"พระธรรมกายชัยมงคล"** สำเร็จด้วยหินผลึกขาวใส ขนาดหน้าตัก ๑๖ นิ้ว จะประดิษฐานเป็นพระคู่บารมีพระประธานฯ เบื้องขวา **"พระพรหมยานชัยมงคล"** สำเร็จด้วยหินบลูอาเวนเจอรีน สีน้ำเงินแกมม่วง ขนาดหน้าตัก ๑๕ นิ้วครึ่ง จะประดิษฐานเป็นพระคู่บารมีพระประธานฯ เบื้องซ้าย พร้อมด้วยพระบรมสารีริกธาตุ และยังจะเป็นสถานที่ที่พระสงฆ์จากทุกทิศานุทิศจะได้ใช้ทำสังฆกรรมตามพระวินัยพุทธบัญญัติ และทั้งยังจะเป็นที่บำเพ็ญสมณธรรมของพระสงฆ์ดังกล่าว รวมทั้งจะเป็นที่ต่อวิชชาธรรมกายและเจริญภาวนาวิชชาธรรมกายชั้นสูงอย่างต่อเนื่องของสาธุชนพุทธบริษัทผู้ปฏิบัติได้ถึงธรรมอีกด้วย

๒. เป็น**ธรรมทาน** ในฐานะที่เป็น **"อุทเทสิกเจดีย์"** เพื่อให้เหล่ามนุษย์และเทพยดาได้ปฏิบัติบูชาเป็นพุทธานุสติ ธรรมานุสติ และสังฆานุสติ กล่าวคือให้เป็นสถานที่ปฏิบัติบูชารำลึกถึง

คุณพระพุทธ คุณพระธรรม และ คุณพระสงฆ์

๓. เป็น**ธรรมทาน** ในฐานะเป็นที่**ให้เกิด** "ธรรมกาย" **ให้เจริญ ให้รักษา** และทั้ง**ให้เป็นที่ประดิษฐาน "ธรรมกาย"** อันเป็นธรรมเบื้องสูงสุด กล่าวคือ **พระพุทธรัตนะ พระธรรมรัตนะ** (ได้แก่พระนพโลกุตตรธรรม ๙) และ **พระสังฆรัตนะ** (ได้แก่พระอริยบุคคล ๘)

จึงเป็นมหานิสงส์รวบยอดทั้งในฐานะที่เป็นอามิสทานและธรรมทาน อันให้ผลสูงที่สุดกว่าทานใด ๆ ทานกุศลอันประกอบด้วยคุณลักษณะดั่งนี้ มีไม่บ่อยและมีไม่มากแห่งในโลก ยากที่สัตว์โลกจะมีโอกาสได้พบได้บำเพ็ญ เป็นทานที่ให้มหานิสงส์ติดตามให้ผลแก่ผู้ประกอบบำเพ็ญด้วยใจศรัทธาอันสัมปยุตด้วยปัญญาอันเห็นชอบ ให้เป็นผู้เจริญด้วย **"มนุษยสมบัติ"** (ทั้งรูปสมบัติ ทรัพย์สมบัติ และทั้งคุณสมบัติ) **"สวรรคสมบัติ"** และเป็นพลวปัจจัยให้ถึง **"นิพพานสมบัติ"** คือ มรรค ๔ ผล ๔ และนิพพาน ๑ ตราบเท่าเข้าสู่ปรินิพพานแดนเกษมที่สิ้นสุดแห่งทุกข์ทั้งปวงได้

กล่าวแต่เฉพาะอานิสงส์จากการถวายวิหารแด่พระสงฆ์ผู้มาจากทิศทั้ง ๔ พระพุทธองค์ทรงแสดงไว้มีปรากฏในกูฏทัณฑสูตร ยัญญสัมปทาในพระไตรปิฎก ทีฆนิกาย สีลขันธวรรค ข้อ ๒๓๒ มีความว่า "ดูกรพราหมณ์ **ยัญของบุคคลที่สร้างวิหารอุทิศพระสงฆ์ผู้มาแต่ทิศทั้ง ๔ นี้แหละ** เป็นยัญซึ่งใช้ทรัพย์น้อยกว่า มีการเตรียมการน้อยกว่า และ**มีผลมากกว่า มีอานิสงส์มากกว่า** กว่ายัญสมบัติทั้ง ๓ ประการ ซึ่งมีบริวาร ๑๖ นี้ และกว่านิตยทานอันเป็นอนุกูลยัญนี้"

"วิหารธรรมกาย" (อุโบสถ) เป็นถาวรวัตถุที่จะมีประโยชน์ใช้สอยมากดังที่กล่าวข้างต้นจึงยิ่งด้วยมหานิสงส์

จะร่วมบุญใหญ่ได้อย่างไรบ้าง?

ท่านผู้มีจิตศรัทธาปรารถนาที่จะฝากฝังทรัพย์ไว้แก่พระพุทธศาสนา เพื่อจะได้เป็นอริยทรัพย์ต่อไปนี้ในเบื้องหน้า ด้วยการร่วมเป็นเจ้าภาพสร้าง **"วิหารธรรมกาย" (อุโบสถ)** เชิญแจ้งความจำนงได้ที่ **มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** ศาลาการเปรียญ วัดสระเกศฯ ดังหลักเกณฑ์ต่อไปนี้:

๑) เจ้าภาพวงเงิน ๑๐๐,๐๐๐.- บาทขึ้นไป จะได้รับการจารึกชื่อไว้ในที่พิเศษในวิหารเป็นการเฉพาะ มีเพียง ๑๕๐ ที่เท่านั้น

๒) เจ้าภาพวงเงิน ๓๐,๐๐๐.- บาทขึ้นไป จะได้รับการบันทึกชื่อไว้ในสมุดพิเศษ ซึ่งจะเก็บไว้ในวิหารเพื่อแสดงให้สาธุชนรุ่นหลังได้อนุโมทนาต่อไป (ทั้ง ๒ กรณีดังกล่าว สามารถบริจาคไว้เป็นงวด ๆ ได้ภายใน ๒ ปี ตั้งแต่บัดนี้)

๓) เจ้าภาพนอกเหนือจากนี้ก็จะได้รับการบันทึกชื่อไว้ในหนังสือที่ระลึก

๔) ผู้บริจาคร่วมสร้าง ๑,๐๐๐.- บาทขึ้นไป จะได้รับพระสมเด็จธรรมกายฝังทับทิม ๑ องค์

ผู้มีจิตศรัทธาโปรดติดต่อขอรับเป็นเจ้าภาพได้ที่:

๑. สำนักงานมูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย ศาลาการเปรียญ วัดสระเกศฯ กทม. ๑๐๑๐๐ โทร. ๒๒๔-๗๔๗๕

๒. สำนักงานโครงการธรรมปฏิบัติเพื่อประชาชน ตึกบวรเทพมุนี วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กทม. ๑๐๑๖๐

๓. สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ๗๐๑๓๐ โทร.(๐๓๒) ๒๕๑-๖๕๐

ส่งเงินโดยธนาณัติโปรดสั่งจ่ายในนาม **มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย**
โดยสั่งจ่ายเงินทาง **ไปรษณีย์พลับพลาไชย** กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐
ถ้าสั่งจ่ายเงินโดยเช็ดธนาคาร โปรดสั่งจ่ายเช็ดขีดคร่อมให้ในนาม
มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกายด้วย ขออนุโมทนา

ผศ.ภิญโญ สุวรรณคีรี บันทึกภาพร่วมกับคณะกรรมการ มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อันมีท่านรองประธาน มูลนิธิ (คนที่ ๑) **คุณศักดิ์ศิลป์ สุขะจาติ,** กรรมการ มูลนิธิฯ **คุณสุชาติ ศุภผล** (วิศวกร) และ**คุณสุธาร สุขยางค์** (สถาปนิก) ฯลฯ ซึ่งเป็นคณะกรรมการก่อสร้าง **วิหารธรรมกาย** (อุโบสถ-**วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม**) ซึ่งขณะนี้กำลังเริ่มดำเนินการก่อสร้างอยู่ ณ **สถาบัน-พุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** อ.อำเดินสะดวก จ.ราชบุรี

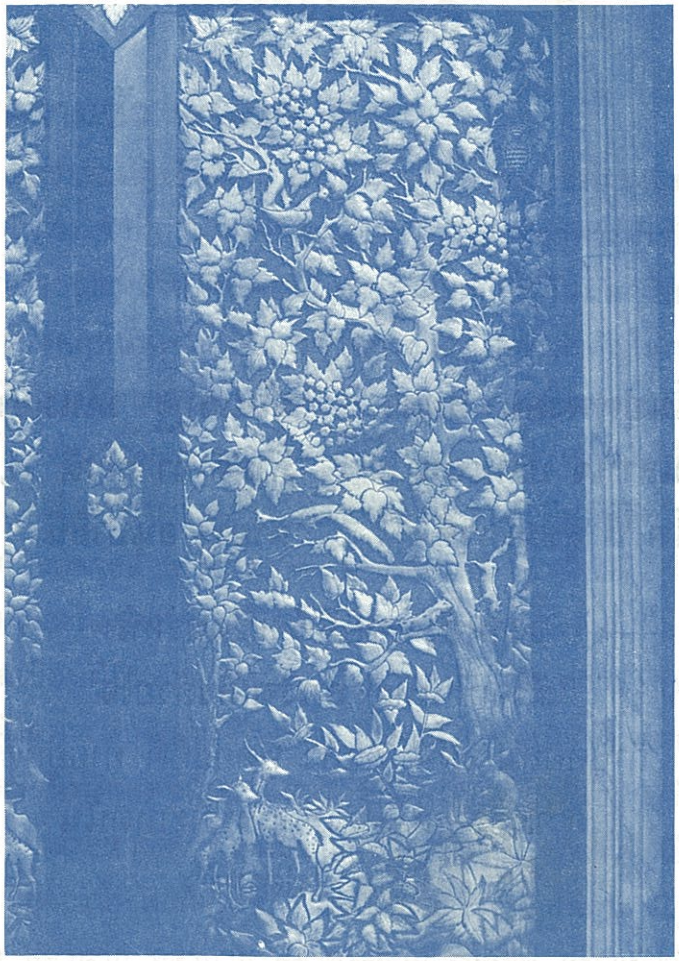

ผศ.ภิญโญ สุวรรณคีรี (สถาปนิกผู้ออกแบบอุโบสถ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม) จะออกแบบบานประตูหน้าต่าง ให้ใหม่เป็นพิเศษ สำหรับการก่อสร้างอุโบสถ วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม ณ สถาบันพุทธภาวนา-วิชชาธรรมกาย อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี

มโนปุพฺพงฺคมา ธมฺมา มโนเสฏฺฐา มโนมยา,
มนสา เจ ปสนฺเนน ภาสติ วา กโรติ วา,
ตโต นํ สุขมเนฺวติ ฉายาว อนุปายินี

ธรรมทั้งหลายมี ใจเป็นหัวหน้า
มีใจเป็นใหญ่ สำเร็จแล้วด้วยใจ
ถ้าบุคคลมีใจผ่องใสแล้ว พูดอยู่ก็ดี ทำอยู่ก็ดี
ความสุขย่อมไปตามเขาเพราะเหตุนั้น
เหมือนเงาไปตามตัว

ทานกุศล

ละความชั่ว ทำความดี

ธรรมปฏิบัติที่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงแสดงไว้ ในวันแรกที่ทรงแสดงพระโอวาทปาติโมกข์แก่พระอรหันต์ที่มาประชุมพร้อมกันโดยมิได้นัดหมายที่เวฬุวันมหาวิหาร กรุงราชคฤห์นั้นพระพุทธองค์ได้ทรงแสดงหลักสำคัญในการปฏิบัติธรรมและการเผยแพร่พระสัทธรรมไว้ ซึ่งเราทราบกันดีว่าเป็นหัวใจพระพุทธศาสนาคือ **ละชั่ว ทำความดี ทำจิตใจให้ใส**

เรื่องของการละชั่ว ได้แก่ความประพฤติปฏิบัติที่ไม่ดีที่เป็นบาปอกุศล ทางกายก็ดี ทางวาจาก็ดี ทางใจก็ดี ซึ่งมีลักษณะหรือสภาวะที่เป็นความเบียดเบียนตนเองด้วย และเบียดเบียนผู้อื่นด้วย อันนั้นเป็นความชั่ว และความชั่วนั้นเมื่อผู้ใดประพฤติปฏิบัติไปแล้ว ให้ผลเป็นโทษเป็นความทุกข์เดือดร้อนทั้งแก่ตนเอง และแก่ผู้อื่นผู้เกี่ยวข้องด้วย ทั้งในปัจจุบันและอนาคต และแม้ข้ามภพ ข้ามชาติ กล่าวคือเป็นชนกกรรมนำให้ไปเกิดในที่ ๆ ไม่สบายเรียกว่า **ทุคติภูมิ** มีภูมิเปรต สัตว์นรก อสุรกาย สัตว์ดิรัจฉาน เป็นต้น หรือแม้ว่าได้อัตภาพมาในสุคติภพก็ยังเสวยผลของกรรมชั่วที่ติดตามให้ผลมาเป็นความทุกข์เดือดร้อนต่อ ๆ ไป พระพุทธองค์จึงทรงแสดงข้อปฏิบัติธรรม และข้อเผยแพร่ธรรมะเป็นหลักไว้ในใจว่า ละชั่วด้วยกาย วาจา ใจ

ส่วนการตรัสให้ประกอบกรรมดีด้วยกาย วาจา ใจ เป็น

ประเด็นที่จะกล่าวถึง **มีทานกุศล** เป็นแม่บทใหญ่ของการกระทำความดี คือ **ทานกุศล** หรือ **จาคะ**

ส่วนการทำใจให้ผ่องใสได้แก่การเจริญภาวนาสมาธิ อันจะเป็นเหตุ เป็นปัจจัยให้ได้เจริญปัญญารู้แจ้งในสภาวะธรรมและสัจจธรรมตามความเป็นจริง อันนั้นชื่อว่า **"สมถวิปัสสนา-กัมมัฏฐาน"** ที่เราปฏิบัติกันอยู่เสมอ ๆ ในส่วนที่ให้ทำดีด้วยกาย วาจา ใจ

ทาน คือการให้

ความประพฤติปฏิบัติที่เป็นคุณความดีนั้นมีมาก แต่ทานกุศลคือ ความประพฤติปฏิบัติที่เป็นคุณความดีได้แก่ **ทาน** คือ**การให้** หรือ**จาคะ**คือ**การเสียสละ** เป็นแม่บทใหญ่ซึ่งขยายหรือกินความกว้างออกไปถึงธรรมปฏิบัติข้ออื่น ๆ ด้วย พระ-โพธิสัตว์หรือมหาบุรุษที่จะบำเพ็ญบารมีเพื่อความบรรลุมรรคผลนิพพานและความบรรลุพระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณเป็นพระพุทธเจ้า ไม่ว่าเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระปัจเจก-พระพุทธเจ้าก็ตาม ย่อมต้องบำเพ็ญ **ทานบารมี** เป็นหลักฐานสำคัญในเบื้องต้น และทานบารมีนี้ยังเป็นอุปการะแก่คุณความดีข้ออื่น ๆ ให้เจริญงอกงามไปด้วย และเฉพาะทานกุศลเองยังเจริญขึ้นเป็น **ทานบารมี** เป็น **ทานอุปบารมี** และ **ทานปรมัตถบารมี** ต่อไปตามลำดับ นี่เป็นหนึ่งในบารมี ๑๐ ทัศ ซึ่งผู้ใดประกอบบำเพ็ญบารมีทั้ง ๑๐ ข้อ ให้เต็มส่วนถึงปรมัตถ-บารมีแล้ว ผู้นั้นย่อมมีพลวปัจจัยคือกำลังที่จะเป็นปัจจัยแก่

การปฏิบัติธรรมให้บรรลุมรรคผลนิพพานได้ เรื่องทานกุศลจึงนับเป็นแม่บทใหญ่ แม่บทสำคัญและเป็นธรรมปฏิบัติที่อยู่ใกล้ตัว เพราะการที่จะเสียสละหรือบริจาคสิ่งที่ยังความสุขความเจริญแก่ตนให้แก่ผู้อื่นนั้น เป็นเรื่องที่จะต้องมีคุณความดีข้ออื่นประกอบด้วยหลายประการ ทานกุศลข้อเดียว ซึ่งกินความถึงจาคะคือ การเสียสละด้วยนั้น พิจารณาในวงแคบก็แค่การให้ กว้างออกไปคือการเสียสละ และย่อมเกี่ยวเนื่องกับเมตตา กรุณาพรหมวิหารซึ่งเป็นธรรมเครื่องอยู่ของผู้ใหญ่ ที่จะมองเห็นสัตว์โลกอื่นด้วยใจจริงว่า เราปรารถนาสุขไม่ปรารถนาความทุกข์โศกโรคภัย ภยันตรายใด ๆ เราปรารถนาความเจริญรุ่งเรืองในชีวิตของตนทั้งในระดับโลก ๆ และถึงพ้นโลก กล่าวคือ เรามีความปรารถนาในความสุขความเจริญด้วยมนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ ถึงนิพพานสมบัติเพียงใด สัตว์โลกอื่นก็ประสงค์เช่นนั้นเหมือนกัน เพราะฉะนั้นทานกุศล คือคุณความดีที่เราจะเสียสละไป จึงเนื่องไปถึงคุณธรรมข้ออื่นอีกหลายข้อ ครอบคลุมไปถึงการละชั่วจากความเสียสละความสุขส่วนตัวของเรา ไปจนถึงปฏิบัติธรรมเพื่อชำระกิเลสเหตุแห่งทุกข์แล้วประพฤติปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่นด้วย

จุดเริ่มต้นการละกิเลส

ทานกุศลหรือจาคะกินความหมายกว้างจนถึงละกิเลสประเภทต่าง ๆ ได้แก่ความโลภ ความเห็นแก่ตัวจัด ความตระหนี่เหนียวแน่น ฯลฯ จึงครอบคลุมไปถึงธรรมะในข้อละชั่ว

และทำใจให้ใสด้วย เพราะการละชั่ว เมื่อละทางกาย ทางวาจา กายและวาจาก็สงบ เมื่อละความชั่วหรือบาปอกุศลคือความมัวหมองในจิตใจด้วยกิเลสหยาบได้แก่ความโลภ และความเห็นแก่ตัวจัด เป็นต้น ไปถึงกิเลสกลาง ๆ ที่เรียกว่ากิเลสนิวรณ์ จิตใจก็ผ่องใส ก็ไปเข้าในข้อที่ว่า ทำใจให้ใส และเมื่อถึงละอวิชชาความไม่รู้พระสัจจธรรมตามที่เป็นจริง ละความหลง ปัญญาย่อมเกิดขึ้นเจริญขึ้น หมายถึงคุณความดีที่สูง ที่ประเสริฐที่ละเอียดขึ้นไปถึงทำใจให้ผ่องใสและบริสุทธิ์ เมื่อบริสุทธิ์ใจก็สงบ เมื่อใจสงบก็ถึงนิพพาน ทานกุศลข้อเดียวจึงกระจายขยายคุณธรรมไปถึงเพียงนั้น และจำเพาะข้อพรหมวิหารธรรม ทานกุศลหรือจาคะเมื่อเจริญขึ้นแล้วยังครอบคลุมถึงคุณธรรมข้อนั้นทั้ง ๔ ประการคือ **๑. เมตตา, ๒. กรุณา, ๓. มุทิตา, ๔. อุเบกขาพรหมวิหาร** ทำไมถึงเป็นอุเบกขาด้วย ? เมื่อใจได้รับการอบรมให้หยุดให้นิ่งเพื่อชำระกิเลสนิวรณ์ออกจากใจ หยุดนิ่งละเอียดเข้าไปให้ใจใสสะอาดบริสุทธิ์ไปเพียงใด ใจก็เป็นอุเบกขาไปเพียงนั้นด้วยการข่มกิเลส แต่พอเจริญเมตตา กรุณา ธรรมปรารถนาให้สัตว์เป็นสุขและพ้นทุกข์และให้เจริญรุ่งเรืองด้วยมนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ นิพพานสมบัติละเอียดยิ่ง ๆ ขึ้นไปจนถึงจุดหนึ่ง คือจุดที่ละวางอุปาทาน คือความยึดมั่นถือมั่นเสียได้มากเพียงใด จิตใจก็เป็นอุเบกขา คือไม่ยินดียินร้าย เพราะเห็นด้วยปัญญาว่า เราช่วยสัตว์โลกได้เท่าที่ทำได้แล้ว เลยนั้นไปช่วยอะไรไม่ได้ ก็ต้องวางใจเป็นอุเบกขา**ทานกุศลอันกินความถึงจาคะนั้นจึงขยายเขตออกไปถึงพรหมวิหารธรรม**

ทั้ง ๔ ประการด้วย ถึงละชั่ว ทำดี ทำใจให้ใสอันเป็นหัวใจของพระพุทธศาสนาด้วย และ เมื่อเจริญยิ่งขึ้นไปเพียงใดก็ย่อมเป็นอุปการะ ครอบคลุมไปถึงคุณธรรมข้ออื่นที่เป็นการทำดีด้วย กาย วาจา ใจ ตลอดถึงกันหมด โดยมีทานกุศลและจาคะเป็นแม่บทสำคัญเป็นตัวยืน เมื่อเป็นเช่นนี้เราทั้งหลายพึงเห็นความสำคัญของทานกุศล ซึ่งจะเจริญและเป็นอุปการะแก่คุณธรรมข้ออื่น ๆ ขยายขอบข่ายให้กว้างขวางและสูงยิ่ง ๆ ขึ้นไปเช่นนี้ เราลองมาพิจารณาดูว่าทานกุศลทำได้กี่วิธี ?

ทานกุศลแบ่งออกเป็น ๒ วิธีใหญ่ ๆ คือ **๑. อามิสทาน ๒. ธรรมทานและอภัยทาน** ดังจะได้อธิบายโดยลำดับดังต่อไปนี้

๑. อามิสทาน คืออะไร

การบริจาคหรือการเสียสละทรัพย์สินเงินทอง ข้าวของ ตลอดทั้งกำลังกายและสติปัญญาความรู้ความสามารถของตนเอง เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นด้วยคุณธรรมคือ เมตตา กรุณา มุทิตา พรหมวิหาร การเสียสละเช่นนี้ชื่อว่า **อามิสทาน** คือการให้หรือการเสียสละวัตถุสิ่งของหรือสิ่งที่เนื่องกันเช่นกำลังกาย สติปัญญา ความรู้ ความสามารถ เป็นต้น เหล่านี้เรียกว่าอามิสทาน เมื่อเราบริจาคหรือเสียสละไปแล้ว เป็นกุศลคุณความดี มีอานิสงส์หรือมีผลอย่างไร ?

มีผลเกิดขึ้นทั้งในทางจิตใจของเราและมีผลที่เรียกว่าเป็นวิบาก คือจะมีผลของกรรมนี้ให้บังเกิดผลแก่ตน ถ้าจะว่าถึงคุณความดีคือทานหรือจาคะ คือการเสียสละเช่นนี้ เมื่อมีการเสียสละไปเพื่อประโยชน์สุขแก่ผู้อื่น ประการแรกที่เห็น

ชัดเจนคือ ผู้นั้นเป็นผู้ที่มีจิตใจกว้างขวางเปี่ยมด้วยเมตตา กรุณา มุทิตา แก่สรรพสัตว์โลกอื่น คุณธรรมนี้เกิดขึ้นแล้วในใจ และมีปกติเป็นผู้มีจิตใจที่ถูกชำระความตระหนี่ เหนียวแน่น ความเห็นแก่ตัว จำเพาะตัว จำเพาะตน จำเพาะหมู่เหล่าให้หมดสิ้นไป

จุดเริ่มต้นละความโลภ

ทานกุศล จึงเป็นธรรมชาติชำระจิตใจให้บริสุทธิ์ผ่องใส จากกิเลสประเภทโลภเกินเหตุ เกินต้องการ เห็นแก่ตัว ตระหนี่ เหนียวแน่นจนเกินไป กิเลสเหล่านี้ถ้ามีขึ้นแล้ว มีแต่โทษต่อตนเอง เพราะตนไม่ได้รับประโยชน์สุขจากทรัพย์สมบัตินั้นทั้งสิ้นทั้งปวง และยังไม่ให้ความสุขแก่ผู้อื่น จะไปหามิตรแท้ที่จะมาคบค้าสมาคมอย่างเสมอกันได้ที่ไหน หรือจะมีมิตรหรือผู้น้อยเข้ามาพึ่งพาอาศัยได้จากไหน คนใจแคบย่อมมีเพื่อนแท้น้อยลง ที่จะถูกชักนำไปสู่คุณธรรมความดีเป็นทางบุญทางกุศลย่อมเป็นไปด้วยยาก เพราะไม่มีใครอยากคบค้าสมาคมด้วย แต่ผู้ที่ให้ด้วยใจเปี่ยมด้วยเมตตา กรุณา มุทิตาพรหมวิหาร ไปจนถึงอุเบกขาพรหมวิหาร ไปที่ไหนมีแต่มิตร ทั้งมนุษย์และอมนุษย์ มีเทพยดา เป็นต้น เทพยดาต่างอยู่ดีมีสุขจึงไม่รู้ว่าจะให้อะไรกัน แต่เทพยดามีสิทธิ์ที่จะอนุโมทนาส่วนบุญที่มนุษย์ประกอบการบุญการกุศล อย่างเช่นทานกุศล เป็นต้นได้ เขาย่อมมีโอกาสได้อนุโมทนาบุญด้วย ส่วนสัตว์อื่นแม้แต่สัตว์ดิรัจฉานเมื่อเราให้ทานไป ผลของทานนั้นย่อมได้มิตร หรืออย่างน้อยที่สุดก็ไม่มี

ศัตรู เพราะว่า**ทานกุศลหรือจาคะที่จะเกิดขึ้นย่อมเกิดขึ้นด้วยพรหมวิหารธรรม กุศลในอดีตส่งผลปัจจุบันใจก็ต่อใจ** เรื่องนี้เคยมีอยู่ในสมัยพุทธกาลว่า

ในสมัยหนึ่งเกิดข้าวยากหมากแพง พระโมคคัลลานะรับอาสาพระพุทธเจ้าว่าพระภิกษุสงฆ์ อัตคัดขัดสนเหลือเกิน ภัตตาหารบิณฑบาตไม่ค่อยได้ ต้องฉันแต่ข้าวตูข้าวแห้ง อดอยากมาก เพราะข้าวยากหมากแพง ประชาชนอดอยาก เคยอาสาที่จะพาพระพุทธเจ้าด้วยฤทธิ์และคณะภิกษุสงฆ์ทั้งหมดไปบิณฑบาตที่อุตตรกุรุทวีป ไปอยู่ที่นั่นสักระยะหนึ่งเพื่อจะไม่อด แต่พระพุทธองค์ไม่ทรงอนุญาต ในขณะนั้นก็มีพระภิกษุสงฆ์จากทิศต่าง ๆ บ้างก็เดินทางมาเฝ้าพระพุทธเจ้าและมานมัสการพระเถระผู้ใหญ่ บางรายมาด้วยความซูบผอมเพราะอดอยาก บางรายก็มาด้วยความเปล่งปลั่ง เพราะมาจากถิ่นที่มีอยู่มีกิน ปรากฏว่ามีภิกษุสงฆ์ชุดหนึ่ง ความอดอยากมีน้อยเพราะว่าไปบิณฑบาตหมู่บ้านนั้น ปรากฏว่าประชาชนในหมู่บ้านนั้น ๆ ที่ยากจน เกิดความรู้สึกเวทนาสงสารภิกษุทั้งหลายเหล่านั้นเหมือนบุตร พยายามแบ่งภัตตาหารใส่บาตร ตัวเองก็แบ่งความอดอยากเอาไว้ส่วนหนึ่ง แบ่งภัตตาหารถวายพระไปส่วนหนึ่งเสมอ พระพุทธองค์ทรงทราบก็ทรงแสดงมูลเหตุที่พระภิกษุที่อยู่ในถิ่นกันดารแต่ไม่อดอยากนั้นว่า พระภิกษุชุดนี้เมื่ออดีตชาติได้เทเศษอาหารและตั้งจิตเป็นกุศลขอให้อาหารเป็นที่อิ่มหนำสำราญของมด มดเหล่านี้ได้รับอาหารจากพระภิกษุเหล่านี้พอยังชีวิต เมื่อเกิดมาในหมู่บ้านนั้นและพอดี

พระภิกษุเหล่านี้เกิดมาอีกชาติหนึ่งในสมัยพุทธกาล ได้ผ่านมาบิณฑบาต ชาวบ้านเหล่านั้นก็เกิดมีความรู้สึกเหมือนกับว่าเป็นลูกหลาน เกิดเวทนาพระขึ้นมามาก จึงใส่บาตรเป็นประจำ นี้แม้ว่าเราบริจาคทานตั้งจิตให้เป็นกุศล เป็นพรหมวิหาร แล้วให้ทานแก่สัตว์ดิรัจฉาน ยังได้อานิสงส์ถึงเพียงนี้ ถ้าเราหรือบุคคลใดบริจาคทาน ให้ทาน เสียสละทรัพย์สินเงินทองความสุขส่วนตนให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่นตามควรแก่ฐานะแล้ว ผู้นั้นไม่ว่าจะไปถิ่นแคว้นแดนไหนย่อมไม่ตกต่ำ ย่อมมีแต่มิตรคอยอุปการะทุกเมื่อเป็นอย่างน้อยที่สุด นอกจากนั้นทานกุศลในส่วนที่เป็นอามิสทาน ยังเป็นพลวปัจจัยส่งผลเป็นวิบากคือผลของกรรมดีให้เป็นมนุษย์สมบัติบังเกิดมีแก่ผู้มีปกติจากการบริจาคทานนั้นด้วย

มนุษย์สมบัติได้มาอย่างไร

มนุษย์สมบัติ มี **"รูปสมบัติ"** คือให้เป็นบุคคลที่งดงามด้วยกิริยามารยาท น่ารักน่าใคร่ ผิวพรรณ หน้าตา น่าดูน่าชม **"ทรัพย์สมบัติ"** และ **"คุณสมบัติ"** เพราะว่าให้ทานแก่บุคคลซึ่งจะสืบต่อหรือจะเจริญคุณความดีสืบต่อไป ให้ได้ทำความดียิ่ง ๆ ขึ้นไป ความดีนั้นย่อมมีผลสนองกลับเข้ามาสู่ผู้บริจาคทานนั้นเอง ผู้อุปการะหรือผู้อุปัฏฐากนั้นเอง ให้ได้รับผลเป็นคุณธรรมกลับมาเป็นสมบัติส่วนตนเรียกว่า **"คุณสมบัติ"** ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด รู้จักเอาตัวรอดได้ด้วยวิธีการอันชอบ และมี **"บริวารสมบัติ"** เป็นต้น

ทั้งนี้เพราะสืบเนื่องมาว่าทานกุศลกินความไปถึงคุณธรรมดีข้ออื่นอีก

บุญต่อบุญ

ทานกุศล เมื่อเราทำไปแล้วเราอุทิศส่วนกุศลให้กับสัตว์โลกใด ๆ ก็ตาม มีผลอุปมาเหมือนว่าเราจุดเทียนเล่มใหญ่ เมื่อเราอุทิศส่วนกุศลให้ผู้ใดหรือสรรพสัตว์โลกทั้งหลายไม่มีประมาณก็เหมือนกับเราเปิดประตูหน้าต่างให้สรรพสัตว์โลกทั้งหลายมาต่อเทียนกับเรา เมื่อสรรพสัตว์โลกทั้งหลายไม่ว่าจะเป็นมนุษย์ด้วยกัน เพื่อนมนุษย์ด้วยกัน ญาติพี่น้อง หรือเพื่อนสหธรรมิกคือผู้มีธรรมเสมอกัน หรือแม้แต่สัตว์โลกในหมู่อื่น ๆ ที่พอจะรู้บุญกุศลอันเรากระทำแล้วมาอนุโมทนาบุญได้ ได้ร่วมอนุโมทนา-บุญด้วย อุปมาเหมือนว่าสรรพสัตว์โลกอื่นทั้งหลายต่างก็มาขอต่อเทียนจากเรา แต่ละคนมีเทียนมาคนละเล่ม เมื่อเขามาต่อเทียนมากเท่าใด แสงสว่างจากคนอื่นสะท้อนถึงเราด้วยหรือไม่ ? เราย่อมจะสว่างยิ่งขึ้นไปอีก ฉันใดก็ฉันนั้น การอุทิศส่วนบุญมิได้ทำให้บุญหมดไป แต่กลับจะมีเพิ่มมากขึ้น และความมีเพิ่มมากขึ้นจะส่งผลให้จิตใจสว่างไสวมากขึ้น สะอาดบริสุทธิ์มากขึ้น ไม่เห็นแก่ตัว ส่วนผู้ที่มาอนุโมทนาบุญก็เป็นคนที่ไม่อิจฉาริษยา รู้ว่านี่เป็นคุณความดีก็อนุโมทนาคุณความดีเช่นนั้น เมื่อเป็นเช่นนี้ก็แปลว่า ดีต่อดีมาพบกันก็ยิ่งดีประเสริฐ **"การอุทิศส่วนบุญ"** และ **"การอนุโมทนาบุญ"** จึงจัดเป็นทานกุศลเหมือนกัน คำว่าทานกุศลจึงไม่จำเพาะแต่ว่าเสียสละ

ด้วยตนเองเท่านั้น เราอุทิศให้คนอื่นด้วยก็เป็นทานกุศล ผู้อื่นอนุโมทนาบุญกับเราด้วยก็เป็นทานกุศล และแม้ **"การขวนขวาย-ช่วยการบุญการกุศลโดยชอบ"** ก็เป็นบุญเช่นกัน นี่ก็เป็นทาน-กุศลเช่นกัน เช่นว่าทอดกฐินเราก็ช่วยกันคนละไม้คนละมือ ผ้าป่าสามัคคีก็ช่วยกันเป็นบุญเป็นกุศลหมด มาถึงสถาบันไม่นิ่งดูดาย เห็นอะไรรกรุงรังก็ช่วยกันเก็บ ช่วยกันแก้ไข เห็นต้นไม้มันเหี่ยวแห้งก็ช่วยกันรดน้ำ บุญกุศลเป็นของเราทั้งสิ้น นี่เรียกว่าขวนขวายช่วยการบุญ บุญกุศล ดีอย่างไร ? ช่วยอย่างนั้น ต้นไม้เจริญงอกงาม เราเองมานั่งธรรมะลมเย็น ๆ ก็อาจถึงธรรมะได้ หรือบุคคลอื่นมานั่งธรรมะลมเย็น ๆ ถึงธรรมะ ผลของกุศลที่เราช่วยทำนุบำรุงต้นไม้ก็สะท้อนถึงเราหมด เรียกว่าขวนขวายช่วยการบุญก็เป็นทานกุศล **บุญกุศลจากการชักนำผู้อื่นให้มาร่วมการบุญการกุศล และการอุทิศส่วนบุญอย่างนี้ ย่อมมีผลให้เป็นผู้เจริญด้วยบริวารสมบัติ** เพราะมีแต่พรรคพวก คำว่า **"บริวาร"** อย่าไปนึกว่ามีแต่ลูกน้อง หรือว่าคนอื่นทำบุญแล้วเราไปอนุโมทนาบุญกับเขา แล้วจะไปเป็นลูกน้องคนอื่นเขา คำว่าบริวาร จริง ๆ แท้ ๆ ณ ที่นี้หมายถึงผู้ที่จะมาอุปการะช่วยเหลือเราได้ เช่นเราไปชักจูงผู้หลักผู้ใหญ่มาทำบุญทำกุศล มีทานกุศล เป็นต้น อันนั้นผู้ใหญ่ที่มาย่อมเข้าใจในบุญกุศลมิตรจิตมิตรใจก็เกิดขึ้น ผลคือว่าต่อไปในกาลข้างหน้า เมื่อเรามีปัญหาใด ๆ มีอันตรายใด ๆ เราก็ได้สหายหรือเพื่อน คือผู้ใหญ่ที่สูงกว่าเราคอยช่วยเหลือเราแล้วแต่บุคคลที่เราชักชวน ที่สูงกว่าเราก็มี เสมอกับเราก็มี ต่ำกว่าเราก็มี

และผู้ที่อนุโมทนาบุญเรา อนุโมทนาบุญเฉย ๆ ก็ได้บุญ และบุญนั้นทำให้เราไปเป็นลูกน้องเขาหรือ ? อาจจะเป็นก็ได้ คำว่าบริวาร ณ ที่นี้มิได้กินความแต่ว่า "ลูกน้อง" อาจจะเป็นญาติเป็นมิตร เป็นลูกหลานเป็นเพื่อนสนิทก็ได้ แต่ว่าถ้าเราเองผู้อนุโมทนาบุญรู้จักขวนขวายที่จะทำบุญเองและที่จะเป็นหัวหน้าหรือผู้นำบุญด้วย ก็มีสิทธิ์ที่จะเจริญขึ้นตามฐานะได้ และเมื่อเป็นเช่นนี้ก็กลายเป็น **"บุญต่อบุญ"** ไม่ว่าจะอยู่ในที่ใดทำงานใด ๆ ก็ย่อมจะมีแต่ผู้อุปการะทั้งบุคคลเสมอกัน ต่ำกว่ากัน และสูงกว่ากัน บริวารสมบัติ ณ ที่นี้กินความหมายกว้างเช่นนี้ อย่านึกว่าบริวารคือลูกน้อง เป็นได้ทั้งนั้นไปตามส่วนของบุญ สมมติว่าขณะใดบุญบารมียังไม่ส่งถึงให้เราเป็นใหญ่เป็นโตถึงไหนก็แล้วแต่ เราก็อาจเป็นมิตร อาจเป็นลูกน้องญาติสนิทใกล้ชิดถึงสายโลหิตของผู้ที่ทำบุญทำกุศลนั้น ในขณะนั้นก็ได้เสวยผลบุญเป็นความสุขไปด้วยกันไม่เสียหายแต่อย่างใด

ผู้นำคนเกิดจากผลผู้นำบุญ

เมื่อใดบุญส่วนที่เรานำคนอื่นให้ผล บุญจากการที่เคยชักนำผู้อื่นให้ร่วมการบุญการกุศลหรือที่เราเคยอุทิศส่วนบุญนั้นก็ส่งให้เราได้ในลักษณะของผู้นำนั้นอยู่แล้ว ทานกุศลหรือจาคะคือการเสียสละ มีผลให้ได้ทั้งชำระจิตใจให้ใสสะอาดบริสุทธิ์จากกิเลส โดยเฉพาะอย่างยิ่งความโลภจัด ความเห็นแก่ตัวจัด ความทะยานอยากไม่รู้จักจบสิ้น ความสะสมจนเกินจำเป็น อัน

เป็นเหตุให้ต้องบริหารดูแล ปกปักษ์รักษาจนเกินจำเป็น ให้เป็นผู้มีความสันติสุขด้วยการรู้จักปล่อย รู้จักวาง รู้จักพอดี กิเลสตัณหาอุปทานก็ลดลงความสันติสุขก็เกิดขึ้นกับบุคคลเช่นนี้ เพราะความสันติสุข ถ้าไม่มีคุณธรรมดังกล่าวต่อให้ร่ำรวยเป็นเศรษฐี มหาเศรษฐี ต่อให้อยู่ในฐานะใด ๆ ย่อมมีความทุกข์น้ำตาไหลได้อยู่เสมอ โศกเศร้าอาดูรเสียยิ่งกว่าคนที่มีฐานะปานกลางเสียอีก ความสุขมิได้อยู่ที่ทรัพย์เสมอไป แต่อยู่ที่ความพอเหมาะพอดี ด้วยมนุษย์สมบัติทั้งสิ้นทั้งปวง และละเอียดขึ้นไปเป็นสวรรค์สมบัติ สูงขึ้นไปเป็นนิพพานสมบัติที่เป็นไปเช่นนั้นได้ก็ด้วยบุญ เมื่อทำมาก ๆ เข้า ใจก็จะใสสะอาดบริสุทธิ์ ธรรมชาติของบุญเมื่อใจใสสะอาดบริสุทธิ์ ธาตุธรรมของเราก็สะอาดบริสุทธิ์ไปตามด้วย **ดวงบุญอยู่ที่กลางกำเนิดธาตุธรรมเดิม ตรงศูนย์กลางกายของเรา** และดวงบุญนี้เมื่อประกอบการบุญการกุศลต่าง ๆ เช่นนี้ อย่างเช่นทานกุศลจนดวงบุญโตหนึ่งคืบของตัว จะกลั่นตัวเองหรือเรียกว่า "แก่กล้า" ดวงบุญจะกลั่นตัวเองอยู่ตลอดเวลาเป็น **"บารมี"** ได้ประมาณ ๑ องคุลีมือของผู้เป็นเจ้าของ และเมื่อบารมีนั้นแก่กล้ากลั่นตัวเองจนโตเต็มส่วน ๑ คืบของตัวเองโดยประมาณจะกลั่นตัวเองเป็น **"อุปบารมี"** ได้ ๑ องคุลีมือ และอุปบารมีเมื่อแก่กล้ามากเข้าเต็มส่วน ๑ คืบ จะกลั่นตัวเองเป็น **"ปรมัตถบารมี"** ได้ ๑ องคุลีมือของผู้เป็นเจ้าของโดยประมาณ และถ้าคุณความดี ๑๐ อย่างคือ **ทาน ศีล เนกขัมมะ ปัญญา วิริยะ ขันติ สัจจะ อธิษฐาน เมตตา อุเบกขา** เจริญแก่กล้าเป็นปรมัตถบารมีเต็มส่วน ๑ คืบของผู้เป็นเจ้าของ ผู้นั้นย่อมมีพลังหรือมีพลวปัจจัยที่จะให้ประพฤติปฏิบัติธรรมกำจัดกิเลสเป็นสมุจเฉทปหานได้ และสามารถบรรลุพระอรหัตผลได้ในชาตินั้น ในระดับปกติสาวก แต่ถ้าปรารถนาที่จะบำเพ็ญบารมีที่สูงไปกว่าปกติสาวก เมื่อตั้งจิตอธิษฐานบารมีนั้นไปแล้ว คุณความดีที่จะเป็นบุญเป็นบารมี อุปบารมี ปรมัตถบารมีนั้นก็มีขอบเขตที่ใหญ่ไปกว่าประมาณ ๑ คืบของตัวตามส่วน เช่น ผู้ปรารถนาเป็นเอตทัคคะคือ มีความชำนาญพิเศษ เป็นพระอสีติมหาสาวกหรือพระอัครสาวก หรือพุทธอุปัฏฐาก พุทธบิดา พุทธมารดาเป็นต้น สูงขึ้นไปเป็นพระปัจเจกพุทธเจ้าก็ต้องบำเพ็ญบารมีมากขึ้นไป **พระสัพพัญญูพุทธเจ้า เช่นพระพุทธเจ้าของเรานี้ก็ต้องบำเพ็ญบารมีนานถึงสี่อสงไขยแสนกัปป์จึงจะยังบารมีให้เต็ม เป็นปรมัตถบารมี สำหรับจะได้บรรลุพระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณเป็นพระสัพพัญญูพุทธเจ้าในชาตินั้น**

ทานปรมัตถ์

ความเสียสละ ความบริจาค เราจะดูผู้ที่มีบุญบารมีแก่กล้าเพียงใด ให้ดูว่าความเสียสละอย่างไม่เสียดาย และอิ่มใจอยู่ในความเสียสละนั้น ทั้งก่อน ขณะ และภายหลังกี่มากน้อย กล้าเสียสละด้วยใจอันบริสุทธิ์ด้วยศรัทธาในทานกุศลนั้นกี่มากน้อย หยิบยกเอาพระชาติสุดท้ายของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสุดท้ายก่อนที่จะบรรลุพระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณได้ทรงบำเพ็ญบารมีเฉพาะในส่วนทานปรมัตถบารมี เรียกว่า

"มหาบริจาค" หรือเรียกว่า "มหาปัญจบริจาค" บริจาคได้ทั้ง ๕ อย่าง คือ

๑ **ธนบริจาค** ทรงบริจาคทรัพย์สินเงินทอง ข้าวของ แม้กระทั่งข้าทาสบริวารให้เป็นทานได้ไม่เสียดาย มีจิตใจเปี่ยมด้วยทานกุศลด้วยศรัทธา ทั้งก่อน ทั้งขณะและภายหลัง เพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น

๒. **อังคบริจาค** ทรงเสียสละอวัยวะส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย กระทั่งเนื้อ หัวใจ นัยน์ตา ควักให้คนอื่นนับไม่ถ้วน โลหิตสละให้แก่คนอื่นนับไม่ถ้วน แม้ศีรษะของพระองค์ได้ถวายให้เป็นทานแก่ผู้อื่นมาแล้วนับไม่ถ้วนเช่นกัน เพื่อยังพระบารมีให้เต็ม

๓. **ชีวิตบริจาค** แม้ชีวิตก็ทรงบริจาคสละให้เป็นทานได้ และทรงสละให้มาแล้วนับครั้งไม่ถ้วน

๔. **ปุตตบริจาค** บุตรก็ทรงบริจาคได้และทรงบริจาคมาแล้ว

๕. **ทารบริจาค** ภรรยาก็ทรงสละได้ ให้เป็นทานได้ ใครมาขอให้ไปหมดในสมัยที่เสวยพระชาติเป็นพระมหาเวสสันดร ท่านบริจาคให้หมดแม้บุตร ภรรยา ซึ่งเสมอด้วยลมปราณ ก็บริจาคเสียสละ

ทานบารมี

ความบริจาคเหล่านั้นเป็นผลดีอย่างใดในการบำเพ็ญบารมี เบื้องต้นคนที่ไม่มีทานบารมี หรือไม่มีทานกุศล ความ

ขัดสนกันดารมันเกิดขึ้น แม้จะบวชเป็นพระก็อดอยาก ถ้าดูให้ละเอียดแล้วบางทีจะทราบว่าพระที่ไปธุดงค์ถ้าเป็นผู้มีทานบารมีจะไม่อด หมายถึงไปโดยธรรมมิได้หมายถึงไปอย่างอธรรม ถ้าโดยอธรรมหมายถึงไปธุดงค์เข้าเมือง เข้าตลาด ปักกลดอยู่ชายบ้าน มีศีลไม่บริสุทธิ์ อย่างเช่นพระที่อยู่ในวัดบางทีพระลูกวัดเพื่อนสหธรรมิกไปทำความเสียหายมาก กระเทือนถึงพระอื่น ๆ บิณฑบาตแล้วไม่ได้ แสดงว่าพระที่เป็นเพื่อนสหธรรมิกกันเวลาเมื่อสมัยเขาให้ทานกันก็อาจเคยเข้าไปขัดข้อง ขัดทางบุญเขา ผลจึงปรากฏออกมาว่าพระลูกวัดองค์หนึ่งไปทำเสีย ทำให้ประชาชนขาดความเลื่อมใสศรัทธา พระอื่น ๆ เหล่านั้นเวลาไปบิณฑบาตที่ไหน พอเขารู้ว่าอยู่วัดเดียวกันเลยไม่ให้ได้รับภัตตาหารไปด้วย ทานกุศลที่ไม่ได้ทำเองด้วยแล้วยังขัดทางบุญกุศลของผู้อื่นอีกด้วยจึงมีผลเช่นนี้ ถ้าว่าผู้มีทานกุศลหรือมีทานบารมี บางทีท่านไปในป่าลึก ๆ เป็นผู้มีศีลบริสุทธิ์ด้วยก็ปรากฏว่าอมนุษย์มาใส่บาตร เทพยดามาใส่บาตร พระที่เล่าหรือข่าวที่ว่านี้เป็นเรื่องที่เชื่อถือได้พอสมควร นี่เป็นทานกุศลในส่วนของอามิสทานอย่างเดียว

๒. การให้ธรรมและการให้อภัยเป็นทาน ชื่อว่า ธรรมทาน และ อภัยทาน

ในพระธรรมบทพระพุทธองค์ทรงแสดงไว้ **"สพฺพทานํ ธมฺมทานํ ชินาติ"** ธรรมทานชนะการให้ทานอื่นทั้งปวง

อย่างไรจึงเรียกว่า **"ธรรมทาน"?**

๑) **ปฏิบัติธรรมเองเพื่อชำระกิเลสออกจากกาย วาจา**

ใจ ของตนเอง ตั้งตนอยู่ในคุณความดี เป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น เรียกว่าแจกธรรมะ ซึ่งตรงกันข้ามกับผู้ที่ดำเนินชีวิตประจำวัน พูดแต่คำพูดไม่ดี ทำแต่กรรมที่ไม่ดี คิดแต่ความคิดที่ไม่ดีมาตลอด ประพฤติปฏิบัติตัวอย่างที่เลวแก่ผู้อื่น ชื่อว่าแจกอธรรม ธรรมทานต้องปฏิบัติเองเพื่อละชั่ว ทำดี ทำใจให้ใส เพื่อชำระกิเลสหยาบ กลาง และละเอียด ๆ ยิ่งขึ้นไปถึงวิสุทธิคือความบริสุทธิ์แห่งใจ แล้วจึงจะสันติสงบ และจะถึงนิพพานคือความดับกิเลสไม่มีเหลือ จะถึงนิพพานต้องเป็นลำดับจนถึงที่สุดอย่างถาวร นี่เรียกว่าธรรมทาน เบื้องต้นเป็นปฐมคือทำความดี ละชั่ว ทำใจให้ใสเองทั้งหมด และเป็นตัวอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น

๒) แล้วยังให้การแนะนำสั่งสอนอบรมผู้อื่นให้ประพฤติปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบตามพระธรรม พระวินัย และสนับสนุนอุปการะแก่ความประพฤติปฏิบัติดีปฏิบัติชอบเช่นนั้นของบุคคล หรือคณะบุคคล ผู้ที่กำลังเพียรประพฤติปฏิบัติธรรมเพื่อชำระกิเลสแห่งทุกข์นั้นให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป ตรงนี้ก็ยิ่งด้วยธรรมทานไปอีก

สุดยอดของทาน

ความสนับสนุนด้วยทั้งธรรมทานกับด้วยอามิสทานสูงขึ้นไปเพียงใดย่อมยังผลให้เจริญด้วยบุญบารมี อุปบารมี ปรมัตถบารมีเจริญแก่ตนเร็วขึ้นไปเพียงนั้น ผู้ที่ประกอบอามิสทานเฉย ๆ เป็นความดีชั้นต้น ถ้าได้ประกอบธรรมทานอันเป็นคุณความดีชั้นกลางและชั้นสูงเข้าไปด้วย รวมเป็นคุณ

ความดีชั้นที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ ถึงที่สุด และยิ่งไปสนับสนุนบุคคลก็ดี คณะบุคคลก็ดีที่ทั้งประพฤติธรรมเองด้วย อบรมสั่งสอนคนอื่นด้วย กว้างขวางเพียงใด หากให้การทำนุบำรุงบุคคลหรือคณะบุคคลเช่นนั้น บุญกุศลที่เกิดขึ้นกับตนย่อมทับทวีทั้งในส่วนที่เป็นคุณความดีของตนเองโดยตรง และในส่วนที่เป็นคุณความดีกับผู้ที่เราอุปการะ คณะบุคคลที่เราอุปการะนั้นได้ประกอบคุณความดียิ่ง ๆ ขึ้นไป บุญบารมีก็ยิ่งเพิ่มส่วนเป็นอัตราบวกหรืออัตราทวีคูณแก่เราต่อไปตามลำดับ นี่คือธรรมทานที่เป็นยอดของทานกุศล เมื่อทำทั้งอามิสทานด้วยและธรรมทานด้วยย่อมจัดว่าเป็นเลิศ ถ้าทำนุบำรุงบุคคลและคณะบุคคลก็ดี หรือบุคคลทั่วไปก็ดี หรือผู้ประพฤติธรรม ผู้แนะนำสั่งสอนคนอื่น ณ ที่ใด ๆ ก็ตาม ต้องดูไปอีกว่าบุคคลนั้น ๆ ไม่ว่าจะเป็นฆราวาส พระภิกษุ สามเณร อุบาสก อุบาสิกา ใด ๆ ก็ตามว่าเจตนาความคิดอ่านในความประพฤติปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบที่จะประพฤติปฏิบัติให้ยิ่ง ๆ ขึ้นไป บริสุทธิ์สมบูรณ์และบริบูรณ์เพียงใด ถ้ายิ่งบริสุทธิ์เราไปทำนุบำรุง ผลก็ยิ่งเกิดแก่เราอย่างบริสุทธิ์ คือไม่มีส่วนเสีย และหากเราต้องเวียนว่ายตายเกิดเราก็จะได้อยู่ในหมู่คนกลุ่มคนที่มีสติปัญญาอันเห็นชอบ นำเราไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองและสันติสุขแต่อย่างเดียว ไม่ประกอบด้วยทุกข์ ไม่ประกอบด้วยโทษ ไม่ประกอบด้วยภยันตรายเพียงนั้น

อย่างไรเรียก **อภัยทาน ?**

ก็เมื่อบุคคลเจริญคุณธรรมขึ้นด้วยทานกุศล ศีลกุศล และภาวนากุศลเพื่อละชั่ว ทำดี ฝึกอบรมจิตใจให้ผ่องใสและ

อบรมปัญญาให้บริสุทธิ์ยิ่งขึ้นเพียงใด ความเข้าใจ ความซึ้งใจในบาปบุญคุณโทษก็เจริญมากขึ้น และพรหมวิหารธรรมอันมีเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ก็เจริญขึ้นเป็นบุญบารมี เป็นเมตตาบารมี และอุเบกขาบารมี อุปบารมี และปรมัตถบารมียิ่งขึ้นเพียงนั้น ความเห็นอกเห็นใจเข้าใจในความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของสัตว์โลกผู้ยังมีจักษุอันมืดบอดด้วยความหลงผิด จึงคิดผิด พูดผิด ทำผิด ๆ ในเราก็มีมากขึ้น ความรักปรารถนาให้สัตว์โลกเป็นสุขด้วยเมตตาพรหมวิหารธรรม และความเวทนาสงสารปรารถนาให้สัตว์โลกให้พ้นจากความทุกข์ด้วยกรุณาพรหมวิหารธรรม แม้จะถูกกร้าวร้าว ปรามาส ล่วงเกิน และถูกก่อกรรมทำเข็ญแก่ตนมาแล้วมาก จากทั้งในอดีต ปัจจุบันและอนาคตเพียงใด ย่อมไม่ติดใจโกรธพยาบาทยิ่งขึ้น และสามารถอดทน อดกลั้นต่อความกร้าวร้าว ปรามาส ล่วงเกินความเบียดเบียนจากสัตว์โลกทั้งหลายเหล่านั้น พร้อมกับการให้อภัยแก่สัตว์โลกทั้งหลายผู้ล่วงเกิน และผู้เบียดเบียนโดยรอบทั้งหลายเหล่านั้น ได้มากขึ้นเพียงนั้น จนถึงวางใจเป็นอุเบกขาไม่ยินดี ยินร้ายได้มั่นคง นี้ชื่อว่า "อภัยทาน" จัดเป็นทานอันเยี่ยมยอดไปอีก

พุทธประวัติเกี่ยวกับอภัยทาน

มีความปรากฏในพระธรรมบทว่า พระพุทธองค์ได้ทรงเป็นผู้มีอภัยทานเป็นเยี่ยมด้วยทานปรมัตถบารมี ตลอดถึงเมตตาและอุเบกขาปรมัตถบารมีอันได้อบรมมาดีแล้วเป็น

เวลาถึง ๔ อสงไขยแสนกัปป์ พระองค์ทรงได้รับการก่อกวนล่วงเกิน เบียดเบียนจากพระเทวทัตในระหว่างที่ทรงบำเพ็ญบารมีอยู่นับครั้งไม่ถ้วน จนแม้ถึงสมัยพุทธกาลที่ทรงบรรลุพระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณแล้ว ขณะเมื่อพระพุทธองค์ยังทรงดำรงพระชนม์อยู่ก็ทรงรับพระเทวทัตให้เข้ามาบวชเป็นภิกษุในพระพุทธศาสนา แม้จะทรงทราบเหตุแห่งพระเทวทัตว่าจะมาก่อกรรมทำเข็ญอีก แต่ด้วยพระเมตตาและพระกรุณาว่า หากพระเทวทัตมิได้บวชเป็นภิกษุในพระพุทธศาสนาแล้วจะกระทำการก่อกรรมทำเข็ญหนักยิ่ง อันจะมีโทษหนักโดยที่พระเทวทัตก็จะมิได้กระทำปัจจัยที่เป็นบุญกุศลให้เป็นนิสสัยปัจจัยในภพชาติต่อไปอีก จึงทรงรับพระเทวทัตให้บวชและเมื่อบวชมาแล้วก็ก่อกรรมทำเข็ญ ล่วงเกิน เบียดเบียนพระพุทธองค์อีกมากจนได้ ทั้ง ๆ ที่ในอดีตชาตินั้นได้กระทำผิดต่อพระพุทธเจ้าถึงต้องธรณีสูบลงสู่อเวจีมหานรกมามากแล้ว ก็ยังกระทำผิดต่อพระพุทธเจ้าอีกมากมายหลายประการ เช่น กลิ้งก้อนหินใส่พระพุทธเจ้าหมายจะฆ่าพระพุทธองค์ แต่ไม่สำเร็จ เพียงแต่พระบาทห้อพระโลหิต ให้คนปล่อยช้างนาฬาคีรีที่กำลังตกมันให้ฆ่าพระองค์ แต่ไม่สำเร็จ เพราะช้างนาฬาคีรีกลับคุกเข่าถวายบังคมพระองค์ สุดท้ายจึงขออำนาจในการปกครองสงฆ์เองแทนพระพุทธเจ้า แต่พระพุทธองค์ไม่ทรงอนุญาต จึงคิดอุบายที่จะทำสังฆเภทโดยแกล้งขอวัตถุ ๕ ประการ ได้แก่

(1) **ขอให้พระภิกษุทั้งหลายจงเป็นผู้อยู่ป่าตลอดชีวิต**

(2) **ขอให้พระภิกษุทั้งหลายจงเป็นผู้เที่ยวไปเพื่อ**

บิณฑบาตตลอดชีวิต

(3) **ขอให้พระภิกษุทั้งหลายจงเป็นผู้ทรงผ้าบังสุกุลตลอดชีวิต**

(4) **ขอให้พระภิกษุทั้งหลายจงเป็นผู้อยู่ ณ โคนต้นไม้ตลอดชีวิต**

(5) **ขอให้พระภิกษุทั้งหลายจงไม่ฉันปลาและเนื้อตลอดชีวิต**

ครั้นเมื่อพระพุทธองค์ไม่ทรงอนุญาต ก็ถือโอกาสชักชวนพระภิกษุผู้บวชใหม่ ผู้ยังไม่รู้พระธรรมวินัยอันพระพุทธองค์ตรัสและบัญญัติไว้ดีแล้วดีพอ ให้เห็นว่าพระพุทธองค์ไม่ทรงเคร่งครัดในพระธรรมวินัยสู้พระเทวทัตไม่ได้ ถ้าใครต้องการพ้นจากทุกข์ก็จงไปกับพระเทวทัต พระภิกษุผู้บวชใหม่ยังมิได้เรียนรู้พระธรรมวินัยดีพอประมาณ ๕๐๐ รูปก็เห็นดีเห็นงามไปด้วย เลยชักชวนกันไปกับด้วยพระเทวทัต พระเทวทัตได้ยังสงฆ์คือหมู่ภิกษุให้แตกแยกกันแล้ว ชื่อว่า **สังฆเภท**

เมื่อได้ภิกษุผู้เป็นบริวาร ๕๐๐ ไปแล้วสู่คยาสีสะประเทศ พระเทวทัตและบริวารก็เลี้ยงชีวิตอยู่ด้วยการหลอกลวงชาวบ้านผู้มักศรัทธาแต่ในวัตถุอันเศร้าหมอง (ลูขัปปมาณิกา) ว่า พวกตนนี้แหละเป็นผู้เคร่งครัดในพระธรรมวินัย คือในวัตถุ ๕ ประการที่เคยทูลขอกะพระพุทธเจ้า แต่พระองค์ไม่ทรงอนุญาตนั้น แล้วยังแสดงตนประหนึ่งว่าเป็นพระพุทธเจ้าเสียเองอีก คือนั่งบนอาสนะอันจัดไว้แบบพระพุทธ โดยให้มีพระอัครสาวกซ้ายขวา และแวดล้อมด้วยหมู่พระภิกษุเพื่อแสดงธรรม ด้วย

การเยื้องกราย คือด้วยพุทธลีลาอย่างพระพุทธเจ้า พระพุทธองค์ได้ตรัสให้ภิกษุทั้งหลายทราบว่า เทวทัตนั้นมิใช่ว่าจะทำตามพระองค์ในคราวนี้ แต่ว่าได้ทำตามพระองค์มาแล้วแต่อดีตชาติ และได้ทรงเล่านทีจรกากชาดกว่า ในอดีตชาติที่พระพุทธองค์ได้ทรงเสวยพระชาติเป็นกาน้ำ ชื่อว่า **วีรกะ** ผู้เที่ยวไปทั้งในน้ำและบนบก ผู้บริโภคปลาดิบเป็นปกติ มีกาตัวหนึ่งชื่อ **สวิฏฐกะ** เห็นกาน้ำวีรกะบริโภคปลาดิบอยู่เป็นประจำ อยากจะบริโภคเช่นนั้นบ้าง จึงทำตาม (ดำน้ำ หาปลา) อย่างกาน้ำ จึงถูกสาหร่ายพันติดตัวตาย

ต่อมาพระพุทธเจ้าได้ทรงให้พระอัครสาวกทั้ง ๒ คือ พระสารีบุตร และพระมหาโมคคัลลานะ ไปแสดงธรรมและสั่งสอนพระภิกษุ ๕๐๐ รูปผู้บวชใหม่นั้น ผู้ยังรู้เท่าไม่ถึงการณ์จึงไปอยู่กับพระเทวทัตที่คยาสีสะประเทศ ให้เข้าใจทั่ว แล้วพาเหาะกลับมาทางอากาศสู่พระเชตวันวิหาร พระภิกษุคู่หูของพระเทวทัตชื่อ **โกกาลิกะ** ไม่พอใจที่พระเทวทัตไปคบหาสมาคมกับพระอัครสาวกทั้ง ๒ แต่ก่อน เป็นเหตุให้พระอัครสาวกทั้ง ๒ มานำภิกษุผู้บริวารกลับไปได้ จึงตีเข่าที่ยอดอกของพระเทวทัตจนกระอักเลือดและป่วยหนัก ภายหลังพระเทวทัตจึงสำนึกในความชั่วของตนและสำนึกในพระคุณของพระพุทธเจ้าได้ จึงขอให้ลูกศิษย์ยกตนขึ้นใส่เตียงน้อยและให้พาไปเฝ้าพระพุทธเจ้าโดยสำนึกว่า

พระพุทธองค์นั้น มิได้ทรงมีความอาฆาตแม้สักเท่าปลายผมในตน (พระเทวทัต) ผู้กระทำผิดแล้วในพระองค์มา

ตลอด และว่าพระผู้มีพระภาคเจ้านั้นทรงมีพระทัยเสมอกันหมดในชนทั้งปวง ไม่ว่าจะเป็นพระเทวทัต หรือว่านายขมังธนูผู้พระเทวทัตให้ไปประทุษร้ายพระองค์ โจรองคุลีมาล ช้างนาราคีรี หรือว่าพระราหุลผู้เป็นพระราชโอรส

แต่ว่าพระเทวทัตก็ไม่มีโอกาสได้เข้าเฝ้าพระพุทธเจ้า เพราะผลแห่งกรรมชั่วอันหนักที่กระทำผิดในพระพุทธองค์หลายประการ ชื่อว่ากระทำ **อนันตริยกรรม** จึงถูกธรณีสูบที่สระโบกขรณี ก่อนที่จะถึงพระวิหารเชตวันเพียง ๑ คาวุต (ประมาณ ๑๐๐ เส้น) ขณะเมื่อถูกธรณีสูบเข้าสู่แผ่นดินลงจนถึงคางแล้วก็พอมีสติ จึงตั้งจิตอธิษฐานขอถึงพระพุทธเจ้าเป็นที่พึ่ง และขอบูชาพระพุทธเจ้าด้วยกระดูกคางของตน แล้วได้ไปบังเกิดในอเวจีมหานรก อันมีเหล็กแหลมขนาดเท่าต้นตาลแทงทะลุตลอดซ้าย-ขวา หน้า-หลัง ล่าง-บน ตรึงอยู่ เสวยผลกรรมชั่วอันทารุณแสบร้อน จากไฟนรกอันร้อนแรงเผาไหม้ (แต่ไม่ตาย) อยู่ชั่วกาลนาน

แม้ว่าพระเทวทัตจะได้กระทำผิดในพระพุทธเจ้ามาตลอด พระพุทธองค์ก็มิได้ทรงถือเป็นข้อโกรธพยาบาทแม้แต่สักเท่าปลายแห่งเส้นผม ทรงมีพระทัยสม่ำเสมอ เปี่ยมด้วยพรหมวิหารธรรมและอภัยทานอันเยี่ยม ไม่ยินดียินร้าย แม้พระเทวทัตถึงซึ่งความวิบัติฉิบหายเพราะผลแห่งกรรมชั่วของตน

ทำทานอย่างผู้มีปัญญา

พระพุทธองค์ทรงแสดงไว้ในธรรมบทว่า ทานที่เลือกให้

พระตถาคตเจ้าทรงสรรเสริญเรื่องนี้ เป็นเรื่องที่ฟังดูแล้วเหมือนใจแคบที่ไปเลือกให้ทานแต่ที่ดี ๆ ทุกอย่างที่เราจะดำเนินไปในชีวิตของเรานี้ **เราต้องใช้สติปัญญาว่าทำอย่างไรจึงจะดีที่สุด จะเสียน้อยที่สุดเป็นธรรมดา เพราะผู้มีปัญญาก็ย่อมคิดถูก พูดถูก เห็นถูก ทำถูก ความเจริญรุ่งเรืองก็เกิด แต่ถ้าคิดผิด รู้ผิด เห็นผิด ทำผิด เข้าไป ผลที่ไม่ดีก็ปรากฏขึ้นตามส่วน** เหมือนกับเราปลูกต้นไม้ ถ้าพันธุ์ดีปลูกในพื้นที่ดินดีด้วย บรรยากาศดีและเราขยันทำนุบำรุงด้วย ผลไม้ที่ออกมาก็ย่อมดี ดีทั้งคุณภาพและปริมาณเป็นของธรรมดา พระพุทธองค์ได้ทรงแสดงไว้มีในสังยุตตนิกาย สคาถวรรค มีว่า **"วิเจยฺย ทานํ สุคตปฺปสตฺถํ"** แปลความว่า **การเลือกให้อันพระสุคตทรงสรรเสริญ** ต้องเลือกให้ ถ้าให้กับคนพาล คือคนที่คิดไม่ดีทำไม่ดี หลอกลวงเขา คิดจะหาแต่เล่ห์เหลี่ยมหลอกลวงเขาและทำก็ทำไม่ดี ไม่ซื่อสัตย์ ไม่สุจริต ไม่บริสุทธิ์ใจ แม้กระทั่งพระภิกษุสงฆ์ เป็นต้น ถ้าเราให้โดยไม่เลือก ไม่ดูให้ดี บางทีเราอาจไปเจอคนพาลแบบคุด ๆ ที่เรามองผ่าน ๆ ไม่เห็น อย่างนี้มีได้เป็นได้ หรือแม้แต่เราจะให้ทานบุคคลทั่วไปก็เป็นของธรรมดา ถ้าเราให้คนมีจิตใจชั่วก็ทำให้เขาไปทำความชั่วต่อ มีกำลังไปทำความชั่วต่อ ถ้าให้คนดีเขามีกำลังที่จะทำความดีต่อ แล้วเราจะเลือกให้ใคร ? มันเป็นธรรมชาติ คือเราต้องเลือกในทางที่ดีที่สุด แม้คณะบุคคล จะเป็นภิกษุก็ดี สามเณรก็ดี อุบาสก-อุบาสิกาก็ดี ก็ต้องดูเช่นนั้นเหมือนกัน แต่มิได้หมายความว่ามานั่งเลือกเสมอไป การให้ย่อมได้บุญเสมอไป แต่บุญที่จะได้จะ

เป็นไปตามคุณภาพของผู้ให้และผู้รับ ทั้งสิ่งที่ให้และทั้งเจตนาผู้ให้บริสุทธิ์ใจต้องการให้เป็นทานด้วยใจศรัทธา ปรารถนาให้เขาเป็นสุข ปรารถนาให้เขาพ้นทุกข์ ให้เขาเจริญรุ่งเรืองยิ่ง ๆ ขึ้นไป เจตนาของผู้ให้ดี และเป็นผู้มีศีล มีธรรม มีปัญญา ปัญญาเป็นเรื่องสำคัญ มีปัญญาจึงให้และให้คนที่ควรให้ ถ้าให้เช่นนี้จะเป็นเช่นไร ? เวลาที่เราไปในถิ่นแคว้นแดนไหน จะพบกับผู้มีคุณธรรมเช่นนั้น หรือเราเกิดในภพชาติใด เมื่อเรายังไม่บรรลุอรหัตผล ยังไม่ได้เข้าอนุปาทิเสสนิพพาน ถ้าเกิดชาติใดไปพบใคร คณะใดเข้าถ้าเราไปอยู่ในคณะที่ตั้งใจแต่จะประพฤติแต่คุณความดี ไม่มีคดในข้องอในกระดูก พระบาลีท่านว่า **"วงฺก"** คด ๆ โค้ง ๆ ถ้าเป็นภิกษุกระทำนอกรีตนอกรอยของสมณะ ด้วยความเลี้ยงชีพในทางไม่สมควร คด ๆ งอ ๆ ไม่ตรงตามพระธรรมวินัย ชื่อว่า **"อเนสนา"** ก็ต้องพิจารณาดูให้ดี ถ้าเช่นภิกษุอวดอุตตริมนุสสธรรม โดยตรงหรือโดยอ้อมเพราะเหตุแห่งการเลี้ยงชีพ หรือออกปากขอของต่อคนไม่ควรขอ หรือในเวลาที่ไม่ควรขอ อย่างนี้ถ้าดูไม่ดีจะไม่เห็น ต้องดูให้ดีจึงเห็น เพราะฉะนั้นถ้าเราไปเจอสิ่งที่คด ๆ หรือไปทำบุญกับคนคด ๆ เราก็จะได้ไปอยู่ในหมู่คนคด ๆ และจะไม่สบายไปตลอด แต่ถ้าเรามองดูว่าที่ไหนไม่คด ทั้งบุคคลทั้งคณะบุคคลทั้งเจตนา ทั้งกิจกรรมเป็นไปด้วยความบริสุทธิ์ใจ ถ้าเราไปทำบุญกับท่าน หรือทำนุบำรุงท่าน และกิจกรรมอันดีของท่านเมื่อไปเกิดในภพใดชาติใดก็เจอแต่คนดี ๆ เช่นนั้นก็จะสบายไปด้วยกัน จะไม่ไปในทางทุกข์

ทานที่บริสุทธิ์

พระพุทธเจ้าท่านทรงแสดงไว้ว่า ทานนั้นต้องเลือกให้ แต่ความที่เลือกให้ บางทีเราก็ให้บุคคลอื่นซึ่งเราไม่รู้ว่าเขาเป็นพาลหรือไม่ เราให้ด้วยใจเมตตา เราก็ได้บุญเหมือนกัน อย่างเช่นพระภิกษุในสมัยพุทธกาลที่เคยได้ให้ทานกับมด อย่างเรื่องที่เล่าให้ฟัง ให้เศษอาหารกับมดก็ยังได้อานิสงส์ถึงเพียงนั้น พระพุทธองค์ทรงแสดงเหตุปัจจัยและผลแห่งการให้ทานไว้หลายประการคือ

ถ้าเราให้ทานในฐานะที่ผู้ให้มีจิตใจบริสุทธิ์ ด้วยเจตนาบริสุทธิ์ประการหนึ่ง ผู้รับก็เป็นผู้บริสุทธิ์ใจ บริสุทธิ์กาย บริสุทธิ์วาจา ตั้งใจประพฤติปฏิบัติไปในแนวทางที่ถูกต้องบริสุทธิ์ไม่คดไม่งอด้วยเจตนาความคิดอ่านทั้งหลาย ประการหนึ่งและสิ่งที่ให้เป็นของบริสุทธิ์ คือที่เราได้มาโดยบริสุทธิ์ อีกประการหนึ่ง แล้วเราก็ให้หรือถวายไปด้วยความบริสุทธิ์ใจและเจตนาบริสุทธิ์ ๓ ประการ ความบริสุทธิ์ ๓ ประการนี้เกิดขึ้นแก่ผู้ให้ทานคนใด ผลทานย่อมบังเกิดผล เป็นความสุขความเจริญแก่ผู้ให้นั้นอย่างสมบูรณ์ยิ่ง ไม่มีความเสื่อม ยิ่ง ๆ ขึ้นไปจากทานกุศล เป็นทานบารมี อุปบารมี ปรมัตถบารมี และยังช่วยส่งเสริมบารมีอื่น ๆ เช่น ศีลบารมี ฯลฯ ให้เจริญก้าวหน้าไปด้วย เราจะดำเนินชีวิตอย่างไรก็ไม่ยากจน มีแต่สุข สมบูรณ์บริบูรณ์ด้วยมนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ นิพพานสมบัติ เรื่อยไปแม้เจริญรุ่งเรืองด้วยสมบัติดังกล่าวก็ไม่หลง จึงไปดีเช่นนี้ไม่ยากจนด้วย และแม้จะร่ำรวยอยู่ในฐานะที่สูงเพียงใดก็ไม่หลง

เมื่อไม่หลงก็เป็นบารมี อุปบารมี ปรมัตถบารมี มารักษาศีล ภาวนาย่อมทำได้สะดวก ถ้าเดือดร้อนมาก ๆ จะมาไม่ได้ รักษาศีลก็ไม่ได้ พอรักษาไป รักษาไป ประเดี๋ยวเกิดความทุกข์ร้อนหนักขึ้นมาก็ต้องทำความไม่ดี ศีลก็ผิด แต่ทว่าไม่เดือดร้อนด้วยทรัพย์สินเงินทอง ข้าวของ หรือด้วยมนุษย์สมบัติ อย่างน้อยก็ด้วยคุณสมบัติ จะยากจนข้นแค้นก็ไม่อับจน เพราะมีสติปัญญารักษาตนได้ อยู่ได้ด้วยความสุขสบาย หรือถึงซึ่งความเจริญได้ในกาลภายหลัง

ทานกุศลเช่นนี้ ทั้งที่เป็นอามิสทาน ธรรมทาน และอภัยทานย่อมบังเกิดผลหลายประการคือ

ประการแรก คือ เป็นวิบาก คือให้ผลเป็นความสุขความเจริญแก่ตนด้วยมนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ นิพพานสมบัติ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว

ประการที่สอง ให้ผลเป็นความสะอาดบริสุทธิ์แห่งจิตใจปราศจากกิเลส หรือลดกิเลสคือ ความโลภอย่างยิ่ง ความเห็นแก่ตัวอย่างจัด ความตระหนี่เหนียวแน่น ให้เป็นบุคคลที่มีจิตใจกว้างขวาง มีจิตใจอันปล่อยวาง เมื่อบุคคลมีจิตใจอันปล่อยวางได้เพียงใด การจะเจริญสมาธิและปัญญาเป็นไปได้โดยง่ายเพียงนั้น ย่อมทำให้ศีลเจริญ สมาธิเจริญและเนกขัมมะเจริญ ก็เป็นศีลบารมี เนกขัมมะบารมี อุปบารมี ปรมัตถ์บารมี และปัญญาก็เจริญ บารมีอื่น ๆ ก็เจริญตามกันไปด้วย อาการอย่างนี้ สำหรับข้อที่ ๑ และข้อที่ ๒ พระพุทธองค์ทรงแสดง เวลาพระให้พร **อคฺคสมึ ทานํ ททตํ อคฺคํ ปุญฺญํ ปวฑฺฒติ อคฺคํ อายุ จ วณฺโณ จ ยโส กิตฺติ สุขํ พลํ** แปลความว่า **บุญอันเลิศย่อมเจริญแก่บุคคลผู้ให้ทานด้วยวัตถุอันเลิศ อายุ วรรณะ เกียรติ สุข กำลังอันเลิศก็เจริญด้วย** เป็นมนุษย์สมบัติ เจริญรุ่งเรืองด้วยอายุ วรรณะ สุขะ พละ เกียรติยศ ทั้งหลายทั้งปวงเจริญตามกันไปหมด

ประการที่สาม ที่ว่าทานให้เลือกทำ มีข้อพิเศษอยู่ข้อซึ่งพระพุทธองค์ได้ทรงแสดงไว้มีปรากฏใน ขุททกนิกายชาดกว่า **ผู้ใดไม่ให้ทานในคนที่ไม่ควรให้ ย่อมให้ในคนที่ควรให้ ผู้นั้นแม้ประสบความเสื่อมเพราะภยันตรายย่อมได้สหาย ผู้ใดไม่ให้ทานในคนที่ควรให้ ย่อมให้ในคนที่ไม่ควรให้ ผู้นั้นประสบความเสื่อม เพราะภยันตรายย่อมไม่ได้สหาย เพราะว่าความเป็นสหายในคนพาลไม่มี** พระพุทธองค์ตรัสอีกบทหนึ่งว่า **นตฺถิ พาเล สหายตา** แปลความว่า **คุณเครื่องแห่งความเป็นสหายย่อมไม่มีในเพราะคนพาล** คนพาลคือคนคด คนทุจริต คนไม่จริงใจ มักคิดชั่ว คิดไม่ดี จะขบถคดโกงผู้อื่นเสมอ หลอกได้ก็หลอก ตุ๋นได้ก็ตุ๋น พูดก็พูดในทางไม่จริงใจ พูดอย่างทำอีกอย่าง และมักกระทำกรรมที่ไม่ดีต่อหน้าคนทำดีอย่างหนึ่ง ลับหลังก็ทำไม่ดี นี่เป็นลักษณะของคนพาล ถ้าไปทำบุญทำทานให้กับคนเช่นนี้ก็ได้บุญในส่วนที่ให้เขามีกำลัง เราก็มีกำลัง แต่สติปัญญาสะท้อนกลับมาถึงเรา เพราะเราไปบำรุงอย่างนั้น เวลาเราเกิดมีภยันตรายขึ้นมา เราจะหาที่พึ่งก็มีแต่คนพาลคนคด พวกนี้ก็หนีหน้าหมด บางทีกลับซ้ำร้าย มาทำลายเหยียบย่ำเราเสียอีก จะหาคนจริงใจคนที่เป็นกัลยาณมิตรที่แท้จริงไม่ได้ มีแต่มิตรเทียม แต่ถ้าให้ทานกับคนที่ควรให้ ไม่ให้

กับคนที่ไม่ควรให้ คือคนพาล คือไม่ให้เช่นนั้นแล้ว เวลาเราประสบอันตรายก็จะได้เพื่อนที่เป็นคนดี มีผู้อุปการะมีผู้เกื้อหนุนอย่างนี้เป็นต้น นี่เป็นธรรมที่พระพุทธองค์ทรงแสดงให้เข้าใจว่า

ทานหนทางสู่การกำจัดกิเลส

ทาน คืออะไร ? คือการให้ การเสียสละ เมื่อให้ไปแล้วเป็นบุญอย่างไร ? เป็นบุญเพราะว่าเป็นคุณเครื่องกำจัดกิเลสได้แก่ โลภ เห็นแก่ตัวจัด ตระหนี่เหนียวแน่นจนเกินเหตุ หรือเป็นผู้มักสะสมจนเกินจำเป็น เป็นผู้ทะยานอยากไม่รู้จักจบสิ้นช่วยชำระจิตใจให้ใสสะอาดบริสุทธิ์จึงชื่อว่าบุญ เมื่อแก่กล้ามากเข้าเป็นบารมี อุปบารมี ปรมัตถบารมี และยังเกื้อกูลสนับสนุนบุญบารมีอื่น ๆ ให้เจริญขึ้นและเต็มขึ้นได้ และทานกุศลเป็นทั้งอามิสทานและธรรมทาน ส่วนอามิสทาน คือทานที่ให้เป็นวัตถุสิ่งของ ได้แก่ปัจจัย ๔ หรือข้าวของเงินทองความสุขส่วนตัว สติปัญญาความสามารถและแรงงาน เป็นต้นส่วนธรรมทานได้แก่ความประพฤติปฏิบัติตนเอง เพื่อชำระกิเลสเหตุแห่งทุกข์ และยังความดี คือบุญกุศลให้เกิดขึ้นในสันดาน และรักษาบุญกุศลที่เกิดขึ้นแล้วมิให้เสื่อม เหล่านี้ชื่อว่าธรรมทาน สูงขึ้นไปถึงอภัยทาน ทำเองด้วย สนับสนุนให้ผู้อื่นทำด้วย ชักนำให้ผู้ที่ยังไม่ศรัทธาให้มีศรัทธาด้วย ช่วยผู้ที่มีศรัทธาน้อยให้มีศรัทธามากด้วย การชักนำคนอื่นเข้ามาก็จัดว่าเป็นทานกุศลเช่นกัน การประพฤติตน วางตนเป็นคนดีเป็นตัวอย่างที่ดีต่อผู้อื่น ก็เป็นธรรมทานเช่นกัน

ร่วมด้วยและช่วยกัน

การขวนขวายช่วยส่วนบุญ การอุทิศส่วนกุศล การอนุโมทนาส่วนบุญก็เป็นทานกุศลเหมือนกัน เป็นทั้งธรรมทานอภัยทาน และอามิสทานไปด้วยกัน การอุปการะเกื้อหนุนบุคคลหรือคณะบุคคลผู้ตั้งใจทำความดี มีพระภิกษุ สามเณรอุบาสก อุบาสิกา เป็นต้น และบุคคลหรือคณะบุคคลที่ช่วยแนะนำสั่งสอนอบรมผู้อื่นให้กระทำความดียิ่ง ๆ ขึ้นไป ก็เป็นทั้งอามิสทาน ธรรมทาน และอภัยทาน ซึ่งจะกล่าวว่าเป็นทานสมบูรณ์แบบก็คือทานอย่างนี้

พระพุทธองค์ทรงแสดงว่าทำทานหรือบุญกุศลนี้ พึงเลือกทำหรือเลือกให้ เพราะเมื่อเราให้ในบุคคลที่ควรให้ ไม่ให้ในบุคคลที่ไม่ควรให้ เวลาเราประสบความทุกข์ยากหรือประสบอันตรายก็จะมีสหายผู้จริงใจคอยช่วยอุปการะดูแลเรา และเมื่อเราเกิดชาติใดภพใด เราจะพบแต่คนที่เป็นบัณฑิต หรือแม้แต่ในชาตินี้จะมีเพื่อนฝูง จะมีคนสูงกว่าเรา เสมอกับเรา ต่ำกว่าเราคอยเกื้อหนุน เราก็ต่างเป็นบุคคลที่เป็นคนดีมีศีลธรรมก็จะสุขสบายไปด้วยกันทั้งสิ้น ทานกุศลนั้นพึงทำทั้งอามิสทานธรรมทาน และอภัยทาน ที่เป็นไปด้วยกัน ไม่ว่าที่ใดเป็นที่ ๆ มีบุคคล มีคณะบุคคลประพฤติปฏิบัติธรรมเพื่อขจัดขัดเกลากิเลส แล้วยังอบรมผู้อื่นให้ประพฤติปฏิบัติดี ละชั่ว ทำใจให้ใสยิ่ง ๆ ขึ้นไปเพียงใด บุคคลหรือคณะบุคคลเช่นนั้นควรแก่การอุปการะด้วยปัจจัย ๔ และเครื่องอำนวยความสะดวก ควรแก่การอุปการะในการประพฤติปฏิบัติและเผยแพร่ธรรมะเช่นนั้น

ตัวท่านทายก ทายิกา ผู้ให้ทานเองก็พึงประพฤติปฏิบัติธรรมด้วย เมื่อกระทำได้ครบสูตรนี้ชื่อว่าท่านได้กระทำคุณความดีในทานกุศลนี้อย่างบริสุทธิ์ใจพร้อมทั้งเจตนาความคิดอ่านทั้งหลาย ครบบริบูรณ์ด้วยทั้งอามิสทาน ธรรมทาน และอภัยทาน อันจะติดตามให้ผลแก่ท่านเป็นความสุขสมบูรณ์บริบูรณ์ด้วยมนุษย์สมบัติ สวรรค์สมบัติ นิพพานสมบัติได้เร็ว

อาตมาสละชีวิต พร้อมด้วยคณะเข้ามาก็ด้วยเจตนาที่เข้ามาประพฤติปฏิบัติธรรม และนำญาติโยมทั้งหลายให้ประกอบคุณความดีด้วยทานกุศลอย่างนี้ และด้วยศีลกุศลและด้วยภาวนากุศล ดังที่ทุกคนได้เห็นอยู่แล้ว หากมีใครมักจะคิดอยู่ว่าจะทำบุญกุศลอย่างไร อย่างเช่นทานกุศลที่จะให้ผลเป็นบุญเป็นบารมี อุปบารมี ปรมัตถบารมี ได้เร็ว ? ก็ต้องทำทานกุศลที่เป็นทั้งอามิสทาน ธรรมทาน และอภัยทาน นอกจากนั้นตัวอย่างอื่น ๆ ที่มีให้ทำ ถ้าได้ประสบก็อย่าได้ละโอกาส เช่นการสร้างอุโบสถอันเป็นที่ประกอบสังฆกรรมของพระสงฆ์ คือเสมือนหนึ่งเป็นที่ประทับของพระพุทธเจ้า และเป็นที่ทำให้กุลบุตรเป็นภิกษุเป็นคณะสงฆ์และนอกจากนั้น ถ้ายิ่งพระประธานและพระคู่บารมีของพระประธานที่จะมีขึ้นนั้นเป็นปูชนียวัตถุที่ศักดิ์สิทธิ์ด้วย เอื้ออำนวยให้แก่ทั้งศรัทธา ปสาทะและให้แก่การประพฤติปฏิบัติธรรมให้ถึงธรรมกาย คือพระพุทธรัตนะ พระธรรมรัตนะ และพระสังฆรัตนะได้ดีเพียงใดด้วยตัวอย่างเช่นนี้ก็เป็นมหากุศลเพียงนั้น เพราะทานลักษณะเช่นนี้มีสภาวะเป็นทั้งอามิสทาน ธรรมทานในตัวอันเยี่ยมแก่ผู้เสียสละ

และบริจาคสร้างขึ้นนั้น ที่ได้กล่าวนี้มิใช่ว่าอาตมากำลังทำหรือก่อสร้างอยู่ ถ้าท่านเห็นว่ามีที่ใดดีก็ทำไป ถ้าที่นั่นมีเช่นนี้หรือมีดีกว่านี้ก็ทำไป เป็นคุณความดี พระคุณเจ้าที่สงสัยว่าจะทำบุญหรือทานกุศลอะไรที่ดี ? ก็ดังตัวอย่างที่ยกมานี้ว่า การอุปการะบำรุงบุคคลและคณะบุคคลที่ตั้งใจ ประพฤติปฏิบัติธรรมให้ถึงเป็นอภัยทานด้วย อบรมแนะนำสั่งสอนบุคคลอื่นด้วย จนถึงที่สุดในศีล สมาธิ ปัญญา ให้ถึงวิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะดีที่สุดเท่าที่เราพอจะมีได้ ณ ที่ใดก็ตามมีอย่างนี้จงทำ เป็นมหานิสงส์แรงมาก หรืออย่างเช่น การสร้างโบสถ์ วิหารการเปรียญ อันเป็นที่ประดิษฐานของพระประธานและพระคู่บารมีอันเป็นไปเพื่อการประกอบสังฆกรรม ยังกุลบุตรให้เป็นพระภิกษุและเป็นคณะสงฆ์ เป็นปูชนียวัตถุอันศักดิ์สิทธิ์อันเป็นอุปการะแก่การปฏิบัติภาวนาธรรมให้ถึงธรรมกาย คือพุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ ได้ดี ไม่ว่าที่ใด ถ้าประกอบการบุญการกุศลที่นั้น ย่อมจะเกิดบุญกุศลแรง และจะทำให้บารมีเจริญขึ้นเต็มเร็วขึ้น ตนเองก็จะมีแต่ความเจริญและสันติสุข หมู่คณะและสังคมประเทศชาติก็จะมีแต่ความร่มเย็นเป็นสุขไปด้วยกัน

เจริญพร

ถอดเทปโดย วิรัช เต็มแสงสุขมณี

ขอเชิญตั้งทุนนิธิภัตตาหารคิลานเภสัช ในชื่อวงศ์ตระกูล หรือคณะของท่าน

วัตถุประสงค์เพื่อนำดอกผลมาใช้เป็นค่าภัตตาหารและค่ารักษาพยาบาลแด่พระภิกษุ สามเณร ผู้อยู่ศึกษาและปฏิบัติธรรม และเป็นกำลังสำคัญในการเผยแพร่พระสัทธรรมของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ณ **สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ซึ่งอาณาเขตส่วนหนึ่งจะได้จดทะเบียนเป็นวัดในราวปลายปี พ.ศ.๒๕๓๓ ในชื่อ **"วัดหลวงพ่อสดธรรมกายาราม"** ตลอดไปนั้น

(๑) **ต้นทุนนิธิของท่านคงอยู่ตลอดไป**

(๒) **ได้ดอกผลมาเป็นค่าใช้จ่ายปัจจัยสี่แด่พระภิกษุสามเณร ผู้ประพฤติธรรมและเผยแพร่ธรรม อันเป็นบุญเขตกว้างขวางไม่มีประมาณ เป็นบุญและบารมีหลั่งไหลติดตามให้ผลแก่ท่านตลอดกาลนาน** ให้เป็นผู้เจริญรุ่งเรือง สุข สมบูรณ์ บริบูรณ์ด้วยมนุษยสมบัติ อันมีทรัพย์สมบัติ รูปสมบัติ คุณสมบัติ และบริวารสมบัติ เป็นต้น และสวรรคสมบัติอันประณีต ได้เป็นพลวปัจจัยให้ถึงนิพพานสมบัติ มีมรรค ๔ ผล ๔ และนิพพาน ๑ ที่สิ้นสุดแห่งทุกข์ทั้งปวง

(๓) **เท่ากับท่านได้ใส่บาตรทุกวัน และได้รักษาพยาบาลภิกษุอาพาธเป็นประจำ เมื่อนึกถึง "บุญเป็น" คือบุญอันตั้งเป็นอยู่ตลอดกาลนาน ได้ทุกเวลา จิตใจย่อมผ่องใสทุกเมื่อด้วยบุญนี้** ชีวิตย่อมไม่มีตกต่ำ มีแต่จะเจริญรุ่งเรืองและสันติสุขยิ่ง ๆ ขึ้นไป

(๔) ขอเชิญผู้มีจิตศรัทธาปวารณาและบริจาคตั้ง **"ทุนนิธิภัตตาหารฯ"** ในปี พ.ศ.๒๕๓๓ **นี้ด้วยทุนประเดิม ๑,๐๐๐ บาท (หนึ่งพันบาท) ขึ้นไป และเพิ่มทุนในวันปีใหม่ของทุกปี**ได้ตามกำลังศรัทธา

ขอเชิญท่านสาธุชนปวารณาตั้งทุนได้ตามกำลังศรัทธา แต่จะมอบใบทุนนิธิภัตตาหารคิลานเภสัชให้เมื่อตั้งทุนครบ ๑,๐๐๐ บาท(หนึ่งพันบาท) ขึ้นไปแล้ว ติดต่อขอตั้งทุนได้ทุกวันตั้งแต่บัดนี้ที่:

๑. สำนักงาน**มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย**
ศาลาการเปรียญ วัดสระเกศฯ กทม.๑๐๑๐๐ โทร.๒๒๔-๗๔๗๕

๒. ประชาสัมพันธ์**สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย**
อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี ๗๐๑๓๐ โทร.(๐๓๒)๒๕๑-๖๕๐

๓. สำนักงาน**โครงการธรรมปฏิบัติเพื่อประชาชน**
ตึกบวรเทพมุนี วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

เช็คธนาคารโปรดสั่งจ่ายเช็คขีดคร่อมให้แก่
มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย
หากส่งเงินทางธนาณัติไปรษณีย์โปรดสั่งจ่าย **ป.ณ.พลับพลาไชย**
ในนาม **มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย**
ศาลาการเปรียญ วัดสระเกศฯ กทม.๑๐๑๐๐

ขอเชิญเข้ารับการอบรมภาวนาธรรม

จัดเป็นประจำที่ :

๑. วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ กทม.

- เวลา ๑๘.๓๐ น. ทุกวัน
  ที่วิหารเจริญภาวนา (ตึกขาว)
- เวลา ๑๔.๐๐ น. ทุกวันพฤหัสบดี
  ที่หอสังเวชนียมงคลเทพนิรมิต

๒. วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร (วัดภูเขาทอง) กทม.
ที่ศาลาการเปรียญ

- เวลา ๑๐.๐๐ น. ทุกวันอาทิตย์
- เวลา ๑๘.๓๐ น. ทุกวันจันทร์และพฤหัสบดี

๓. สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี
ทุกเสาร์ต้นเดือน
มีรถรับส่งฟรีจากหน้าศาลาการเปรียญ วัดสระเกศฯ

- เวลา ๐๗.๐๐-๐๗.๓๐ น.
  และกลับถึงกรุงเทพฯ ไม่เกิน ๑๗.๐๐ น.

รายการ "ธรรมปฏิบัติ"

ทางทีวีสีช่อง ๙ อสมท.
ทุกวันอาทิตย์ สัปดาห์ที่ ๒ และที่ ๕ ของเดือน
เวลา ๐๘.๐๐–๐๘.๓๐ น.

ทางทีวีสีช่อง ๑๑ กรมประชาสัมพันธ์
ทุกวันอาทิตย์ สัปดาห์ที่ ๔ ของเดือน
เวลา ๐๘.๐๐–๐๘.๓๐ น.

รายการ "ธรรมสู่สันติ" และ "ธรรมก่อนนอน"

ทางสถานีวิทยุต่าง ๆ

๑. สถานีวิทยุยานเกราะ ๗๙๒ ทุกวันอังคาร, พฤหัสบดี
เวลา ๑๕.๓๐–๑๖.๐๐ น.

๒. สถานีวิทยุ ททท.(ภาคปกติ) ของ อสมท.
ทุกวันอาทิตย์ เวลา ๐๘.๓๐–๐๙.๐๐ น.

๓. สถานีวิทยุแห่งประเทศไทย กรมประชาสัมพันธ์
ทุกคืนวันอาทิตย์ (ก่อนปิดรายการ)

อยากรู้เรื่อง **"ธรรมกาย"** ขอเชิญอ่านและรับเป็นสมาชิก **"นิตยสารธรรมกาย"** ค่าสมาชิกปีละ ๑๒๐ บาท (๔ เล่ม) สนใจติดต่อที่สำนักงาน**มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย** ศาลาการเปรียญ วัดสระเกศฯ กทม.๑๐๑๐๐ โทร.๒๒๔-๗๔๗๕

ขอเชิญสาธุชนเข้าร่วมการอบรมพระกัมมัฏฐาน
ณ สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย
อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี
ปีละ ๒ รุ่น ระหว่างวันที่ ๑-๑๕ พฤษภาคม และ ระหว่างวันที่ ๑-๑๕ ธันวาคม ของทุกปี

เนื่องในโอกาสที่เปิดการอบรมพระกัมมัฏฐานแด่พระสงฆ์ ปีละ ๒ รุ่น ระหว่างวันที่ ๑-๑๕ พฤษภาคม และ ๑-๑๕ ธันวาคม ของทุกปี เพื่อสร้างพระในใจพระและสร้างพระวิปัสสนาจารย์ให้เป็นผู้ทรงคุณวุฒินั้น ทางสถาบันได้เปิดโอกาสให้อุบาสก อุบาสิกา สาธุชนทั่วไปเข้ารับการอบรมได้ โดยขอให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

๑) ถือศีล ๘

๒) บำรุงค่าภัตตาหารเลี้ยงพระและค่าอาหารแก่ผู้มาปฏิบัติธรรม ตามกำลังศรัทธา

๓) เตรียมเครื่องใช้ประจำตัว ดังต่อไปนี้ไปด้วย

- เสื้อผ้าชุดสีขาว และเครื่องใช้ประจำตัวประจำวัน
- เสื่อ ผ้าห่มนอน และมุ้งหรือกลด

เนื่องด้วยที่พักสำหรับทั้งชาย-หญิงมักจะไม่พอแก่ผู้เข้าไปอยู่อบรมพระกัมมัฏฐาน ทางสถาบันใคร่ขอสนับสนุนให้ผู้เข้ารับการอบรมอยู่กลด เพราะสัปปายะดี (เงียบสงัดจากเสียงพูดคุยรบกวน) และไม่ต้องอยู่ใกล้ชิดกันเกินไป และในกรณีที่มีผู้เข้ารับการอบรมมากที่พักมักไม่พอดังกล่าว

สำหรับท่านที่ไม่มีกลดเป็นของตนจะขอใช้กลดของสถาบันก็ได้ จะช่วยบำรุงกลดตามกำลังศรัทธา เพื่อให้สถาบันพอมีเงินทุนไว้ซ่อมหรือซื้อกลดเพิ่มใหม่แทนของเก่าที่ชำรุด ก็ขออนุโมทนา

๔) ข้อห้ามระหว่างการอบรม

๔.๑ ห้ามสูบบุหรี่ตลอดระยะเวลาของการอบรม (เลิกเด็ดขาดตลอดไปได้จะดีมาก)

๔.๒ ห้ามขาดการประชุมทุกครั้ง เว้นแต่ติดธุระที่มอบหมายให้หรือเจ็บป่วย

๔.๓ ห้ามฟังวิทยุ

๔.๔ ห้ามจับกลุ่มสนทนากันในเรื่องไร้สาระที่ไม่ใช่การสนทนาธรรมหรือกิจกรรมที่ได้รับมอบหมาย

๔.๕ ห้ามพูดโอ้อวดผลของการปฏิบัติธรรม

๔.๖ ห้ามลงอาบน้ำหรือซักผ้าในคลอง

๔.๗ ห้ามทำความสกปรกในบริเวณสถาบัน เช่น ทิ้งขยะมูลฝอยลงในที่ ๆ มิได้จัดภาชนะรองรับไว้

๕. ข้อควรปฏิบัติระหว่างการอบรม

๕.๑ ต้องช่วยตนเองในเรื่องความเป็นอยู่ เช่น ช่วยตนเองในการตักอาหารและการล้างถ้วยชามที่ใช้รับประทานอาหาร และทำความสะอาดสถานที่พักอาศัยเป็นต้น

๕.๒ ต้องรักษาความสะอาดในบริเวณสถาบัน

๕.๓ ต้องมีความสำรวมในทุกอิริยาบถ

๕.๔ ต้องร่วมมือกับสถาบันทุกอย่าง

๕.๕ ต้องตรงต่อเวลา

กำหนดการประจำวัน

๐๔.๐๐ น. ตื่นนอน (สัญญาณระฆัง)

๐๔.๓๐ น. ทำวัตรเช้า แล้วฝึกเจริญภาวนาธรรม

๐๖.๓๐ น. รับประทานอาหารเช้า

๐๗.๐๐ น. อุบาสกอุบาสิกาส่วนหนึ่งไปช่วยกิจกรรมพระบิณฑบาต

๐๘.๐๐ น. อุบาสกอุบาสิกาวิทยากรและผู้ปฏิบัติธรรมได้ถึงธรรมกายต่อวิชชา

๐๙.๓๐ น. ช่วยจัดและถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์

๑๑.๐๐ น. รับประทานอาหารแล้ว พักผ่อนตามอัธยาศัย

๑๔.๐๐ น. รับฟังธรรมบรรยาย

๑๗.๐๐ น. ทำวัตรเย็น แล้วแบ่งกลุ่มฝึกเจริญภาวนาธรรม แล้วพักทำธุระส่วนตัว

๑๙.๓๐ น. เจริญภาวนาธรรม

๒๑.๓๐ น. ดับไฟ นอนหรือปฏิบัติภาวนาธรรมเองตามอัธยาศัย

สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย

อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี

ใน

โครงการธรรมปฏิบัติเพื่อประชาชน วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ

โครงการพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร

พระพรหมคุณาภรณ์ ป.ธ.๙
เจ้าอาวาสวัดสระเกศฯ
เจ้าคณะใหญ่หนตะวันออก
กรรมการมหาเถรสมาคม
รองแม่กองพระธรรมทูต รูปที่ ๑
ประธานโครงการพุทธภาวนาวิชชา-ธรรมกาย วัดสระเกศฯ
ประธานสถาบันฯ

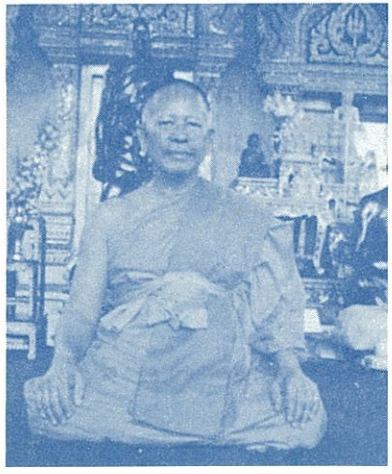

พระธรรมปัญญาบดี
(ช่วง วรปุญโญ) ป.ธ.๙
เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ ภาษีเจริญ
เจ้าคณะภาค ๗
กรรมการมหาเถรสมาคม
รองแม่กองพระธรรมทูต รูปที่ ๒
ประธานโครงการธรรมปฏิบัติ-เพื่อประชาชน วัดปากน้ำฯ
รองประธานสถาบันฯ

พระภาวนาโกศลเถร
(วีระ คณฺตฺตโม)
รองเจ้าอาวาสและอาจารย์ใหญ่-
ฝ่ายวิปัสสนาธุระ วัดปากน้ำฯ
รองประธานโครงการธรรมปฏิบัติ-
เพื่อประชาชน วัดปากน้ำฯ
รองประธานโครงการพุทธภาวนา-
วิชชาธรรมกาย วัดสระเกศฯ
รองประธานสถาบันฯ
(ฝ่ายวิปัสสนา)

พระเสริมชัย ชยมงฺคโล
ประโยค ๑-๒
วัดปากน้ำ ภาษีเจริญ
ผู้อำนวยการสถาบันฯ
(ฝ่ายบริหารและวิปัสสนา)

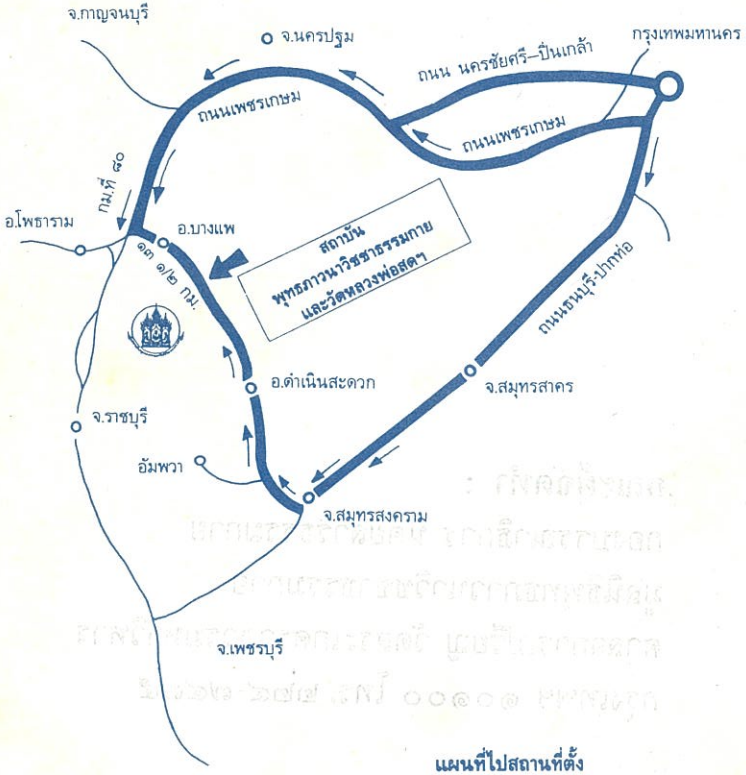

แผนที่ไปสถานที่ตั้ง
สถาบันพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย
และวัดหลวงพ่อสดฯ
อ.ดำเนินสะดวก จ.ราชบุรี

รถ บขส. สาย ๗๘ (กรุงเทพฯ-ดำเนินสะดวก) ผ่านหน้าสถาบันฯ ก่อนถึงดำเนินสะดวก

คณะผู้จัดทำ :

กองบรรณาธิการ นิตยสารธรรมกาย
มูลนิธิพุทธภาวนาวิชชาธรรมกาย
ศาลาการเปรียญ วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร
กรุงเทพฯ ๑๐๑๐๐ โทร. ๒๒๔-๗๔๗๕

ออกแบบรูปเล่มและเรียงพิมพ์ที่ บริษัท วีชั่นอาร์ต คอร์ปอเรชั่น จำกัด โทรศัพท์ 254-3301-2
พิมพ์ที่ บริษัท ประยูรวงศ์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด โทรสาร (662) 4721085, โทรศัพท์ 465-1412, 465-2718